

ДАБАР

ГОДИНА 2013.

БРОЈ 46

ЧАСОПИС МИТРОПОЛИЈЕ ДАБРОБОСАНСКЕ

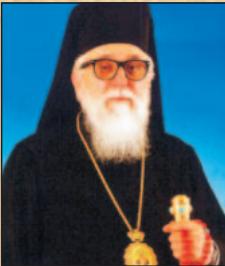
УТСХА

... И сама помисао да „Онај Који је неприступан по бићу, постаје ми до-ступан“ - произвела је у твоме срцу духовну утешу. То је дело милости Божије, а не наших снага и напора.

„У цркви си осетила радост - не мисли да си сама од себе могла да имаш такво осећање, него ти је оно дато благодаћу Божијом, за охрабрење и оснажење.“

Свети Макарије Оптински

СЛУЖБЕНИ ДЕО

КАНОНСКЕ ПОСЈЕТЕ И СЛУЖЕЊА ЊЕГОВОГ ВИСОКОПРЕОСВЕШТЕНСТВА МИТРОПОЛИТА ДАБРОБОСАНСКОГ ГОСПОДИНА НИКОЛАЈА

Октобар 2012.

7. На православни празник Свете првомученице и равноапостолне Текле, служио Свету архијерејску литургију у Старој српској православној цркви на Башчаршији у Сарајеву, уз саслужење више свештеника Митрополије дабробосанске.
14. На православни празник Покрова Пресвете Богородице, служио Свету архијерејску литургију у храму Светог Саве у Фочи и освештао нове крстове за овај храм.

Новембар

25. Служио Свету архијерејску Литургију у храму Светог свештеномученика Петра Дабробосанског у Војковићима, општина Источна Илиџа. У току Литургије рукоположио је ...

Децембар

16. Служио Свету архијерејску литургију у храму Успења Пресвете Богородице у Палама, уз саслужење четири свештеника и два ћакона Митрополије дабробосанске. У чин ћакона рукоположио је професора Видака Вујадиновића.
19. На празник Светог Николаја, Архијепископа мирликијског чудотворца, служио Свету архијерејску литургију у храму Светог пророка Илије у Сокоцу, уз саслужење четири свештеника и три ћакона Митрополије дабробосанске.

Јануар 2013.

6. Присуствовао на Бадњи дан вечерњој служби у храму Светог Пророка Илије у Сокоцу.

7. Служио Свету архијерејску литургију у Саборном храму Рођења Пресвете Богородице у Сарајеву, уз саслужење шест свештеника и два ћакона Митрополије дабробосанске. У току Литургије у чин свештеника рукоположио ћакона Дарка Ђога, професора на Богословском факултету Светог Василија Острошког у Фочи и проректора Универзитета у Источном Сарајеву.

не заједнице, дипломатског корпа, те друштвеног, политичког и културног живота у БиХ.

27. У недељу увече, поводом прославе Светог Саве - првог Архијепископа и просветитеља српског - уприличио традиционални Светосавски пријем у својој резиденцији у згради Митрополије дабробосанске у Сарајеву.

Април

7. На празник Благовести и недељу трећу поста - Крстопоклону, служио Свету архијерејску литургију у Саборном храму рођења Пресвете Богородице у Сарајеву. Током Литургије рукоположио је у чин ћакона дипломираног теолога Немању Лакића из Бијељине.

Мај

3. На Велики петак присуствовао у храму Светог пророка Илије у Сокоцу вечерњем богослужењу и изношењу Плаштанице.

5. На Васкрс служио Свету архијерејску литургију у Саборном храму Рођења Пресвете Богородице у Сарајеву уз саслужење четири свештеника и два ћакона Митрополије дабробосанске. У току Литургије у чин свештеника рукоположио ћакона Немању Лакића.

6. Другог дана Васкрса и празник Светог великомученика Георгија, служио Свету архијерејску литургију у храму Светог пророка Илије на Сокоцу уз саслужење тројицу свештеника и четири ћакона.

*Припрема
прошођакон Михајл
Танасић*

8. У својој резиденцији у згради Митрополије дабробосанске у Сарајеву уприличио традиционални Божићни пријем за представнике цркава и вјерских заједница у БиХ, власти БиХ, Републике Српске, Федерације БиХ, Града Источно Сарајево, Кантоне Сарајево, међународ-

Еванђеље по Св. Јовану почиње са мистеријом Сина Којега назива *Лογόσομ*. Превести то име са *Реч* или *Глајол* значи осиромашити смисао тога израза на грчком који је, уствари, бескрајно богатији. **Д А Б А Р** - јеврејска реч - је по смислу близка појму Мудрости, живога Присуства Божјег и које избија у Прологу четвртога Еванђеља као Светлост и Живот.

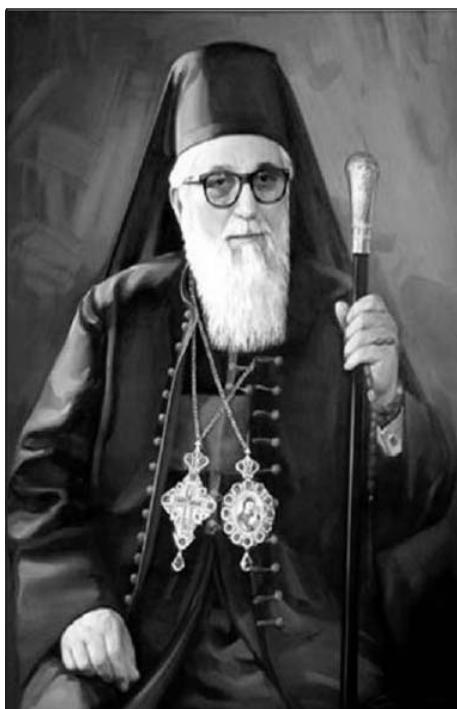
Гласник СПЦ (бр. 11, новембар 1970.)

Свештенички позив је веома узвишен и највећи међу свим позивима на земљу. То је, у ствари, призив. Свештенство је установио Бог и дао нам небеске задатке да их вршимо на земљи. Оно је поверио у Новом завету најпре Апостолима, а затим и њиховим прејемницима. А да Господ Христос ову службу није предао само Апостолима, него и њиховим наследницима, епископима и презвитерима, јасно се види из обећања које је одмах затим дао: „И ево, ја сам с вама у све дане до свршетка века“ (Мт 28,20). Апостоли нису живели до свршетка века, него до краја апостолског времена, а до свршетка века живеће њихови наследници, епископи и презвитери. Ово потврђује и апостол Павле речима: „И Он је (Христос који изиђе више небеса) дао једне апостоле, једне пророке, а једне јеванђелисте, а једне пастире и учитеље“ (Еф 4,11). Шаљући апостоле у свет, дао им је заповест: „Идите и научите све народе крстећи их у име Оца, и Сина и Светога Духа“, учећи их да све држе онако како им је Он заповедио (ср. Мт 28,19-20). То исто је преко апостола заповедио и апостолским прејемницима, и ова заповест Христова је у пуној снази и у наше време.

Циљ и предмет свештенства је да људе који су се сопственим гре-

сима удаљили од Бога, поново Богу приводе да задобију благодат Божју, а затим се усавршавају у вери и светом животу. Расуђујући о овоме, свети апостол Павле своје апостолство назива службом помирења, тј. превођењем грешника у благодат Божју (ср. 2 Кор 5,18-19). Ефесцима говори да су од Христа постављени пастири и учитељи. Дефинисао је и предмет њихове службе речима: „Да се свети приправе за дело службе, на сазидање Тела Христова; дакле, да постигнемо сви јединство вере и познање Сина Божјег, у човека савршена у меру раста висине Христове“ (Еф 4,12-13).

Свештенство има велико достојанство, а то се доволно види по томе што је установљено од Господа Исуса Христа – Богочовека, с циљем да људи достигну што веће блаженство, тј. вечно спасење. Што се тиче свештеничког достојанства, придају се свештеницима

имена из Светог Писма Старог и Новог завета. Тако се свештеници називају „анђелима Господа над војскама“ (ср. Мал 2,7). Затим „анђелима цркава“ (ср. Отк 2,1; 12 и 18; 3,1,7 и 14). Св. Јован Златоуст у другој беседи на другу посл. Тимотеју каже: „Зар не знаш ко је све свештеник? Он је анђео Господњи. Зар он од себе говори? Ако се за њега не стараш, није то да се не стараш о њему, него о ономе који га је рукоположио и о Богу.“ Даље свети Златоуст каже у трећој књизи о свештенству, гл. 4: „Свештенство се, истина, обавља на земљи, али има значај небеске уредбе, и то с пуно права. Јер ову службу није установио ни човек ни анђео, ни архангел, нити која друга створена сила, него сам Утешитељ Дух Свети, и научио је оне који још живе у телу, да се угледају на службу анђелску. Затим, свештеничку службу назива виделом света (ср. Мт 5,14 и 16), солу земљином (ср. Мт 5,13), пастирима стада Христовог (ср. 1 Пет 5,1-2; Дап 20,28), помоћницима Божјим и немарима Божјих грађевина (ср. 1 Кор 3,9-10), пријатељима Женика Христа (ср. Јн 3,29).“

Исто тако, и свети Григорије Богослов говори: „Свештеник служећи стоји са анђелима, славу слави са архангелима, приноси жртву на горњем жртвенику, с Христом свештенодејствује, чисти нечистоту, успоставља образ, тј. препорађа крштењем палога човека.“ Али свети Златоуст износи и једну потресну мисао: да се неће сви свештеници спасити, а то су они који немарно врше дело Божје, који у том делу нису Божји сарадници, и за које је речено: „страшно је пасти у руке Бога живога“ (Јев 10,31).

Ако је свештеничка служба по своме достојанству веома узвишења, а јесте, она тражи не мали, него велики труд, бдење, трпљење и подвиге. Свештеници се не називају само анђелима, као што већ поменујмо, него и „земљорадничима“ (ср. 1 Кор 3,8; 2 Тим 2,6 и 15), „жетеоцима“ (ср. Мт 9,37-38), „посленицима у винограду“ (ср. Мт 20,1), „војницима“ (ср. 2 Тим 2,3), „ратницима који трче трку“ (ср. 2 Тим 4,7; 1 Кор 9,24), „стражарима“ (ср. Јез. 3,17), и још се упоређују са „волом који врше“ (ср. 1 Кор 9,9; 1 Тим 5,18). Свети Златоуст ће на наведено рећи: „Волу који врше не завезуј усса. Видиш ли колико се труда захтева од учитеља? Не, нема труда који би се могао упоредити са његовим. Не морамо пазити само на плату, него и на то шта је заповеђено, јер је речено: *Радник је доспојан плате своје.* Дакле, ако се ко предао уживању и немару, није достојан; ко није као војници који врше, ко са стрпљењем не подноси јарам, не пазећи на жегу и трње, и не почине све дотле док плодови не буду сабрани на гувну, тај није достојан плате.“ А свети Григорије Богослов ће рећи: „Знање над знањима и вештина над вештинама јесте знати како да свештеник управља повереном му паством“.

Рекао бих да је прва дужност свештеника да подучава народ верским истинама, што код нас није на пожељној висини. Проповеда се мало, или готово никако. Међутим, Господ је заповедио апостолима не само да крсте, него и да уче, и то најпре да уче, а потом да крсте (ср. Мт 28,19; Мк 16,15-16). Дакле, није могуће да учење не претходи вршењу светих тајни. „Како ће, дакле, призвати

Онога у кога не повераваше? Ка-ко ли ће поверовати у Онога за ко-га не чуше? А како ће чути без проповедника? (ср. Рим 10,14), ве-ли апостол Павле. Не говори, све-штениче, ово је заповеђено Апо-столима а не мени. Ти си наслед-ник апостолски у делу крштења, дакле, и у делу учења, а то се по-стиже сталним радом на књизи, сталним интелектуалним усавр-шавањем, и говори са апостолом Павлом: „Говори сваки дан када лежеш и устајеш: тешко мени ако не проповедам Јеванђеље, ако не учим своје парохијане вери и до-брим делима!“ Овако је говорио и светом апостолу Тимотеју, првом малоазијском и ефеском еписко-пу. Он га је заклињао Богом и страшним судом Христовим речи-ма: „Проповедај реч, настој у до-бро време и у невреме, покарај, за-прети, умоли сваким сношењем и учењем“ (2 Тим 4,1-2). Ове речи се без изузетка односе на сваког пре-звитера – да поред свих својстава која има, буде вредан и учи. Он у својим пастирским посланицама 1 и 2 Тимотеју и Титу износи нај-тачније поуке и тражи обавезе од пастира. Све њих пастир треба да испише на таблицама свога срца и да их обнавља и кад леже и кад устаје.

Господ не захтева од пастира да механички обавља ову дужност, него следујући пастирску заклет-ву, по цени крви оних који изгину из руке пастира, под казном нај-жешћих мука намењених оним немарним слугама и старешина-ма кућа. „Сине човечији, постави се стражарем дому Израиљеву, да слушаш речи из Мојих уста и да им проповедаш у име Моје. Када кажем грешнику: погинућеш, а ти га не опоменеш и не проговориши

му, да би га обратио од његовог безбожног пута и сачувао у живо-ту, грешник ће погинути од свога безакоња, али ћу крв његову искати из руку твојих“ (Јез 3,17-18; 33; 8; 34,10).

Чувај све ово, свештениче, ка-да те је Бог узвисио благодаћу свештенства и постарај се да у свему Божјем одговориш делом, јер твоје је само горушичино зрно вере „Богу за славу од себе“ (ср. 2 Кор 1,20). То је залог од Бога дат у срце пастира, помазан и запеча-ћен на службу Богу истинитом. У свему овоме пастир много више прима него што даје. Он даје само горушичино зрно ревности и пшенично зрно своје личности. Због тога свети апостол Павле благовести: „Не као да господаримо над вером вашом, него смо помагачи ваше радости“ (2 Кор 1,24). Да, вером пастир стоји у правди јеванђелској, а неверје га обара у неправду. Вера подиже пастира и чини га ревносним у свакоме подвигу јеванђелском, а неверје обара у мржњу ђаволску. Онај пастир који стоји у вери, има много помагача у Јеванђељу на целу са светим апостолима. А апостоли су помагачи наше радо-сти у проповедању речи Истине. То је радост од Истине и због Истине. То је радост од Љубави и због Љубави. То је радост од Правде и због Правде, радост од сваког и због сваког божанског добра. То је Христос све собом донео и нама предао, да тиме ходимо кроз овај свет, а у оном будућем будемо још већи прослављачи Бога.

Митрополит
Николај

УТЕХА

Утеша нам не долази без крста

Прочитао сам писмо А. Ј. Очигледно да она има велику жељу да ступи у манастир, али не са надом на Бога... Боравећи код вас она је окусила умиљење па мисли да ће оно увек неодвојиво пребивати с њом, зато стреми на Тавор; али најпре је потребно пребивати на Голготи, примити крст телесних и душевних страдања. Тада ће нам по мери нашег трпљења и смирења бити дарована и утеша. Кад пострадамо са Христом онда ћемо и да се прославимо са Њим (Рим. 17,8)... Она жели брзо да узлети на небо: нека не жури - тако ће дело бити солидније. А овако, и ако ступи у манастир мир неће пронаћи ...

Прво је потребно поднети невоље на које се наилази приликом испуњавања заповести Божијих, и уз помоћ њих се исцелити од страсти; тада више неће бити потребно тражити утешу, јер ће она доћи сама по себи. У наводима из дела св. Исака Сирине које сам ти послao, чини ми се да је сасвим јасно то што је он писао ономе ко је тражио утеше и откривења, те да су јасне и замерке које је он против тога износио. Саветовао му је да се више посвети делима покажања уместо да тражи утешу. А један богомудри муж крсту је давао предност над духовним насладама, говорећи да ми у њима тражимо не Бога, него себе.

Искушење или претходи утешама или следи за њима

... Утешама или претходи или их прати неспокојство; узорк овоме је наше страсно устројство; наше страсти су врата иза којих нам остаје затворена ова духовна радост...

Пишете да сте се на Велики Четвртак удостојили да се причести те Пречистим Тајнама Христовим и да сте доживели духовну утешу, како због тог великог дара тако и због богослужења у ону седмицу. Од срца се радујем због тога и благодарим Богу Који нас

Старац Макарије Ойтински

посећује овим духовним утешама. Али после, по старању Његовом, уследила је и опомена - да се не бисте преузносили. Ви сте се, можда, сматрали смиренима, и да сте нешто: а увредљиве речи показале су да заправо постоји гордост.

Себе ваља сматрати недостојним утехе и не треба је тражити

Пишете да вам никако не полази за руком да добијете мрвице или зринца цариниковог злата - умиљења. Уосталом, не ропћите због тога, 89-а Беседа светог Иса-ка показала вам је разлог те оскудности. Предлажем вам моје скромне савете. Испуните тај недостатак смиреном мудрошћу, сматрајте себе недостојним тог великог дара. Ако се у вама удржи свест о томе колико смо лоши и колико смо ништавни, онда Господ може да нас обогати даром цариниковог злата. Без тога (тј. без смирења), чак и ако бисте имали велико богатство, оно не може да буде трајно, него ће брзо отићи и нестати. Када ум наш умишља за себе да је нешто велико, он нас истога часа лишава заступништва Божијег, док противник покушава да нас наведе на горде мисли, јер је и сам гордошћу отпао од Бога. Затим Бог, старавајући се за нас, допушта да на различите начине будемо искушани, како би се они који пазе на себе кроз та искушења погрузили у дубину смирења.

Приметио сам да ви у молитвеном правилу тражите духовне насладе; оне су, иако пријатне, веома опасне и заводљиве. Човек који се налази у таквом стању убеђен је да је напојен љубављу Божијом, али само обмањује себе. Када се временом ова обмана умножи, тада се човек, уместо да добије утешу, лишава спокојства, јер мисли да ће само тако пронаћи спасење што ће имати утешу, док се онда када остане без ње смућује и нема спокојства; треба се сми-

рено молити, не тражећи утеху, уз свест о сопственој греховности, и чувати се обмана. Чак и ако бисмо били хладни, молитву не треба да остављамо, сматрајући себе недостојним утехе, јер по речима светих отаца: „ко себе не сматра за грешног, његова молитва није пријатна Богу”, а Он ће, видећи и у таквој хладноћи усрдност и смирење, примити молитву. Када ће некоме бити послата утеха, тј. коме ће она да буде нешкодљива, то је већ до Његове свете воље и свезнања. Јер то је дар Божији а не ствар нашег труда. Многи су се, примивши овај дар, уместо да се смире - погордили, мислећи како су се већ обогатили, па су после допадали у најбеднији духовни положај, лишајући се спокојства. Стога Господ и не даје ово осећање док се човек савршено не смири. Онај ко је смирен не пада више у гордост и чува дар смирења. Дакле саветујем вам да се не гордите када будете добијали утеху, него да једнако мислите на грехе своје, а исто тако, када се ваша осећања охладе, да се не смуђујете, него да верујете да ће Господ да прими вашу усрдност.

О када бисмо увек имали цариниково осећање, будући свесни своје греховности и ништавности, тада би као смирени увек добијали утеху од Господа.

Али како смо далеко од тога...

Жалостиш се зато што не осећаш ону духовну радост којом би желела да се наслажујеш услед светковања успомене на тако велик догађај какав је оваплоћење Сина Божијег ради нашег спасења. Но ако уз помоћ отачких спи-

са проникнеш до узрока таквога свога расположења, ако га размогтиш и упоредиш са оним што у тим списима стоји, видећеш да је оно врло далеко од смирења; расположење има различите степене и обележја, у зависности од добродетељи. Када пак они, који су стекли богатство добродетељи и духовних дарова, сматрају себе недостојним тога, колико онда тек ми, који оскудевамо у добродетељима, треба да се смиравамо

Светац Варсонуфије Оптички

и да не тражимо утеху... Јер њихов ум, закључан у ковчегу смирења, постаје неприступан за духовне лопове... Не треба се узнемиравати због губитка утехе, него се треба смиравати и сматрати недостојним ње - тако ћеш се успокојити.

По Своме премудром Промислу Бог нас лишава утехе ради наше користи.

Жалосни сте због немања духовних утеха. То је заиста тешко, али кад прибегнемо смирењу, увидећемо да смо недостојни и да можда Промисао Божији ради користи наше одузима од нас утеху, како не бисмо, наслажујући се утехом и умисливши да смо нешто, сасвим пропали. Тражећи унутар ју утеху ми тражимо себе, уместо да тражимо Бога.

Утехе се понекад шаљу како би нас окрепиле у искушењима

Утеха коју сте добили не може заувек да траје: она се шаље временом, да би вам дала снагу у искушењима; они који су достигли смирење више се наслажују овим утехама, али, уосталом, благодат Божија и њих посечује искушењима, већ према њиховом стању, како се не би гордили ради добијених утеха. Колико је пак више нама немоћнима потребан огањ искушења који спаљује трње наших страсти.

Утеху тражите у вери у Господа

Великопосна служба ти пружа утеху. То те Господ теши због болести и многих патњи твојих. Буди му благодарна, и тада, ако би успела да заувек сачуваш осећање сопствене ништавности и смирења, ова утеха те никада не би напустила. Но пошто смо по природи склони високом мишљењу о себи, утеха нам се одузима; и савршенима се то догађало ради њиховог смирења.

Свети Макарије
Оптински
Речник сласења

О ТОМАИДИ

Један од отаца крене са својим учеником у Александрију. И док су боравили тамо, десило се ово: авва из Октокедеката код Александрије имао је сина који се верио са девојком од око осамнаест година са којом је живео. Младић је био рибар.

Непријатељ наших душа, ђаво, подиже на авву блудну борбу због његове снаје, те је несрећник трајио прилику да се са њом нађе, али је никако није налазио. Почеке непрестано да је грли, а она је на њега гледала као на оца. А онда једнога дана дођу рибари и, иако је још био мрак, позову младића да иде са њима у риболов. Када је отишао, његов отац хтеде да приђе девојци. А девојка му рече: „Шта је то, оче? Иди. Осени се крстом! То што хоћеш да учиниш је од ђавола.“ Он, међутим, није имао намеру да одустане, и упркос томе што се много са њом борио, она није попустила.

Изнад постелье био је окачен мач његовог сина: хотећи да је уплаши, он извади мач из корица и управи га на њу говорећи: „Ако ме не послушаш, овим мачем ћу те ударити.“ А она му одговори: „Да исецкаш моје тело на комаде, тај срамни чин нећу да извршим.“ Разгневљен због велике страсти јер је ђаво њиме овладао, изненада окрену мач према девојци, замахну и пресече је надвоје. У том тренутку ослепи га Бог и он почне тражити врата да изађе, али их не

нађе. У зору дођоше остали рибари да траже младића. На њихове позиве отац одговори рекавши: „Отишао је у риболов, али где су врата, ја ништа не видим?“ Они му рекоше: „Овде су.“ И чим отворише врата и уђоше, видеше да се десио злочин. Он им рече: „Ухватите ме и одведите ме код старешине, јер сам починио убиство.“ И они га заиста одведоше и предадоше старешини града и старешини, пошто га је саслушао и од њега сазнао истину, осуди га на муке и смрт.

После тога рече старица ученику: „Хајде да идемо да видимо девојчено тело.“ Када стигоше до Октокедеката, оци и монаси су били обавештени о његовом доласку и изиђоше да га дочекају. А старицама рече: „Дајте благослов, оци, јер тело ове девојке треба да буде сахрањено само тамо где се сахрањују оци.“ Неки, чувши то, почеше гунђати што предлаже да се тело жене и то још убијене, сахрани са оцима. А старицама рече: „Ова девојка је амма (одговарајућа речи авва за жене) и моја и ва-

ша, баш зато што се борила за целомудрност и због тога је умрла.“ После ових речи нико се више није супротстављао старицу и тако девојчино тело сахранише са оцима. Потом се старицама и његов ученик поздравише са оцима и вратише се у Скит.

Једнога дана на једнога брата, који је боравио у Скиту, подиже демон блуда борбу; и пошто се много мучио, дође и исприча то старицу. А старицама рече: „Иди у Октокедекат код Александрије и проведи неко време на гробљу отаца и реци: „Томаидин Боже (то је било име девојке која је живот жртвовала за целомудреност; њен помен се празнује 14. априла), помози ми и избави ме од блудног искушења.“ Уздам се у Бога да ће те ослободити од тог искушења.“ Брат узе благослов од старице и по његовој заповести оде у Октокедекат и учини онако како му је рекао старицама. Када се, после три дана, вратио у Скит, баци се пред старице ноге и рече му: „Помођу Божијом, авво, ослободио сам се демона блуда“. „А како си се“, упита старицама, „ослободио?“ Он му одговори: „Направио сам само дванаест метанија и бацио се ничице на гробље: тамо ме убрзо ухвати сан и усних девојку која ми рече: „Авво, авво, узми овај благослов и спокојно иди у своју келију“. И чим сам узео благослов, одмах ми се ублажила борба и осетих да сам се ослободио. Али не знам у чему се састојао тај благослов.“ А старицама рече: „Такву смелост пред Богом имају они који се подвизавају у целомудрености.“

Из Великог
Старечника

На земљи је подвиг, у Едему је венац славе. И небо и земљу Бог ће обновити приликом нашег вакрења, и твар ће ослободити и развеселити заједно са нама. Земља, мати наша, претрпела је поругу, изложила се проклетству због грешника; али због праведника Благи ће благословити нашу хранитељку и заједно са њеном децом обновити и њу.

Лукави је отворио своју чашу и свој отров показује свакоме, свима потајно разапиње своје мреже, поставља своје замке, свуда гаји коров да би надјачао побожне. Али Благи у прекрасном Рају заслађује њихову горчину, укравши их светлим венцима, и због тога што су понели крст свој, узноси их у Едем.

Ако хоћеш да приђеш Дрвету живота, оно своје гране, као степенице, приклња твојим стопама, позива те под своје окриље, позива те да седнеш на постельју од његових грана, спремних да приклоне пред тобом своју крошњу, да те загрле и чврсто стегну у обиље цветова и успокоје као дете на мајчином крилу.

Ко је видео трпезу на гранама овог дрвета? Читави низови плодова сваке врсте при руци су ономе који их куша; један за другим му се сами приближавају; плодови насићују његову глад и утольвају његову жеђ, роса му служи за

умивање, лишће као чисти убрус. Неисцрпна је ризница Господа богатог у свему.

На најчистијем ваздуху стоји тамо дубоко укорењено дрвеће, доле покривено цвећем, а горе је пуно плодова, њихова крошња је препуна зрелих плодова, а доње гране су све у цвату. Ко је икада чуо или видео да изнад главе лети облак попут сенице, чији је свод од плодова, а под ногама је прострт цветни тепих?

Тек што су те оставили таласи једне бујице радости, већ те к себи мами друга. Све је тамо испуњено радошћу. Овде једеш плод, а тамо се освежаваш пићем; овде се умиваш чистом росом тамо помазујеш мирисном водом; овде миришеш миомирис, а тамо чујеш слатку песму „Благословен Онај Који је развеселио Адама“!

Наизменично струје пријатни ветрови и журе да услуже, попут Марте и Марије. Вечера не престаје, и никада не бива без званица. Уморна Марта се некада осме-

лила да приговори Ономе Који ју је позивао у Рај, где они који служе за вечером не знају за умор.

Тамо и овамо, пред праведницима струје ветрови у Рају; један им наноси храну, други им излива пиће; дах једног је сало, а дување другог - миомирисно уље (парафраза псаламског стиха који говори о блаженству праведника; прим. прир). Ко је видео ветрове који би својим дахом час насићивали као јела, час служили као пиће, час орошавали свежином, час помазивали уљем?

Ветрови тамо духовно хране оне који живе духовно; не престаје тамошња вечера; рука се не замара; зуби немају посла; не оптерећује се стомак. Ко се икада наслаживао таквом бескрајном гозбом, јео без хране, пио без пића, само наносом ветра гасио жеђ, а наносом другог ветра утольавао глад?

Гледај како се то приметно испољава на биљкама. Ветар узгаја пшеницу и друго класје, хранећи их својим дахом и јачајући их својом снагом; не могу ли тим пре ветрови благослава хранити разумне и духовне насладе Раја? За духовна бића и храна је духовна.

Умни ветрови тамо хране разумне. Њихов дах те чини једрим, њихово струјање ти пружа насладу. Један те помазује, други ти доноси радост. Ко је икада доживео такво задовољство - да једе без руку, да пије без уста, тако да само пријатан дах ветра буде за њега храна и пиће?

Гледај, још увек тако нешто постоји на овој земљи која рађа трње; још увек на овој проклетој њиви ветар узгаја пшеницу у кла-

су по свевишњој Воли Свемогућег. Дах ветра као да је храни мајчинским дојкама, представљајући тиме начин на који се хране духовна бића.

Ако пшеницу, ту телесну храну, чији највећи део тело избацује из себе - узгаја ваздух, а ветрови је чине зрелом, могу ли онда чисти ветрови из едемске ризнице шкодити духовним бићима? Посебни сокови представљају пиће духовних бића.

И ватра ће те поучити да се све храни ваздухом. Може ли се замислiti неко место где не би било ваздуха? Његово струјање гаси огањ, његово кретање га одржава. Ко је видео мајку која би свакога нахранила свим врстама хране? Све зависи од ваздуха, а он, опет, зависи само од оног Једног, Чијом силом се храни све.

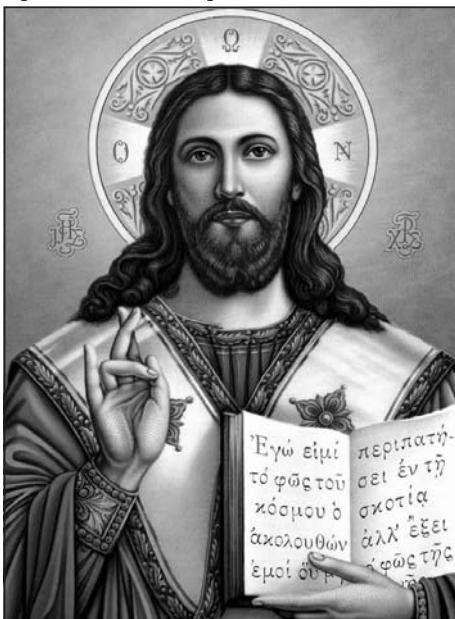
Нека се постиде Халдејци који су тако много мислили о небеским светилима, тврдећи да она хране све свачим; и звезде, и биљке, и сунце, и гмизавце, и људе храни ваздух; његовим дахом, како сам рекао, храни се и ватра која је по природи сродна светилима.

Душа без ваздуха пење се навише, али она сама служи као ослонац телу; на њој почива наша плот. Она нам прави хлеб, она чини нашу њиву плодном. Такав је и благословени ваздух; он удовољава, насиђује, напаја духовна бића, у њему она лебде, њиме се умивају, он је за њих море уживања.

Рајски миомирис насиђује без хлеба; дах живота служи као пиће, чула се тамо утапају у таласима наслада које се изливaju на све и у свим могућим облицима. Нико не осећа оптерећење од тог изо-

биља радости и сви се непрестано, без пресазићености напајају њима, задивљени пред величином Божијом.

Сада тела гладују и једу, а тамо уместо тела душе осећају глад и душа куша себи сродну храну. Из над сваке хране душа се наслажује Оним Ко храни све, храни се Његовим лепотама и задивљена је пред Његовим ризницама.

Тела која садрже у себи крв и воду, достижу тамо чистоту која је једнака самој души. Крила душе, овде оптерећена, тамо постају далеко чистија и уподобљавају се ономе што је у души највише - уму. Сам ум, који се овде немирно креће, тамо је спокојан, попут Божије величине. Душа је по својој вредности изнад тела, а њу по вредности надмашује дух, а изнад духа је скривено Божанство. Али при kraju, тело ће се обући у лепоту душе, душа у лепоту тела, а дух ће се уподобити Божијој величини.

Тамо тела бивају уздигнута до ступња душа, душа се узноси на

ступањ духа, а дух, стремећи са страхом и љубављу, узлази до висине Божије величине. Не узлеће он сувише високо и не зауставља се сувише дugo на једном; његово задржавање је разумно, а његово лебдење је спасоносно.

Ако осећаш потребу за храном, постиђује те Мојсије, који се, не снабдевши се храном, попео на врх горе и тамо је и без хране био снажан у телу; трпећи жеђ, постајајо је још дивнији. Ко је видео човека који би се, не окусивши храну, хранио гледањем, цветао лепотом, напајао гласом и јачао? Њега је јачала слава, напајала светлост и сјај. Свака наша храна је само смеће, њен укус нам је одвратан, смрад несносан, њен терет нас чини тромима, претеривање нам наноси штету. Ако нас пак и таква храна задовољава и јача, колико се онда мора наслаживати душа бујицама радости, када се њене моћи хране са груди премудrosti!

Тамо се на мноштво оних који сазерцавају, изливају бујице радости од славе Оца, кроз Његовог Јединородног (Сина), и сви се наслажују на паšњаку сазрцања. Ко је видео како се гладни насиђују, јачају и напајају бујицама славе које се изливају из лепоте Онога Ко је вечна лепота?

Он, Господ свега, јесте и ризница свега. Свакоме, по мери његових моћи, као кроз мали отвор, показује Он лепоту Своје скривене суштине и сјај Своје величине. И сјај Његов са љубављу обасјава сваког: малог - слабим светлуџањем, а савршеног - зрацима светлости; потпуну пак славу Његову сазрцева само Њиме Рођен.

У којој мери је ко овде очистио своје око, у тој мери ће и тамо моћи да сазрцаја славу Онога Ко је изнад свега. У којој мери је овде ко отварао свој слух (за заповести Божије), у тој мери ће и тамо узети удела у Његовој премудрости. У којој мери је ко овде припремао утробу своју, у тој ће мери тамо добити из Његових ризница.

Господар даје Своје дарове, свакоме по мери, усклађујући их са моћи оних који их примају: дозвољава нам да Га видимо по мери моћи нашег ока, и чујемо по мери моћи нашег слуша, и славословимо по мери моћи наших уста, даје Он и мудрост по мери моћи нашег језика. Бујице добара изливају се из благодати Његове; она се непрестано обнавља у јелима, мирише у миомирисима, разоткрива се у свакој моћи, сија у цветовима.

Ко је видео читава мноштва оних који се хране само славом (божанском)? Њихове ризе су светлост, њихова лица су сјај: они непрестано упијају и изливају пуноту благодати Божије. У њиховим устима је извор мудрости, у мислима - мир, у познању - истина, у испитивањима - страх, у славословљу - љубав.

Даруј, Господе, љубљенима мојим да и ја и они пронађемо тамо макар мали део благодати Твоје. Сазрцање Љубљеног Твојег јесте извор блаженства. Ко се удостојио да се наслажује Њиме, тај презире свако јело, зато што се онај који Тебе созерцаја богати лепотом Твојом. Слава Твојој величанствености!

Свети Јефрем
Сирин

СТЕФАН НЕМАЊА (1113 - 2013)

Стефан Немања - родоначелник владарске племене Немањића, велики жупан Рашке, који је убрзо процес феудализације друштва и учврстио систем вазалских односа међу племством, јединитељ и творац независне српске државе.

Стефан Немања је рођен 1113. године, за време прогонства његовог оца Завиде (у време грађанског рата 1106-1120) у Рибници на Морачи. Рођен у очевом прогонству, Немања је прво крштен по католичком обреду, будући да у прогонству не беше других свештеника, а потом миропомазан по православном обреду по повратку породице из прогонства у цркви Светих апостола Петра и Павла, у Расу код Новог Пазара. Имао је три старија брата.

У покушају да се ослободи византијске управе Немања уз подршку Угарске и Млетачке у сукобу са Манојлом Комнином губи битку и прихвата вазални однос према Византији. Као византијски вазал учествује у бици код Мириокефалона (1176). Ово савезништво ће трајати све до смрти Манојла Комнина.

Стефан Немања је као владар имао је бројне сукобе али и склапао многе савезе што је омогућило знатно проширење територије рашке државе. После смрти Манојла Комнина Византија је запала у дуготрајну кризу.

Ипак, 1190. године Ниш је поново византијски град, иако је Стефан Немања, велики градитељ и обновитељ цркава чије је државне интересе пратила црквена политика, у Нишу као у јаком црквеном средишту, за кратког столовања обновио неке цркве а неке саградио. Он је први српски владар који је једном немачком владару понудио војно и политичко савезништво.

Заједно са сином Св. Савом оживео је запустели манастир Хиландар 1198. Према предању, у тренутку његове смрти просторију је обасјала светлост. Следеће године га је Светогорски Сабор канонизовао за светитеља, Свети Симеон Мироточиви, јер су његове мошти точиле миро. У дворишту Хиландара и сада рађа лоза, коју је посадио Свети Симеон, чији плодови имају чудотворна, исцелитељска својства. Његове мошти је 1207. године св. Сава пренео у његову задужбину, Царску лавру манастира Студеница.

Наследио га је син Стефан Првовенчани.

У Охридском прологу св. Николај Жички о њему каже: *Прецидбени Симеон Мироточиви - Стефан Немања. Велики владалац српског народа, јединитељ српских земаља, творац независне српске државе, браћаније Православља, исцрпивије јереси. Најпре завишио у државном Ђољеду од Грка, но доцније ослободио се ће зависности и постапао Ђољину самосталан. Када је ућврдио државу, и веру џравославну у држави, тада, по примеру своја сина Саве, ђими монашки чин у манастиру Студеници 1195. године и добије име Симеон. Жена његова Ана Ђакође ђими монашки чин, добије име Анастасија и Јовчује се у женски манастир. После две године иночестива у Студеници Симеон оде у Свету Гору. Ту се настапи најпре у манастиру Вајољеду, затједно са Савом. Отац и син прводили су дане и ноћи у молитви. Ту су сађрадили шеста Ђараклиса: Спасићељу, Бесребреницима, свештом Георгију, свештом Теодору, Прећечи и свештом Николају. Купе рушевине Хиландара и сађраде диван манастир, у коме Симеон Ђоживи само осам месеци ћа сконча. Кад је био на издисају, Сава ћа, по његовој жељи, положи на простиру розину. Са очима управљеним у икону Богоматиће и Спасићеља благени стварац изустави ове речи: „Всакоје диханије да хвалиш Господа!“ И пресели се ка Господу 13. фебруара 1200. године.*

УНИВЕРЗАЛНОСТ ВЕРЕ У ПОСТОЈАЊЕ БОЖИЈЕ КАО ПРОЈАВА ДУХОВНОГ ЖИВОТА

Питате: „Како то Ви кажете да сви имају дух са означеним пројавама; међутим, зар је мало народа који не знају Бога?“ Ти народи не знају Ко је истинити Бог, али да Он постоји - то исповедају сви. Верујући да постоји Бог и жељећи тачно да одреде шта Он јесте, они су падали у заблуде па су Богом називали оно што није Бог, на пример сунце, месец или звезде, или нешто друго. Али свеједно су били у грубој заблуди. Када је Бог расјајао народе по лицу земље сви су они са собом понели и здраве појмове који су им били предати о Богу као невидљивом, Творцу, Промислитељу, Судији и Даваоцу добра, и то се код свих сачувало, а да је Он нематеријални Дух то нису сачували сви, него су заменили славу бесмртнога Бога подобијем смртнога човека и птица и четвероножних животиња и гмизваваца (Рим. 1,23). Они су разумели Бога, то јест спознали су да постоји Бог, али га нису прославили као Бога (ст.21). Од источних народа узвишије појмове о Богу имају персијанци, индијци, азијатски народи и американци. Грци и Римљани су, да тако кажемо, уситнили Бога. Амерички ин-

диј(ан)ци на пример Бога називају духом света, који је невидљив и све обухвата. То је веома узвишен представа и дух препуштен самоме себи не може да иде даље од тога. Азијски Индијци су се више удуబљивали у спознају Бога, али, мада су задржали представу о Његовој невидљивости, свемоћи и сведелатности, када су покушали тачније да одреде Његова стваралачка и промишљајућа дејства, додали су много тога неоснованог и написали су много невероватних прича.

али да тога није било... Требало је дуже да поживе међу тим народима. Бекер је у наше време читав месец живео у неком народу око језера кроз која тече Нил - и није видео богопоштовање. Но, каже, дошао је млад месец, гледам, поглавица се спрема негде, спремају се и све старешине, припремају бика. У одређени дан пошли су на некакав брежуљак и принели бика на жртву. Да сам отишао два три дана раније, могао сам сасвим искрено да посведочим како тај народ не поштује Бога.

Дакле, сасвим избаците из главе да има оних који не признају постојање Божије. Постоје неки научници који мисле да се снађују без Бога, па причају о томе и пишу књиге, али док њихови језици и пера точе таква празнословља, њихово срце говори другачије. Они се пресе тиме што не верују у Бога, али је веома сумњиво да ли би тако могли да се држе и пред сопственом савешћу.

Они који познају Бога, показују и савест, и поштују Бога, и моле му се, и очекују будући живот, у коме ће сваком бити дато по делима његовим. Сила која садржи сва таква веровања и убеђења јесте дух. Да закључимо да у сваком човеку постоји дух - узвишенна страна људског живота, сила која га вуче од видљивом ка невидљивом, од пролазног ка вечном, од створења ка Творцу, која је карактеристична за човека и која га чини различитим од свих других живих створења на земљи. Ова сила може да ослаби у различитом степену, њени захтеви могу криво да се тумаче, али немогуће је потпуно је угушити или уништити. Она представља неодвојиви део наше људске природе и код свакога се пројављује на свој начин.

Свети Теофан
Затворник

Ето дакле у ком погледу има оних који не знају Бога! А не у томе да тобоже има народа који не исповедају да постоји Бог. Било је неких путника који су сведочили како су тобоже сретали народе који уопште нису знали Бога и нису му се клањали. Истина у том сведочанству је само то, да они нису чули исповедање вере и да нису видели поклоњење Богу -

(НЕ)СТВАРИН СВИЈЕТ ОКО МЕНЕ

У почетку, свачија суза боли. Вапаји парају душу...

Призори насиља изазивају згражавање, размишљање, коментаре, стварни бол... Сваки ураган унесе паметњу у наш мали свијет, застајемо на трен да се преиспитамо шта тада радити. Слике ужарене лаве која топи све под собом нам је тако осјетна да почињемо несвесно отварати прозоре. Реченица „...у нападу терориста на жељезницу... страдало 40 лица, а процјењује се да је око 50 лица рањено...“ буди у нама језу. Какви лица, то су људи!!! И тако сваки дан....

А онда.... Онда полако престајемо да региструјемо. Преглед тужних несрећа постао је редован дио свих информативних емисија, цифре од 50 и више људи не изазивају никакву реакцију. То су сад цифре, ни лица више.... Док спикер то изговара неко ће и тркнути по пиво, а неко опет ће с' осмјехом разговарати на телефон. „Група младића претукла на смрт човјека Н.Н.“ Нико ништа. Ни јавна реакција, ни апел, ни студија о проблему. Сви имамо паметнија посла. И све је нормално. Људи штрајкују да би могли да преживе, да би били адекватно награђени за мукотрпни рад! Пристaju на све за кору хљеба, раде било шта да би привукли трен пажње оног тамо неког који у ексклузивној

радњи ма проблем јер не може да се одлучи између цемпера од финог кашмира и памучне мајице који коштају као мјесечна зарада оних истих штрајкача... Оних који гладују, на разне начине чине себи зло за зрно пажње, продају органе! Но, ми смо то већ све видјели, зар не?... Ма да, било је прије мјесец дана у *Дневнику*. И одлучили смо и тада у својој глави да су они лијени, јер посла има увијек! Ко хоће да ради, може да се снађе, „за хљеб се увијек може зарадити“ кажемо ми којима хљеба није фалило. Можда некад чоколада, али хљеба не, никада...

Не марим пуно за оне који одлучују. Али се бојим да не испадне на крају да они и за мене одлучују. Да не допустим да им препуштам одговорност за било шта у мом животу. Ја или ми, свеједно... Они живе по моделу, давно скројеном, само се фаце мијењају, реченице остају исте, и... Нису вриједни ни реченице, заиста. Али,

ми.... Зар се смије пристати на толики сопствени egoизам?! На свакодневне подвале интелигенцији, на редовне третмане отупљивања свијести, савјести, саосјећајности... ? Вјешто естетски упаковано, удружене дјелују. Тако удружене да нам постаје много важније у животу да ли маскара стварно даје 300 пута већи волумен него чињеница да нам ближњи има проблем? Да нас више брине како отићи на љетовање на неку што звучнију дестинацију него то да би се нечије крупне окице обрадовале бицикли... ?

Али, ми смо друго. Ми смо срећни. Јер ми то заслужујемо! Да, заиста. Ми смо верзија човјека 4.0., а они су само тамо неки човјек! Данас се мораш борити, трудити да постига успјех и нема само ко неће! Благо нама са нама... Од силних наших захтјева не стижемо се ни осврнути око себе. Звони у нама читав оркестар „требам, хоћу, немам“. Онај који брине о другима је будала; онај који мисли својом главом- занесењак, фантазира, луд...; онај који је љубазан према сваком човјеку, племенит је ваљда... па лицемјер, или то ради из куртоазије?! Ко саосјећа- смијешан. А ко прича о свему овоме- смара са „тешким“ темама...

Тако нам је ваљда лакше, чини нам се. А од лакијег много љепше је насмијати се пролазнику, нахранити сиротог, утјешити болесног, саслушати намученог, охрабрити посрнулог, мислити о себи и свом мјесту ту.

Тад не звони оркестар у нама. Тада само душа пјева....

J. P.

ПАД САТАНЕ И АНЂЕЛА С НЕБА

„... Јер Бог не ђошиће анђеле који саџијешиши, нега их мећину у окове мрака јакленога, и предаде да се чувају за суд“

(II Пепир. 2,4-6)

Деница (Сатана) био је први и највећи од Серафима, омиљени анђео Божији. Светлост Божанства се одражавала у њему као у огледалу, и зато је његово име Луцифер, што значи светлоносач, лучноноша. Сви други блажени духови и сва прекрасна створења Божја била су испод њега.

И управо он, најближи Богу, и омиљен од Бога, не видећи ни једног анђела већег од себе, би прелашћен величином својих моћи и својом красотом, премда је био ограничених савршенства као створено биће, постаде жртва гордости која, родивши се у његовом срцу, све више је расла у сопственој самообмани.

Деница се толико погордио да је устао против Бога и објавио му рат. Верни анђели који нису били у једномислију с њим, утврдили су се у својој преданости вољи Божјој и смирено су се одвојили од Денице и њему потчињених духова, које је он својом побуном преластио. Својим падом анђели светлости су се преобразили у анђеле tame. Почели су хулити и проклињати Бога, њиховим бићем је овладао непомирљиви гнев а у срцу се разгорела мржња према Богу и створењима Божјим. Гоњени правдом Божјом свргнути су с неба, као звезде падалице су пали у непрегледно пространство васионе.

Деница, поставши ђаво, преиспунио се гордошћу која је постала његова природа, и не могавши да се покаје и смири пред Богом, слободом воље изабира противљење, и зато вечно остаје противник Божји. Ђаво је изабрао зло на запрепашћење свих створења Божјих и настојаје да зло сеје по васиони и земљи учени и људе злу. Он надахњује сва богоопротивна учења и дела, и по његовој науци људи

су преступили заповест Божју и умрли. Заводећи људе на богоопротивне путеве он им поставља многе замке на путу спасења не би ли их свргао у пакао.

Ђаво се силно мучи у вечној тузи и очајању због изгубљеног блаженства. Њему је немогуће да измоли опроштај од Бога, јер је преиспуњен злобе, и неуморно се труди у напредовању у злу, и измишљању што већег зла. Гордост његова је несагледива а мржња непомирљива. У тајним дубинама свога гордога срца ђаво завиди љубави Божјој према анђелима и људима и све их без разлике мрзи остајући љути противник и непомирљиви непријатељ и једних и других.

Он свакда лукаво приступа човеку, разслабљује га страстима, успављује га сладошћу греха, ласкавим речима умртвљује његову савест, даје му лажни осећај среће у пролазном, и кад се испуни време, кад је човек већ свецело предан страстима и поробљен ђаволом, он му приступа не више у привлачном обличју већ у правоме лицу, скинувши са себе маску притворности, и у пуноти свог безакона довршава погубљење изгубљене душе. Упорно ратујући с Богом и створењима Његовим неуморно се труди да у срца људи убаци неверовање у Бога и сумњу у праведност судова Божјих. Располаже безбрјдним оруђима безакоња и са војском палих анђела, верних слугу његових, труди се у остварењу злих намера, жеља и циљева - зато с они називају демонима или бесима.

Ђаво, изгубивши своје савршенство и духовну лепоту, није изгубио духовну силу коју му је Бог оставио ради промислительских разлога. Изумитељ зла владајући великим духовном силом има могућност да у свету изазива преврате, да твори сваку злу вољу с људима, али Бог ограничава његову могућност делања шаљући људима у помоћ анђеле. Ради духовне користи човека Бог допушта ђаволу да твори зло, али без коначне могућности да испуни оно што хоће. Господ шаље анђеле да би ограничио демонску силу и сабор верних анђела учествује у рату против ђавола и његових анђела tame. Рат блажених духовима, духовна светлости, свакда односи победу над духовима tame.

Анђели који су остали верни Богу озарени блистањем божанствене славе купају се у светлости као у океану блаженства, испуњени балгодаћу Христовом са-

вршено су предани вољи Божјој и прожети великом смирењем и љубављу. Пад из овог савршенства њима је немогућ.

Анђелима таме испуњеним мржњом, лукавошћу, злобом, гневом, јарошћу, проклетством, тугом, безакоњем, очајањем, свим страстима, Бог је наменио пакао (који је израз њиховог духовног стања), као њихово вечно пребивалиште, као и за људе који су определjeni за зло и потчињени ђаволу. И на крају света Господ ће закључати Геену на сву већност, а до тад допушта демонима да пребивају по свој васељени. Зло је ђаволима постало утеша, јер се њиме хране, иако се истовремено муче јер неутешно жуде за осветом Богу и људима. У овоме се састоји сва историја добра и зла.

О постојању злих духовима јасно нам сведочи Свето Писмо. Спаситељ говори о Сатани као глави палих духовима, назива га „кнезом овога света“ (Јн. 21,1). А постол Павле тумачећи речи божанственог Учитеља назива Сатану „кнезом духовима поднебеса“ (Еф. 11,2). При изласку из тела душа човечја на путу ка свом небеском отаџству - Царству Небеском - пролази дуги пут (другога пута и нема), ваздушног пространства. На овоме путу пред душу излазе демони и задржавају је да не иде даље, показујући јој грехе које је починила на земљи, а грешна иа непокајана душа дрхти од страха пред неизвесношћи своје даље судбине. Зато се препреке на овом путу називају митарства или царине.

Свети анђели са своје стране старају се да људима чине добро. Они знају за велику благост Господа према грешним људима, па видећи колику милост Свемилостиви излива на род људски налазе се у страхопоштовању пред овом тајном, јер су учесници Његове благодати и милосрђа, и зато показују неизмерну љубав према човечанству. Љубав Божја и њих је извела из непостојања, обасјала их светлошћу Божанства, даровала им анђелску природу и божанску благодат, и они, као и људи, за свако добро благодаре милосрђу Божјем. Дубоко спознајући ову истину, свети анђели службом својом прослављају Творца узвраћајући на Његову безграницну љубав и свим силама се труде да чине добро свим створењима Божјим начинима који су Богу угодни.

О анђелима

ТУМАЧЕЊЕ МОЛИТВЕ "ОЧЕ НЯШ"

Тумачење молитве којој Господ Исус Христос научи ученике своје, а са њима и нас научи. Учи нас да се молимо и говоримо: „Оче наш који си на небесима“.

Тумачење Златоустог учи нас како треба да се молимо да би ум наш намах добио крила и са земље се узнео и везао за небеса.

Налаже нам да говоримо:

Оче наши који си на небесима. Онај ко Бога Оцем назива, да буде праведан и да живи тако како се не би показао недостојан тавог сродства. А саветује и то да браћа иду на заједничку мојту, јер не рече *Оче мој*, већ *Оче наши*, узаконивши да молитве приносимо за опште Црквено тело те никако да неко брине само о себи него увек и о ближњем, и да нико ни у чему не буде боли од другога: ни богаташ од сиромаха, ни господар од слуге, ни кнез од подвлашћеног, ни цар од војника, ни мудар од неуког - јер свима је даровао једну благородност, подједнако удостојивши све да Њега називају Оцем.

А рекавши - *који си на небесима*, то Бога не затвара тамо; Бог је свуда, и све је пуно славе Његове, него то рече да онога који се

моли узноси са земље и везује за станишта на висинама и за горња пребивалишта.

Оно, пак - *да се свеши име Твоје*, то јест да се слави нашега ради живота, значи: Удостој нас, рече, да живимо тако чисто да би Те, нас ради, сви славили.

А оно - *да дође Царство Твоје* значи: не везивати се за оно што је видљиво, нити сматрати величким то што је од овога света, него се узносити умом ка Оцу и желећи будући живот, жудећи да се избавимо нашега тела, како рече Апостол. Јер оног ко има такву чежњу нити добра овога живота могу погордити, нити туга и жаљост учинити утученим.

Да буде воља Твоја како на Небу и тако и на земљи. То што каза значи: Као што ништа тамо није забрањено, рече, - јер анђели ниј су у овом послушни а у овом непослушни, него у свему слушају и покоравају се - тако и нас људе удостој не половинично да чинимо вољу Твоју, него све што хоћеш, помоћу Тебе, да испуњавамо. Јер врлина се не постиже само нашим трудом него и одозго, датом благодаћу Твојом. И не рече: „Да буде воља Твоја у мени, или у нама“, него свуда; и по свој земљи да се затре лаж а посеје истина и искорени сва злоба, и поврати се врлина - те да се тако Небо ничим не разликује од земље.

Хлеб наши насушни дај нам данас. Изговарајући ово, треба да увиђамо да и у телесном има много духовног. Не, дакле, за богатство, ни за разну храну, ни за славу и част, ни за скupoцене ризе, ни за ишта друго томе слично, него само за хлеб - наложи да се моли-

мо. За хлеб данашњи, не ни за сутрашњи да бринемо, нити за предстојеће дане, - за те забрани да се молимо, јер не знаш хоћеш ли угледати цели сутрашњи дан, па зашто да стрепиш, бринући се. А ово, као и предње, са много речи наложи, говорећи: „Не брините се за сутрадан“, јер жели да смо посве спремни и постојани, и да тражимо толико колико нужна потреба захтева од нас.

А оно - *ојросиши нам дугове наше као иштио и ми ојрашишамо дужницима нашим* - показује безграницност човекольубља, пошто оне који и после крштења греше удостојава милошћу, јер им и по погружењу, новим рођењем не одузима дар покајања. Увео је овај молитвени закон да, присећајући се греха, постајемо уједно и смерни а, праштајући другима, ослобађамо се уједно помисли на свако зло. И као што си сам себи судио, рече, тако ћу ти и ја судити. Како ти будеш опростио теби подобном човеку и сатруднику тавку ћеш и од мене благодат примити, иако ово није равно ономе јер ти, имајући потребу да прашташ - прашташ, а Бог ни за чим нема потребе. Ти, дакле - подобном теби човеку и сатруднику, а Бог - теби, слузи. Ти си виновник многих зала, а Бог је безгрешан, али наравно и тако показује своје човекольубље.

Свети Сава
Законоправило

Превод
и критичка обрада текста
Миодраг М. Петровић

ЖИТИЈЕ ПРЕПОДОБНОГ ОЦЯ НАШЕГ ВИТАЛИЈА МОНАХА

Удане свјатјешег патријарха Александријског Јована Милостивог дође у Александрију неки инок Виталије, из манастира преподобног Серида. У својој шездесетој години он изабра себи такво житије, да је људима који суде по спољашности његово житије изгледало зло и развратно, а Богу који гледа и испитује срца - богоугодно и благопријатно. А његово житије беше у овоме: жудан да потајно обраћа грешнике и безаконике на покајање, он се сам показиваше пред људима као грешник и безаконик, јер он направи за себе списак свих блудница у Александрији, и за сваку посебно твораше приљежне молитве Богу, да их одврати од грешног живота њиховог. Сваки дан он је у граду одлазио у надницу као аргатин и радио од јутра до мрака. За свој дневни труд добијао је надницу дванаест новчића; за један новчић куповао је себи боб, и јео га на запаску сунца, јер је цео дан радио постећи се. А увече он је одлазио у блудилиште, давао осталих једанаест новчића једној блудници, говорећи јој: Молим те, ево ти овај новац, ову ноћ сачувай себе у чистоти, и не примај никога на грех. - И онда се затварао с њом у соби. Она би легла и спавала на свој постельји, а он се у једном углу сву ноћ тихо молио Богу за

њу све до сванућа. Онда је одлазио од ње заклевши је да никоме не говори о овоме. И тако је стално радио сваки дан: даљу је аргатовао као надничар постећи се, а ноћу одлазио код блуднице, и без сна проводио ноћ у молитви. Сваке друге ноћи одлазио је код друге, док тако не би обишао све блуднице, и онда је поново почињао од прве.

А Бог, видећи такво страдање слуге свога, поможе му у намери његовој: јер неке од блудница, постићене оваквом врлином Виталијевом, устајају на молитву и, заједно с њим преклонивши колена, молају се. Он их онда побуђиваше саветима на покајање, прећи им Страшним судом али и соколећи их надом на милосрђе Божје и наслаживањем вечним добром на небу. Оне онда, обузете страхом Божјим, доноћају у умилење и обећавају да ће исправити свој живот. И многе од њих, одбацивши греховну бестидност, законито ступају у брак; а друге, жељећи да живе у потпуној чистоти, одлажају у женске манастире, и провоћају своје дане у посту и сузама; треће пак, живљају у свету безмужно и чисто, издржавајући се трудом руку својих.

И ни једна од блудница није смела никоме објавити целомудрено живљење Виталијево. А кад једна стаде говорити људима да Виталије не долази код њих ради греха већ ради њиховог спасења, чу то Виталије и ожалости се што се обелодањује његово чисто живљење, па се помоли Богу да казни ту жену, како би се остале заплашиле. И одмах по Божјем попуштењу, у ту жену уђе бес и она полуДЕ. Када то видеше остале блуднице, веома се уплашише, и не усуђивају се више да икome говоре о светости Виталијевој. А полуДЕ жени људи говорају: Видиш како те Бог наказа, зато што си слагала, говорећи да тај

црноризац не долази код вас ради блуда. Ето, сад се обелодани да је он блудник. - И саблажњавају се о њега сви, и свакодневно га укоравају говорећи му: Иди, бедничче, чекају те блуднице! - И пљувају на њега. А он све кротко подношаје, и с радошћу слушаје прекоре и грђе од људи, тешећи себе тиме што га људи сматрају за таквог грешника.

Када га једном грђају, он одговори: Нисам ли и ја од тела као и сви људи? Еда ли Бог саздаде црнорисце бестелесним? Ваистину, и црнорисци су људи. - А други му говорају: Оче, узми себи за жену једну од блудница, и баци монаштво, да га не би брукао. Он пак, тобож љутећи се, одговараше им: Нећу да вас послушам! Каакво ми је то добро: узети жену, и старати се о њој, и о деци, и о кући, и зле дане проводити у бригама и труду? А зашто ми ви судите? Еда ли ћете ви одговарати за мене пред Богом? Гледајте ви сваки себе, а мене оставите, јер је свима један судија - Бог, који ће свакоме дати по делима његовим. - Тако преподобни скриваше своју врлину пред људима.

Неки од клирика оклеветаше преподобног Виталија код свјатјешег патријарха Александријског Јована Милостивог, како он, старапац, саблажљава цео град одлазећи сваке ноћи у јавне куће код блудница. Али свјатјеши не поверова клеветницима, имајући на уму један ранији сличан случај, када једног целомудреног и светог инока, који беше крстио неку Јеврејку, невино наказа, поверававши клеветницима, као што о томе пише у његовом Житију (види 12 новембар). Сећајући се тога случаја, свјатјеши подвикну клеветницима Виталијевим, и говораше им: Престаните са осуђивањем; нарочито, не осуђујте монахе. Не знate ли шта се догодило на Првом Васељенском Сабору у

Нијеји када неки епископи и клирици предадоше међусобне оптужбе цару Константину Великом? Блажене успомене цар нареди да се донесе свећа и све то оптужбе, не прочитавши их, спале. И том приликом рече: Када бих епископ па или монаха својим властитим очима видео на греховном делу, ја бих га својом одећом покрио, да га нико други не би видео где греши. - Тако свјатјејши патријарх постиде клеветнике. А слуга Божји Виталије не престајаше старати се око спасења грешних душа.

Једнога дана, када је преподобни Виталије у свитање излазио из јавне куће, срете га неки младић блудник, који је ишао к блудница ма ради греха. И овај младић потеже и руком снажно удари старца по образу, вичући: Бедниче и покварењаче, кад ћеш се покајати и престати са својим нечистим живљењем, да не срамотиш више име Христово? Старац му одговори: Веруј ми, човече, да ћеш и ти због мене ништавног добити такав шамар по образу, да ће се сва Александрија слегнути на твоје запомагање.

И после неколико дана преподобни Виталије, затворивши се у својој врло малој келији коју беше направио крај Сунчаних Врата, пресели се ка Господу, и нико није знао о томе. И у то време ономе блуднику што удари шамар преподобном старцу, појави се демон у облику страшног црнца, и снажно га удари по образу, говорећи му: Прими овај ударац што ти га посла монах Виталије. - И одмах човек онај побесне веома и, павши на земљу, ваљаше се, и пену бацаше, и одећу на себи кидаше, и страшно викаше, да се сва Александрија слеже на његово ужасно запомагање. Пошто неколико сати би мучен од беса, он мало дође к себи, и отрча ка Виталијевој келији вапијући: Смилуј се

на мене, слуго Божји, јер сагрежши пред тобом, пошто те силно увредих ударивши те по образу, али и ја, по пророштву твом, добих заслужену одмазду. - Вапијући тако, он трчаše брзо, праћен од народа. А кад се приближи старчевој келији, бес га тресну о земљу и побеже. И човек, дошавши потпуно к себи, стаде причати народу како удари старца по образу, и како му старац прорече одмазду. И куцаху на врата старчеве келије, али одговора не би. Тада развалише врата и уђоше, и угледаше старца усрд келије где клечи на коленима и као моли се, а света душа његова беше отишла к Богу. У рукама пак његовим беше хартија, на којој стајаше написано ово: Људи Александријци, не осуђујте пре времена, док не дође Господ - Судија Праведни.

Утом стиже и она бесомучна жена, што некада стаде објављивати људима Виталијеву чистоту. Обавештена од Анђела о кончини преподобнога, она дотрча, дотаче се чесних моштију његових, и одмах се ослободи од беса. Усто и хроми и слепи стадоше се исцељивати, дотичући се преподобног. Чувши за престављење преподобнога, све оне жене што се по његовим саветима покајањем обратише Богу, слегоше се код њега са воштаницама и кандилима, плачући за својим оцем и учитељем. И тада свему народу јавно објавише врлину старчеву, како се ни руком својом не дотаче ниједне од њих, и како је долазио к њима не на грех него на спасење њихово. А народ се срђаше на њих, и говораше: Зашто скривасте од нас светост овога оца, те се ми, не знајући, много огрешисмо о њега, осуђујући га и корећи га? А жене одговараху: Бојале смо се, пошто нам под силним заклетвама забрањиваše да никоме не казујемо ту тајну његову. И када једна од нас стаде казивати људи-

ма његову тајну, одмах побесне. И ми ћутасмо, јер се свака од нас бојала такве казне. И дивљаше се народ таквом слузи Божјем, који је на тако диван начин скривао светост живота свог пред људима: и док су га сви сматрали за развратног грешника, он је уствари био пријатељ Божји и чисти сасуд Светога Духа. И, стидећи се своје неразумности, људи осуђиваху се бе што су осуђивали таквог угодника Божјег и вређали невиног и чистог срцем.

Када о свему томе подробно чуја свјатјејши патријарх Јован Милостиви, он са целокупним клиром својим дође к старчевој келији, и угледавши гореспоменуту записку о неосуђивању, и видевши чудеса што се збиваху, рече оним клирицима који клеветаху преподобнога пред њим: Знајте, да сам вам поверовао и безразложно увредио светог старца, онда би ја добио од црног демона онај удрац што га доби онај човек. Но благодарим Бога ја ништавни, што не поверовах вашој клевети, те се избавих од греха и одмазде. - А клеветници, и сви који су осуђивали преподобнога, стијаху се веома.

Тада свјатјејши патријарх узе мошти преподобног Виталија и, праћен целокупним грађанством и свим покајаним женама које су плакале и нарицале, сахрани их чесно, славећи Бога који има много тајне слуге Своје. А онај човек што беше настрадао од демоновог шамара, одрче се света и постаде монах. И многи Александријци исправише се примером таквог врлинског живота Виталијевог, и заветоваше се да не осуђују никога. И ми треба да се угледамо на њих молитвама преподобног оца нашег Виталија а благодаћу Господа нашег Исуса Христа, коме слава вавек, амин.

*Житија Светих
за април*

**Тумачење стиха који гласи:
„Господе Исусе Христе Боже наш,
помилуј нас“**

Свака реч наведеног стиха испуњена је учењима богоумудрих. Док једни од јеретика, као Арије и аријани, не срамећи се и бестидно говораху да је Владика Христос и Бог наш само обичан човек, дотле други - да се Бог само као привиђење обукао у човека; да је привиђење а не суштство; да је човек - говораху. Стога ће и као привиђење, говораху, пострадати првидним страдањем а не у стварности. Други, опет, сматраху да је Бог - и човек а да његове две природе, Божаство, велим, и човечество нису спојене у један састав, већ као што су две природе тако су и два састава и два сина - говораху. А ти синови су развојени један од другога, говорили су - па једнога називаху Богом а другога човеком који је једино љубављу са оним сједињен. Тако и злочуди Несторије учаше. Стога Приснодјеву Мајку Божију усуди се називати не Богородицом него Христородицом. И постављајући питања, проклетник, поче овако говорити: „Да ли што роди обичног човека?“ Правоверни одговорише: „Није тако“. А он одмах рече: „Него шта, обичног Бога?“ И опет правоверни одговорише: „Није тако.“ А он рече: „Ако није ни овога ни онога, онда шта роди?“ Правоверни одговорише: „Бога савршена и човека

савршена“. Он пак рече: „А шта су они? Није ли Христос?“ Правоверни одговорише: „Да, Христос је“. А он рече: „Зар се, онда, не назива Христородица, а не ни човекородица ни Богородица“. И њему патријарх антиохијски Јован, расправљајући, одговори: „Не говориш добро, јер сложене ствари треба именовати оним што је господственог и од најбољег, а не оним што је од најгорег. А то је обичај и по Божанственом писму и по општем људском обичају, јер Божаствено писмо приповеда да се Аврам сусрео у Египту са триста светих душа које беху људи од душе и тела, а не само душе. И по уобичајеној навици се каже: „Потопише се у мору толико душе“, а душа се уопште не утапа, нити може утонути. Треба и ти да следиш Божаствено писмо и заједнички људски обичај, те према оном најбољем да именујеш Божију Мајку Богородицом и да се не отргнеш од Црквене пуноће“. А он, пошто се не покори, би извргнут и проклет и из Цркве избачен.

Други, опет, сматраху да је Тай Бог - и човек. Али, да се те две природе, да кажем, Божаство и човечество споје у једну не само да није добро, него је, говораху, и веома лоше и потпуно безбожно. Јер ако се те две природе једна с другом помешају, и слију, и промене се - друга ће природа, али не и састав од њих измењен бити. Оне, дакле, који су сасвим злонамерно износећи говорили то, ова свебитна реч и овај стих побеђује, и напушта, и одбацује, и проклиње.

Зато, када кажемо - **Господе**, Господ је име јасно и заједничко божаственој природи, јер се каже - Господ: и Отац и Син и Свети Дух. О Оцу, наравно, и о Сину говори пророк и богоотац Давид: „Рече Господ Господу моме, седи мени с десне стране док не полу-

жим непријатеље твоје за подножје ногама твојима“. Рече Господ - очигледно је да Отац рече Господу моме; очигледно је да Сину рече.

И Свето изображеније вере наше каже хришћанима: „И у Духа Светога Господа и Животворног“, очигледно отуда што је Господ име које јасно открива божаствену природу. Јер говоримо: Господа Оца, Господа Сина, Господа Светога Духа.. И ово име Господе, кад кажемо, побеђује оне који су се дрзнули да Њега називају обичним човеком.

А кад се каже - **Исус**, ово име открива човеково суштство. И то јасно наговештава Исус Навин који је пред Мојсијем служио, а по смрти Мојсијевој увео Израиљ у Обећану земљу. Ово пак име - Исус, кад кажемо није без разлога приододато Господњем имену кад се каже Господе Исусе. Јер кад Њега називамо Господом, то значи да Га представљамо као Бога савршеног и Бога истинитог. Именујући Га Исусом, тога ради имена и кажемо: пошто је Бог савршен и човеком се савршеним назива.

Имена ради које гласи - Господе, и човек је савршен. Ово говорећи, побеђујемо оне који сматрају да је Он само Бог, а првидно се облачи у човека. Стога су принуђени да говоре да је Он првидно и страдао. Нека се, дакле, постиде они који страдалност приписују бестрадалном Богу. То открива ово име којије гласи - Исус, и због тога је било приододато Господњем имену да, кад се каже Господе Исусе, открива Божаство и човечество.

Исус је име јеврејско. Јелинским језиком се каже Сотир. А Сотир се нашим језиком каже Спас. Назива се Спас зато што спасава и здравим одржава све који верују у Њега. За Исуса се каже и Исцелитељ, јер многе бо-

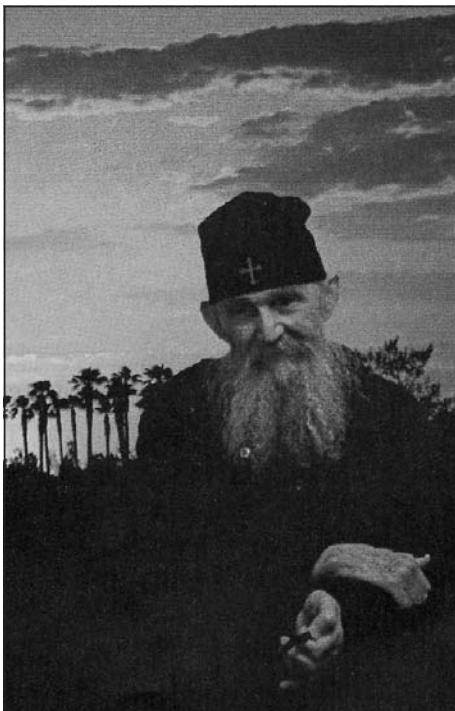
лесне исцели Владика Христос и Бог наш. Не само тела, него и душе чини здравим.

А кад се каже *Хришће*, то име Христос означава један састав од две природе, састављен од Божаства и човечства, а не као што јеретици и њихов предводник Несторије, изопачено мислећи, учију да два састава постоје и да су они један од другога раздељени, и да су један с другим спојени љубављу а не природом. То зло, дакле, које они говоре, бива убијено и побеђено кад се каже ово име Христос, јер је показатељ једног састава од двеју природе: од Божаства, кажем, и човечства, што се у један састав спошише. Зато је добро и подобно то, да име Христово следи имену Исус када у овом стиху изговарамо - Исусе Христе. А такав и јесте редослед ових имена.

А оно - *Боже*, то име на божественој природи почива. А божествена природа сасвим је несливљива, и непомешива, и непроменљива, и нераздељива; и ни на који начин не прима промене, ни сливања, ни раздељивања. И због тога погубљује и побеђује и сасвим напушта оне злонамерне који су се усудили да, кад је реч о Христу и Богу нашем, помешивост и променљивост, или сливљивост, или раздељивост приписују Божаству или човечству. Јер у Владици Христу и Богу нашем јасно су заступљене две природе у једном саставу, које су спојене непомешано, и непромењено, и несливено, и нераздељено, сачувавши свака од природа цела својства. И тако, са четири напред поменута имена, хоћу рећи, кад се изговори: „Господе Исусе Христе Боже“ - четири безбожна учења злих јеретика побеђена бише, а четири правоверна учења утврђена бише.

Људи примише лепоту подобну свемиру. Јер сложени од душе и

тела, људи се лепотом уподобише свемиру; душа, наравно, сазнањем правоверног учења, а тело упражњавањем четвротворних врлина: мишљу разумног дела разумне душе, мужаством против јарости, трезвоношћу против похоте, правдом целе душе, а она је узрок и последица горе поменута четири имена.

А кад се каже - *наш*, то стоји наспрам оних имена, јер баш као што су она четири имена у једно сабрана, да и нас све у један братски скуп окупи, и сабере и свеже споном љубави једне с другима. То је испуњење закона и пророка, јер све то, и закон и пророци, на љубави почивају. А с тим јеванђелским и владичанским поучним заповестима, заповест Владику Христу и Богу нашега јесте та, да једни друге волимо, јер рече: „Ако ме волите, заповести моје чувајте, а моја заповест је да волите једни друге. Они који не усхватедну једни друге да воле - не држе заповести моје, а они који не држе заповести моје - не воле ме-

не. Они пак који мене не воле - нису са мном, а који нису са мном - против мене су“ (Јн 13, 34-35). Рече, значи, ко није са мном - против мене је, а ко је против мене - непријатељ је мој.

Јасно је, дакле, да смо непријатељи Владику Христу и Бога ако не волимо једни друге, што је јасно из напред реченог.

Слично томе, кад с каже - наш, то уместо имена следи после раније речена четири имена која изговарамо: Господе Исусе Христе Боже наш.

А кад се каже - *йомилуј*, то баш како треба, потпуно следи иза напред реченог, јер помиловани бивамо верујући правоверно и испуњавајући непорочно Господње, и законске, и пророчке заповести. Зато се и припоји њима ово речено - помилуј, и такви су им узрок и последица, јер кажемо: Господе Исусе Христе Боже наш помилуј.

А кад се каже - *нас*, то је приближно и слично ономе што рекосмо за наш, јер наш је заједничка реч: Боже наш, то јест Боже свих нас помилуј нас и повежи нас братском споном љубави твоје, као што горе рекосмо. А двапут се рече: наш и нас. Зашто? Зато што ово нас ради људи беше речено. Ми људи имамо страсти према другима, а ово обоје - наш и нас једно је. Али пошто смо заборавни, да не бисмо дакле заборављали, кад удвојимо речи, памтићемо.

А кад се каже - *амин*, амин се тројако тумачи: амин - тако је, амин - уистину, амин - нека тако буде, да би слично, дакле, и то уследило и завршило овај стих: Господе Исусе Христе Боже наш помилуј нас. Амин. Тако је. Уистину. Нека тако буде.

Свети Сава
ЗаконоЯправило

Превод
и критичка обрада текста
Миодраг М. Петровић

Беше један кујунџија у Великој Антиохији, веома млад, који се звао Андроник. Оженио се ћерком кујунџије чије име беше Јован, а име његове кћери беше Атанасија (атанасија = бесмртност). И заиста су њена дела и мисли имали печат бесмртности. Али и Андроник је био веома побожан и пун доброте као његова жена. Беху изузетно богати. Живот им је текао овако: приходе од кујунџијског заната и од других имања делили су на три дела - један део за сиромашне, други за монахе и трећи за издржавање радионица и имања. Цео град је волео газда Андроника због његове човечности.

Жена му убрзо остале трудна и роди му сина. Назвао га је Јован. Затрудне и други пут и роди му кћер коју назва Марија. Отада Андроник Атанасији више није прилазио као муж. А све његово занимање се окренуло, као и занимање других христољубивих кујунџија, ка добротворном раду. Сваке недеље, понедељка, среде и петка од вечери до јутра, обилазио је Андроник болесне мушкарце и помагао при њиховом купању. То исто је чинила и Атанасија, помажући при купању болесних жена.

Прође дванаест година и једнога дана, рано ујутро, врати се Ата-

насија са свог ноћног добротворног рада, па оде да види своју дечу и нађе их како стењу. Узнемири се: седе на њихов кревет и обоје их узе у наручје. Врати се и благени Андроник, па поче приговарати жени што деца тако дugo спавају. А она му рече: „Не љути се, господару мој, деца су нам болесна.“ Он их пипну и виде да заиста горе у грозници. Уздахну и рече: „Нека буде воља Божија.“ И

оде да се помоли у цркви Светог Јулијана која беше ван града и где су били сахрањени његови родитељи. Остале тамо до поднева. Када се врати, зачу плач и кукњаву из своје куће. Узнемирен, потрчи и нађе готово цео град у кући, а своју дечу мртву. Чим угледа обоје своје деце мртво у постельји, уђе у црквицу у својој кући, баци се пред Спаситеља и плачући рече: „Го сам изашао из утробе матере своје, го ћу се и вратити она-

мо. Господ даде, Господ узе.“ Ка-ко Господ одлучи тако и би. „Да је благословено име Господње“ (Јов. 1, 21) и сада и у векове векова.“ Међутим, његова жена хтела је да се удави, говорећи: „Умрећу заједно са својом децом.“

На сахрани њихове деце сабрао се цео град, чак је и патријарх дошао са целокупним својим клиром и сахранише их у храму Светог мученика Јулијана, поред баке и деде. Потом патријарх поведе блаженог Андроника у епископију, али његова жена није хтела да се врати кући и остала је да проведе ноћ у храму.

Око поноћи јави јој се мученик у обличју монаха и рече јој: „Зашто ове који овде леже не оставиш да почивају у миру?“ „Господару“, одговори му она, „не љути се на мене, јер сам у великом болу. Само сам двоје деце имала и данас сам их обоје сахранила.“ Он је упита: „Колико година су имала твоја деца?“ „Једно дванаест, а друго десет“, одговори му. А мученик јој рече: „Зашто онда плачеш за њима? Камо среће да оплакујеш своје грехове. Уверавам те, жено, да као што човечија природа тражи да једе и немогуће је да јој не дамо храну, тако ће и деца затражити од Христа оног великог дана добра будућег живота и рећи ће: „Праведни Судијо, ускратио си нам земаљска добра, немој нас лишити небеских.“

А она чим то чу, скруши се и њена жалост претвори се у радост и помисли: „Ако моја деца живе на небесима, зашто онда плачем?“ Окрете се да види авву који је разговарао с њом, обиђе цео храм, али га не нађе. Покуца код

вратара и упита: „Где је онај авва који је малопре ушао овамо?“ А вратар јој одговори: „Зар не видиш да су сва врата закључана, а питаши ме где је авва који је мало-пре ушао?“ Међутим, када чувар храма боље размисли, схвати да је она имала виђење. А њу ухвати страх и затражи да иде кући.

Код куће исприповеди мужу шта је видела и још му рече благена Атанасија: „Истина, господару мој, и док су нам деца била жива хтела сам то да ти кажем, али ме било стид. Но, ето сада, после њихове смрти, могу да ти кажем. Ако се сложиш са мном, одведи ме у неки манастир да оплакујем своје грехове.“ А он јој рече: „Иди и искушај своју одлуку на седмицу дана: ако и даље будеш имала исто мишљење, разговараћемо о томе.“ И заиста, када се вратила, понови му то исто. Блажени Андроник тада позове свог таста, предаде му сву своју имовину и рече: „Ми идемо на поклоњење светим местима. Ако случајно умремо, полагаћеш рачун Богу о томе како ћеш управљати овим имањем. Молим те, чини то за добро своје душе. Сагради овде болницу и боравиште за монахе.“

Потом ослободи своје робове и даде им део наследства. Он сам узе нешто мало за путовање и два коња и он и жена изиђоше сами из града. Када је блажена Атанасија издалека видела свою кућу, подиже очи према небу и рече: „Боже мој, Ти Који си рекао Авраму и Сари: жИди из земље своје и од рода својега и из дома оца својега у земљу коју ћу ти Ја показати ж (1. Мој. 12, 1), Ти нас сада води да

стекнемо страх Божији. Ето, напустили смо свој родни град зарад имена Твога. Не затварај пред на-ма капију Царства Свога.“ Запла-каша обое и кренуше на пут.

Стигоше на света места, покло-нише се и, пошто се сретоше са мнох оцима, дођоше до светог Мине у Александрији и поклоње-ње светом великомученику било им је на велику духовну корист.

Беше око три после подне када Андроник баци поглед око себе и виде како се један монах препире са неким мирјанином, па рече мирјанину: „Зашто се тако опходиши са аввом?“ „Газда“, одговори му овај, „изнајмио је моју мазгу да иде у Скит, а ја му кажем да треба д акренемо одмах, како бисмо путовали целу ноћ и стигли онамо сутра око поднева, пре него што почне жега, а он неће да крене-мо.“ Тада га Андроник упита: „Имаш ли још једну мазгу?“ „Имам“, одговори му. „Е, онда иди и доведи је“, рече му, „ја ћу уцети једну, а авва нека узме дру-гу. И ја хоћу да идем у Скит.“ А својој жени рече: „Ти остани овде код светитеља, док ја не одем до Скита да узмем благослов од ота-ца и док се не вратим.“ А жена му рече: „Поведи ме са собом.“ „Же-не не могу да иду у Скит“, одговори јој. Онда му она плачући рече: „Имаћеш посла са светим Мином ако се не вратиш да ме одведеш у манастир.“ Изљубише се и раста-доше.

И он стиче у Скит, поклони се оцима у свакој Лаври и од њих са-знаде за авву Данила. Потражи га и тек после много напора срете се с њим. Он све повери старцу. Старац му рече: „Иди и доведи жену.

Даћу ти писмо које ћеш однети у манастир Тавенисиота у Тиваиди.“

Андроник учини како му је ста-рац рекао. Оде и доведе жену код старца, који са њом поразговара о истини Божијој. Потом написа писмо и посла Атанасију у мана-стир Тавенисиота. Када се Ан-дроник врати, старапац му даде монашку схиму и подучи га мона-шком животу. И остале код њега дванаест година. Онда Андроник замоли старца да му да благослов да оде да обиђе света места. А старапац му, пошто се помоли за њега, даде благослов да иде.

Путујући кроз Египат, авва Ан-дроник седе једном под мимозино дрво да одахне од жеге. Баш тада, по домостроју Божијем, присти-же његова жена одевена као мушкарац, јер и она беше пошла на света места. Чим су се поздрави-ли, познаде голубица свога паре. Али како да он препозна ону ле-поту која беше увела, те је личила на Етиопљанина? Упита га онда: „Куда идеш, авво?“ „На света ме-ста“, одговори јој он. „И ја идем тамо“, рече му, „и ако хоћеш хај-демо заједно, или као да нисмо заједно, него да путујемо ћутке.“ А Андроник рече: „Како ти одре-диш.“ „Заиста“, упита га она, „ни-си ли ти учник авве Данила?“ „Јес-ам“, одговори он. „Да ли се можда зовеш Андроник?“ „Да“, рече он. Тада му она рече: „Моли-тве твога старца нека нас прате.“ А Андроник рече: „Амин“.

Пошто су све време заједно путовали и поклонили се светим ме-стима, поново се обретоше у Александрији. И рече „авва“ Атанасије авви Андронику: „Хо-

ћеш ли да будемо заједно у једној келији?“ Андроник рече: „Да, како одредиш. Али прво хоћу да одем код старца да узмем од њега благослов.“ А „авва“ Атанасије му рече: „Иди, а ја ћу те чекати у Октокедекату. И ако се вратиш, као што смо путовали ћутке, тако ћемо ћутке и да живимо. Јер ако на то не пристајеш, немој ни долазити. Али ја ћу остати у Октокедекату.“ Онда он оде, поздрави свога светога старца и саопшти му за онога брата. А старац му рече: „Иди и ћутање нека ти омили и борави са братом: јер је он прави монах.“ И он се заиста врати и нађе „авву“ Атанасија и проборавши тако заједно још дванаест година, утврђени у страху Божијем, али он није открио да је „брат“ са којим је делио келију, заправо његова жена. Њихов старац их је, разуме се, веома често посећивао и расправљао са њима о питањима корисним за њихов духовни живот.

Једанпут када је старац кренуо на пут, пошто се поздравио са њима, пре него што стиже до светог Мине, сустигне га авва Андроник и рече му: „Авво, Атанасије одлази Господу.“ Старац се врати и затече Атанасија у мукама. Чим га угледа, авва Атанасије поче да плаче. А старац му рече: „Уместо да се радујеш што одлазиш Господу у сусрет, ти плачеш?“ „Плачем“, рече авва Атанасије, „због авве Андроника. Учини ми љубав и пошто ме сахраниш, наћи ћеш под мојим уцглављем једну белешку. Прочитај је и предај је авви Андронику.“ Потом се помолише и пошто се причести, упокоји се у Господу. Дођоше да

га сахране и открише да је био жена и то се рашчу по целој Лаври.

Тада разасла старац поруке по целом Скиту све до најудаљенијег дела пустиње да се сви саберу. И сабраше се све Лавре Александријске, цео град и сви оци из Скита одевени у бело, јер је такав обичај био у Скиту. Сахранише, дакле, носећи палмове гране, часне мошти Атанасијине славословећи Бога, Који је толико трпљења подарио жени.

А старац још остаде да служи седмодневни помен блаженој Атанасији. Пошто и то обавише, старац хтеде да поведе са собом авву Андроника, али он не пристаде, рекавши: „Умрећу заједно са својом господарicom.“ И поново, пошто се већ опростише, пре но стиже до светога Мине, сустигне га један брат и рече му: „Авви Андронику је позлило.“ И поново старац обавести цео Скит речи-

ма: „Дођите, јер авва Андроник иде за аввом Атанасијем.“ Чим то чуше, дођоше и затекоше га још у животу. Па пошто узеше његов благослов, он се упокоји у Господу.

Тада настаде борба између отаца из Октокедеката и отаца из Скита, који рекоше: „Он је наш брат и понећемо га са собом у Скит да би нам његове молитве помагале.“ А монаси из Октокедеката говораху: „Сахранићемо га заједно са његовом сестром.“ Али су скитски монаси били бројнији.

Тада рече архимандрит Октокедеката: „Учинићемо како каже старац.“ А авва Данило рече да га сахране у Октокедекату. Браћа га, међутим, не послушаше и рекоше: „Старац се високо узвисио и не плаши се блудне борбе. Ми смо млади и хоћемо да нам брат помогне својим молитвама. Вама је довољно што вам остављамо авву Атанасија.“ А старац, видећи да се подига велики немир, рече браћи: „Уверавам вас, ако ме не послушате, и ја ћу остати овде да будем сахрањен са својим чедом.“ Умирише се после ових старчевих речи и сахранише брата Андроника. Потом рекоше старцу: „Хајдемо у Скит.“ „Оставите ме“, рече им старац, „служићу брату седмодневни помен.“ Али му нису допустили да остане.

Све ово открио је старац Данило своме ученику. Молимо се да и ми, молитвама свих светитеља, доспемо до духовне мере авве Атанасија и авве Андроника. Амин.

Из Великог
Старечника

О настанку књиге „Српско срце Јоханово“ Веселина Целетовића

Био сам у Косовској Митровици, са брачиоцима моста, када сам чуо да је супруга мог пријатеља Јована, киднапованог 1999. године извршила самоубиство. Њу је у њеном дворишту силовало пет Шиптара и она није могла да истрпи ту срамоту па се обесила. Било нас је десетак на сахрани те жене, и на гробљу које су Шиптари готово уништили, међу поломљеним споменицима и разбацим крстачама приметио сам човека који стоји са стране. Његова појава и држање говорили су да понашањем и одевањем не одговара том времену и простору. Био је у скром, отменом оделу, и питао сам се шта тражи на сахрани. Био је у пратњи једног наредника КФОР-а.

Оно што ме је запањило било је дете мог пријатеља које му је стајало обгрњено око ногу. На питање које сам поставио старцу, ко је тај човек, добио сам запањујући одговор: „Нећеш ми веровати. Човек је дошао и рекао да носи срце нашег Јована. Молим те, ти си писац и новинар, види о чему се ради. Милан га упорно зове - тата“.

Тада сам чуо ову стравичну причу на основу које сам написао поему и роман. Суочен са тешком болешћу и немогућношћу да редовним путем добије срце, на савет Координатора Евроатланта, Јохан је одлучио да купи срце на црном тржишту. Објашњено му је да постоје људи који због материјалне користи, углавном да би спасили егзистенцију породице, продају своје органе.

Након пресађивања срца, Јохан је почeo да сања, а у сан га је увек уводило црквено звono. Тај звук довео га је до једног дворишта, где је видео зграде и два пса како лају, али још није видео људе. Након неколико дана, у сну је видео и старију жену како храни живину, човека под орахом, младу жену како га заљубљено гледа

ИСТИНА НАПОКОН ИЗЯШЛА НА БИДЕЛО

и дечака који трчи. Ти снови су му неко време давали позитивну енергију, а онда су, после месец-два, постали - ноћне море. Сањао је како га воде везаног у колони, са још четворицом Срба и једним Албанцем, Аземом који није био присталица Републике Косово. Са свима је разговарао у сну и разумео српски језик.

Углавном, нешто је Јохана „терапија“ да истражи о чему се ради. Успео је, објашњава Целетовић, чак да пронађе кућу у Албанији у којој је Јован „оперисан“, односно - вађени су му органи, док се није стигло и до срца.

- Доскора нија нисам знао да се ради о оној Жутој кући која је помињана у медијима јер ју је Јохан звао само „кућа“. Пажњу му је привикло ђубриште поред зграде које је кришом снимио, а ту се налазили шприцеви и амбалаже лекова који се користе при пресађивању органа.

Податке је 2003. Јохан дао немачкој обавештајној служби, преко наредника кога сам поменуо, као и координате у близини места Бурела. Дао им је и прецизну скицу куће, а једну је и мени нацртао када смо разговарали те 2004. године.

Немац ми је у жељи да усвоји дете, испричао све податке које је о Јовану добио од БНД (Немачка обавештајна служба). Целу причу су они сазнали захваљујући томе што је у тома приватном за твору у Албанији био заточен и један Руговин човек. Страјкар који је познавао Азема прео је

његовој породици информацију о томе где се налазио, као и то да је са њим био и Јован.

А све се завршило, објашњава Целетовић, тиме што је Миланов ујак пристао да Јохан усвоји дечака, али тек пошто му је овај обећао да ће прећи у православље, да се дечаково име и презиме неће мењати и како ће последњи потомак ове породице остати у контакту са својима. Целетовић истиче да је нека имена у роману променио највише због тога да Јованов син не би даље био „увучен“ у причу, јер је већ доста пропатио.

+++

Никаквих бројнијих операција на Косову и Метохији није било. Било је черчења и масакра недужних цивила који су одвођени у Албанију како би се заметнули трагови злочина. То је, на жалост, сада потврдио и један заштићени сведок који је проговорио како су бајонети секли српског страјкара.

Од паре зарађених на трговини органима, дрогом и цигаретама финансирала се УЧК - терористичка организација чији су људи данас на челу ове наказне творевине зване Косово. Немојмо никад заборавити да су ова зверства почињена у време мира, пред очима међународне заједнице која је тамо дошла да успостави ред и закон. Они су дозволили отворен лов на Србе, који нажалост траје и данас.

Прве податке о трговини људским органима на Косову у јавност је изнела бивша тужитељка Хашког трибунала Карла дел Понте у својој књизи. Она је објавила да је 1999. око 300 Срба отето и транспортовано у Албанију где су им вађени органи, који су послати у Италију, одакле су дистрибуирани у клинике широм Европе. Према извештају Дика Мартија Савету Европе од 12. децембра 2010. организатор отимања људи и трговине људским органима био је Хашим Тачи и Дреничка група.

Преподобни Антоније, велики међу савршеним оцима, беше прозорљив. Пошто је искусио демонска кушања, он ни у шта не рачунаше више њихова лукавства. И много пута је својим телесним очима видјао и анђеле и ћаволе како се труде око људи, да их привуку сваки на своју страну. Он беше толико велики и моћан у врлинама, да се ругаше нечистим дусима и исмеаваше их. Понекад их и огорчаваше, потсећајући их на то како су збачени с неба, и како се имају вечно мучити у огњу.

А једном се деси ово: Два демона се договараху како да отиду славном старцу Антонију. И разговараху међу собом како нико од њих не сме да му се приближи, бојећи се да му старац не зада тешке ране. Јер старац беше достигао велико бестрашће и савршено житије, и беше се обожио Пресветим Духом. И један од те двојице демона говораше другу свом: Брате Серефере, (јер тако беше име овоме демону), ако би се који од нас покајао, да ли би Бог примио његово покајање? Може ли то бити или не? - Одговори други: Ко то може знати? - А Серефер рече: Хоћеш ли да отидемо старцу Антонију, који се нас не боји, те да се од њега обавестимо о томе и сазнамо? - Одговори му дру-

ги: Отиди, отиди, али се добро пази, јер је старац прозорљив, и видеће да га кушаш, па неће хтети да пита Бога о томе. Ипак, иди, еда би на неки начин сазнао што желиш.

И Серефер се претвори у човека, и отиде к старцу Антонију, и стаде плакати пред њим и ридати. А Бог, жељећи да покаже да ни од кога који се каје не окреће главу него прима све који Mu прибегавају, и дајући пример човеку грешнику како не би окренуо главу и

од ћавола, поглавара зла, када би се овај истински покајао, привремено сакри од старца намеру овога демона. И преподобни, видећи пред собом човека а не неког демона, упита га: Зашто, човече, та-ко од срца ридаш и плачеш, те и моју душу потресаш својим сузана-ма? - А препредени демон одговори: Оче свети, ја нисам човек већ демон, и то због мноштва безако-ња мојих. - Упита га старац: шта хоћеш да ти учиним, брате? (Јер

преподобни сматраше да он из велике смирености назива себе демоном. А Бог му још не беше ништа открио о овоме). - Демон одговори: Оче свети, молим те само за једно: помоли се усрдно Богу да ти каже, да ли би примио ћавола ако се покаје, или не? Јер ако би примио ћавола, примио би и мене, пошто сам учинио дела која и он. - Старац на то рече: Испуни-ћу ти вољу. Али, иди данас дому свом, па сутра дођи овамо, и ја ћу ти рећи шта о томе Господ каже.

И демон оде. А кад паде ноћ, старац подиже к небу своје свете руке, и помоли се човекољубивом Богу, да му каже да ли би примио ћавола ако се покаје. И одмах Анђео Господњи стаде пред старца и рече: Овако каже Господ Бог наш: Зашто ме молиш за демона? Он је дошао да те лукаво искуша. - А старац рече Анђелу: Зашто ми онда Господ Бог не откри то, него сакри од мене, да не прозрем демоново лукавство? Анђео одговори: Нека те то не буни, јер је ово неко дивно промишљање Божје у корист грешника, да грешници, који су починили многа безакоња, не би очајавали него се кајали, знајући, да свеблаги Бог не окреће главу ни од кога који му прибегава, па макар то био и сам лукави ћаво, ако то истински учи-ни. Осим тога, Бог ти није то открио, да би се на овај начин обе-лоданила окорелост и очајање демона. Стога, када ти дође кушач, и упита те, ти га немој одмах пре-сећи, него му реци овако: Бог је толико човекољубив, да не окреће главу ни од кога који Mu при-бегава, па макар то био и сам ћаво. Ето, обећава да ће и тебе примити, само ако будеш испунио оно што ти буде наредио. А ако те

упита: Шта ми он нарећује? реци му: Овако каже Господ Бог: Знам те ко си, и одакле си дошао са кушањем. Ти си стара злоћа и не можеш бити нова врлина; ти си издавна поглавар зла, и нећеш сада стати добро творити. Навикнут на гордост, како се можеш смирити до у покајање, и наћи милост? Али, да не би на дан Суда имао овај изговор, како си хтео да се покајеш но Бог те није примио, ево, благи и милостиви Господ и теби одређује (само ако сам пристајеш) покајање, јер каже: Стојећи на једном месту три године, и то окренут Истоку, вичи и говори и дању и ноћу ово: Боже, смилуј се на мене, стару злоћу! - Ово да говориш сто пута. И опет другу молитву: Боже, спаси мене, помрачену прелест! - И ово исто тако да говориш сто пута. И опет: Боже, смилуј се на мене, мрзост опустошења! - Говори и то сто пута. Тако вичи ка Господу непрестано, јер немаш тела, да би се заморио или малаксао. А када то извршиш са смиленоумљем, онда ћеш бити примљен у своје првобитно достојанство и увршћен међу Анђеле Божје. - И ако ти обећа да ће ово учинити, ти га прими на покајање. Но знам, да старо зло не може постати ново добро. А ово нека се напише за последње нараштаје, да не би очајавали грешници који хоће да се кају. Јер ће се из овога људи врло лако уверити да не треба да очајавају за своје спасење.

Пошто Анђео то рече преподбном Антонију, узиће на небо. А када свану дође ђаво, који још издалека стаде плакати и ридати као човек. И приступивши старцу, поклони се. Старац га у почетку не изобличи, али у уму свом го-

вораше: У зао час си дошао лажове, ђаволе, скорпијо, творче зала, стародревно зло, гујо свелукава! - Онда му свети рече: Као што ти обећах, молио сам се Господу Богу моме. Он ће те примити на покајање, ако усвојиш оно што ти преко мене заповеда силни и свемоћни Господ мој. - Демон упита: А шта је то што ми Бог нареди да урадим? - Старац одговори: Бог ти заповеда овако: Да, окренут Истоку, три године непокретно стојиши на једном месту, вичући дан и ноћ: Боже, смилуј се на мене, старо зло! - Ово имаш говорити сто пута. Затим стотину пута говори овако: Боже, смилуј се на мене, мрзост опустошења! - А после тога опет сто пута ово: Боже смилуј се на мене, помрачену прелест! - И када будеш извршио све то што ти нарећује Бог, бићеш увршћен међу Анђеле Божје, и бићеш у оном чину у коме си и радије био.

Серефер одмах збаци са себе оно лажно покајничко обличје, грохотом се насмеја, и рече старцу: О калуђеру! Да сам хтео да назовем себе старом злоћом, и мрзошћу опустошења, и помраченим прелешћу, ја бих то учинио раније, у почетку, да бих се спасао. Сада ли да назовем себе старијим злом? Нипошто! И ко то говори? О, та ја сам све до овога часа диван у слави својој, и сви ми се плашљивци покоравају! И зашто бих ја сам себе назвао мрзошћу опустошења или помраченом прелешћу? Нипошто, калуђеру, нипошто! Јер ја још владам грешницима, и они ме воле, и ја сам им у срцу, и они живе по мојој вољи. Зар покајања ради ја да будем непотребан и рђав слуга? Никада, зли старче, никада, никада то

бити неће да ја себе од велике части гурнем у такво бешчашће!

Рекавши то, и кликнувши, ђаво постаде невидљив. А старац стаде на молитву, и благодараše Бога говорећи: Истину си рекао, Господе, да древна злоћа не може постати нова врлина; творац зала не може бити творитељ нових добара.

Потрудисмо се, браћо, да вам ово испричамо не узалуд, него да бисте познали благост и милосрђе Господње. Јер, када је готов да и ђавола прими због покајања, онда уколико пре човека, за кога је крв Своју пролио! Јеси ли грешан, - покај се! Ако се не покајеш, онда ћеш се страшније од демона вечито мучити у паклу, не што си згрешио - (јер сви грешимо, и нико није без греха осим једнога Бога) - већ што се ниси хтео пре своје смрти покајати и молити Судију. Јер какве нас затече смрт, такве ће нас и одаслати тамо. Ако умреш без покајања, служећи ђаволу помоћу разноврсних и различитих грехова, зацељо ћеш са њим и осуђен бити на огањ вечни, приправљен ђаволу и анђелима његовим. А ако пре смрти побегнеш од греха, и угодиш Господу покајањем и вером, о, колика ћеш блага после смрти уживати! Јер ћеш наћи милостијог Судију, и удостојићеш се блаженства, и настанићеш се са светлим Анђелима, где је за све који су угодили Богу неисказана красота и вечна радост и весеље. Нека бисмо сви ми добили то у Христу Исусу Господу нашем, коме слава са Оцем и Светим Духом, сада и увек и кроза све векове, амин.

БОЛЕСТ - ПОСЕТЯ БОЖИЈА

Болести морамо примати као посету Божију

Пишете да вас посећују болести и јади. То је знак милости Божије према вама: Јер кога љуби Господ онога и кара, а бије свакога сина којега прима (Јевр.12,6), те стога и ваља захвалити Господу за Његову очинску Промисао о вами. Јади нас уразумљују и чине нас искусним у делањима нашим; исто тако нас чисте од греха, једнако као и болести.

Узалуд прихваташ помисао да те је, тобоже, напустио Бог, јер болујеш; потпуно је супротно, сам Бог најбоље средство спасења припрема за тебе...

... Ако си уверена да те Бог воли и из љубави допушта да ти тело копни од болести, онда се и ти из љубави према Њему укрепљуј у трпљењу са захвалношћу и не буди малодушна! Из списка светих отаца знаш да трпљење невољних болести превазилази подвигничка дела - а при том и размишљај: Бог зна ради чега је припустио болести да их отпалиш; без њих би могла да упаднеш у разноразне страсти и нашкодиш својој души.

Још ме обавештаваш о својој болести; саветујем ти да је мирне душе прихваташ као посету Божију, као знак особите љубави Његове према теби. Јер: кога љуби Господ - каже слово Божије - онога и кара (Јевр.12,6)... Дошла је болест по вољи Божјој, и проћи ће: јер у Њему је снага да излечи тебе и сваког занемоћалог само ако зажели, и биће нам на корист.

Ја знам да ви верујете у свепреду мудру Његову промисао и да вам је Он, из своје љубави према вама, даровао ову болест да би вас у будућем животу наградио вечним блаженством, што и треба да вас укрепљује у трпљењу: страдања садашњега времена нијесу ништа према слави која ће нам се јавити (Рим. 8,18).

Ми не знамо путеве Божије, Он све чини нама на корист; ми смо везани за овдашња блага, а Он хоће да нам дарује благо будуће овдашњим кратким болестима.

Када се допушта болест

... Болести чисте грехе и дају времена да се промисли о минулом, проживљеном времену.

Пун љубави, Отац наш све чини у нашу корист: некада телесним болестима лечи болести душе, а некада шаље болести ради

искушавања нашега трпљења и зарад највеће награде душевним даровима, овде и у будућем животу; и много има узрока (болестима) које ми нисмо кадри појмити. Или је ко досегао ум Господњи?

... Промисао Божију ми не можемо докучити, због чега допушта да будеш болестан; дакако, или за казну или зарад искушења, а можда и да би претекао и отклонио некаква прегрешења и да би те задржао у границама смиреног умља.

... Свестан си да је болест твоје жене... казна Божија која ти је послата искључиво због твоје глупе неупућености у спознају догмата и правила Свете Цркве. Спознаја и кајање твоје, с намером да се надаље оканеш свих тобоже учених мудровања, као и послушност Светој Цркви - веома ће умилостивити Господа да ти да опрощтај и исцељење оне која трпи муке, али с тим да и она приступи светој нашој Мајци, Православној Цркви.

Немојте ни да помишљате да је овај или онај крив за вашу болест; никако није, но је то у Божјим рукама! Св. Марко пише: „Ма шта жалосно да се дешава, немој мудровати како или кроз кога је дошло јер у свему, у присутности нечијој и неодложној близи његовој и у свакој твари садејствује Бог једини и ништа се од невољног људима не дешава без правде Божије; а ни стицај тајanstvenih околности ми људи не можемо докучити.“ Уместо да окривљујемо друге, при дружимо се захвалности и исповести тројице младића: Истином и судом навео си ово на нас, због грехова наших (Дан. 3,28).

Бог брине и промишиља о нама више него ми сами; Он нам при-

према спасење, али не жели да га задобијамо кроз овдашње радости већ кроз жалошћења, кроз текобе и болести. Нису ли наши оци и матере ушли у Царство Небеско онемоћавши? Нису ли му дошли чак уским и болним путем? Они су се жалостили, али нису очајавали и нису западали у малодушност, и то им је служило као утеша у најљућим јадима, душевним и телесним, а пошто су ове претрпели с потпуном кротошћу, стекли су и потпуно смирење и чак духовне дарове.

Преко болести душе страда и тело

Наша западања у гнев и остала делања страсти потврђују нам да им је претходила духовна гордост, те нас већ и нехотице укроћују; настојмо да истребљујемо овај корен па ће и гране саме отпасти; ово је речено о душевном стању а оно је у спрези с телесним; при растројству душе растроје се и телесни нерви и утичу на читав телесни састав или, просто речено, преко болести душе страда и тело.

... Немојте се хвалити својим здрављем, како душевним тако и телесним; познато вам је да ово друго произлази из првог, те се и ваља већма бринути за исцељење тих - душевних рана, како се не бисмо појавили у идућем животу ругобни; тело је, па ако и боли, ипак привремено и сасвим ће иструлети, а душа је вечна и бе смртна! Управо сада у време поста побрините се за њено лечење. Доктор је увек спреман да дадне лек, али највећма стоји до нас самих...

... Ништа то није - телесна болест; ваља се бојати да болести душе не остану неисцељене...

... Телесна болест служи за исцељење болести душе; не можемо се похвалити да нас и ова друга није захватила. Слава и захвалност Господу који нас лечи горским преокретима!

Већ и сама болест тела јесте очишћење душе од греховних красти.

Немој бити малодушан у својој болести; Бог ти је, љубећи те, послао искушење на првом кораку твојега доласка у обитељ; и засигурно зарад очишћења твојег од некаквих слабости којих је било у световном животу. Веруј да те љуби најмилији наш Господ Исус Христос, ако ти шаље болест тела зарад очишћења духа. Ако се наш спољашњи човјек и распада, али се унутрашњи обнавља сваки дан (2 Кор. 4, 16). Немој жалити тело; кад-тад ће иструнути, а душа је вечна!

Ти, М., чувај своје здравље, не дозволи да дођеш до нервног растројства; станеш ли да окривљујеш себе, како сам раније писао сличним поводом, онда ће се и смирење усљевати у тебе; а ако ли будеш узрок налазила у својој природи, онда болест може да напредује.

Не заборављајте да вам смерност доноси смиривање а обрнуто, самљубље и узноситост - до које само мере разједају кости и упропашћују читаво тело!

Кад страда тело страда и душа; а кад би душа била учвршћена у вери онда би и тело могло да добије укрепљење у спокојству духа; ако ли је пак дух пометен, то утиче и на телесни састав и продубљује болест.

... Здравље вам је најдрагоценije а с њим је у спрези и добро ду-

шевно стање које може да вам донесе мир...

При слабом здрављу потребније је бринути се за душевно стање и на смрт гледати као на избављење од мука...

Бог не тражи од болесника подвиге и телесне напоре

Ви сте још болесни телом и туѓуете гледајући себе неупошљену. Па какав то посао ви хоћете? Довољно је то што трпите и што сте благодарни. Бог не тражи од болесника подвиге и телесне напоре; али добро душевно стање увек ваља надгледати и бринути се да се оно поправи.

Пишете да не можете често одлазити у храм због болешљивости; Бог то види и не тражи од вас више но што вам је у моћи, али код куће, према могућности, можете се држати правила и у њима налазити смирење и скрушавати се срцем, што ће и да замени телесну активност.

Нека је хвала Господу што са благодарношћу примате посету болести - голему корист стичу они који трпе болести са захвалношћу, јер Господ ово прима уместо великих наших подвига и узвраћа непропадљивим наградама.

Немојте бринути што не можете да долазите у храм: Бог види вашу намеру и жељу и прима их уместо дела, а ако и најмању молитву принесете, али са смирењем, то ће бити жртва угодна Богу.

... И болесницима је потребно смиреноумље, јер ће им оно дати мира двоструко, услед тајанствене своје снаге.

Свети Макарије
Оптински
Речник сласења

Колико је леп, колико је пријатан, колико је љубак лик онога који се нада на Бога Спаситеља, Бога несрећних, Бога милости, благога и човекољубивога Бога!

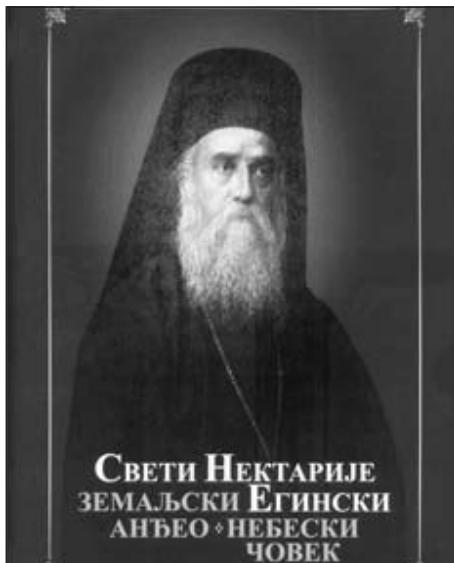
Одиста је блажен човек који се нада на Господа! Господ му је помоћник и он се неће побојати шта ће му урадити човек. Нада се на Господа и чини оно што је часно. Сву наду своју на Њега положе и Њему се исповеда свим срцем својим. Он је понос његов и Бог његов и Њега призива дању и ноћу. Уста му узносе дивну хвалу Богу, усне му се, слађе од меда и саћа, отварају на славопојање Богу, а језик му се, пун милине, покреће на славословљење Бога. Срце му је спремно да призыва Господа, а разум му је спреман да се ка Њему уздигне. Душа му се Њему приљубила, и десница Господња га је прихватила. У Господу ће му душа бити прослављена. Он тражи и прима од Бога молбе срца свога, тражи и налази оно што је заискао, куца и отварају му се врата милости.

Ко се нада на Господа, починуће на води покоја. Господ му даје милости Своје изобилне. Десница Господња управља кораке његове и прст Господњи води га стазама Његовим.

Ко се нада на Господа, не омашије. Нада му је пуна бесмртно-

сти. Господа он чека и Он је крајња тежња његовога срца. Ка Богу срце његово уздише сав дан: „Господе, не одоцни, устани, похитај, дођи и избави из невоља душу моју, изведи из тамнице душу моју! Исповедају ти се, Господе, свим срцем својим, у име Твоје изрећи ћу речи уста својих!“

Ко се нада на Господа благосиља Вишњега Који га избавља и свети име свето Његово. Он се нада и од срца вапи Mu: „Господе, када ћу доћи и појавити се пред лицем Твојим?“

Ко се нада на Господа призываје Вишњега да му дозволи да уђе у Његово светилиште и види чудеса Његова. А Господ ће послушати глас молбе његове.

Ко се нада на Господа радује се крајњем миру, спокој влада његовим срцем, а савршена несмућеност царује у његовој души. Господ му је помоћник, од кога ће се устрашити? Ако устане против њега непријатељ, неће се побојати, јер на Господа се узда. Ако га потерају лукави, не боји се, јер Го-

спод ће га примити. Не нада се он на свој лук, нити на тоболац, нити на мач свој спасење своје полаже, него на Господа Бога својега Који може да га спаси из руке оних који војују на њега, из замке грешника и буре. Он се узда на десницу Господњу и на мишицу високу Његову и Господ ће га спасити.

Ко се нада на Господа ступа спокојно стазом свога живота и без бриге пролази њоме. Он не-престано чини добро, благоугодно и савршено, а дела му Бог благосиља. Он сеје са благословом и прима изобилне плодове својих напора. Смео је пред Господом и неће утећи из искушења која га окружише. Искушаван, он не посустаје и нада се, јер из безизлаза пут налази Бог. У духу вере и наде он чека правду.

Ко се нада на Господа не нада се на благо, нити на сопствену силу, него се ослонио на помоћ од Бога.

Ко се нада на Господа, пун вере и љубави према Богу, смео је у својој доброј савести и појављује се са синовском слободом пред небеским Оцем и призыва Га да Царство Његово дође и на земљу, а вольја Његова да буде на земљи као на Небу.

Ко се нада на Господа, сасвим Њему посвећен, подиже срце своје ка самом добрим и бесмртном Богу и тражи од Њега крајње добро и бесмртност у Царству Небеском, а Бог ће га послушати.

Блажен је човек који се нада у Господа!

Свети Нектарије
Егински
Господу на
Небесима

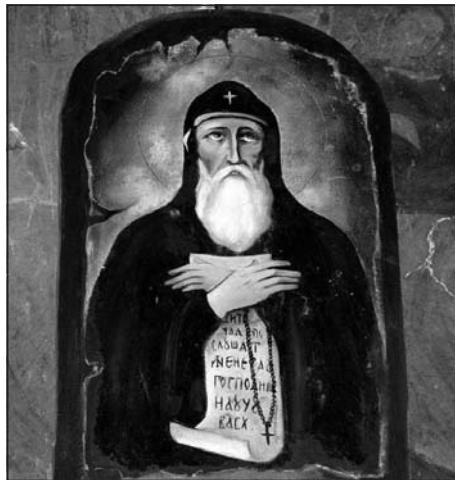

Велики апостол Петар, који је стрмоглав за Христа на крсту, рекао је: Окрените све старање своје да покажете у побожности братољубље (2. Петар, 1, 57). Једно велико зло, од кога наш народ страда, нарочито у Србији, јесте завађеност и тужкање по судовима. Мало ко да није тужен или да није тужитељ. За најмању ствар иде се на суд. А кад се дође до суда, после се љубав тешко повраћа. И тако људи живе у некој сталној муци, тескоби и огорчености. Залуд ова велика царевина кад је људима тескобно због злобе и мржње. Каин је имао да дели цео свет са једним јединим својим братом, па ипак му је било тесно. Где год нема љубави, тескоба је и мука је. Оно је велика и пространа царевина, где има братољубља међу људима, па макар та царевина била колико једно село. Покушајте да установите братољубље међу људима у вашем селу, и видећете како ваше село постаје велико и пространо као једна царевина.

Око чега се то људи толико суде и туже? Око потрице, око заузета земље, око речи, око старих дугова. Једном речују: оконичега. Јер све је ништа према цени душе човекова. Кад смрт дође - а она је већ дошла, и никако не одлази из наше средине - и кад човек пође у онај свет, он само иде са голом душом. Ми смо гости и путници, браћо, на овој земљи. И живимо овде као под шаторима. Зашто се сва-

ћати? Зашто се судити? Ја и моја комшија боље знамо где је међу нашим њивама него све судије и сви адвокати у држави. Зашто онда ићи дусијама и адвокатима? Једна суза љубави може решити наш спорт боље него сав потоп закона и параграфа. Једна братољубива реч донеће обојици више користи него сва речитост свих адвоката.

Али нема братољубља без побожности. Ко нема страха од Бога, нема ни милости нити сажаљења према брату своме.

Ви, богомольци, имате побожности, то јест имате вере у Бога и страха од Бога. Па кад имате то, имајте и братољубље. Управо, покажите своју побожност у братољубљу. Не свађајте се, не тужите се, не судите се. Мирите се са противником својим. Обаспите га милошћу. Дајите ако хоћете да имате. Онај ко непрестано отима, неће имати. А онај ко даје, имаће увек. Божје око никад не спава. Бог гледа и онога ко даје и онога ко отима. А ономе ко даје, Он непрестано додаје. А ономе ко отима, Он непрестано одузима.

Свети Николај
Жички
Чланци из *Малог мисионара*

О СТАРЦУ КОЈИ ЈЕ ЖИВЕО У ХОЗЕВИТСКИМ КЕЛИЈАМА

О старцу који је живео у Хозевитским келијама причали су нам монаси који су живели у истој области.

Док је још живео у селу, његов подвиг беше следећи: када би видео да неко од сељака, због сиротиње своје, не може да посеје њиву, он би ноћу, тајно, узимао своје волове и своје семе па би посејао њиву. Преселивши се у Хозевитске келије наставио је са истим подвигом. Често сте га могли видети на путу, који од Јордана води у свети град Јерусалим, како носи хлеб и воду. Када би срео неког гладног нахранио би га хлебом, а жедног би напојио водом. Када би срео уморна човека узимао би његов терет и на својим леђима преносио куда треба. Онда би се опет враћао на стари пут тражећи коме ће помоћи. Могао је чак и до Јерихона да носи туђе терете. Често се презнојавао под тим величким туђим теретима. Могли сте га видети и како носи дете на својим раменима, а понекад би носио и терет и дете. Други пут би опет седео на друму поправљајући обућу женама и мушкарцима ако би се неком успут догодило да му се ова покида. Увек је са собом имао неопходан прибор.

Када би наишао на нагог човека умео је да са себе скине своју одећу и да му је поклони. Ако би наишао на неког покојника опевао би га и сахранио.

Тако се неуморно трудио по сав дан.

Лимонар

БУДИТЕ СТРПЉИВИ И БЛАГОДУШНИ

Неки људи вам се смеју! Нека се смеју сад, но на крају крајева неће се они смејати.

Неки вас гоне! Будите стрпљиви, и немојте осуђивати своје гониоце. Јаким ветровима дрво се утврђује. Има и међу вама људи, који су раније гонили богомольце, а сада су и сами постали богомольци.

Неки вас криво тумаче, и веле: Богомольство је дошло у Србију из Америке. Будите благодушни према таквима, и упитајте их: Ако научи светога Саву да буде богомољац у оно време, кад још не беше пронађена Америка, нити беше иједне крштене душе у Америци? Откуда дође богомольство и осталим српским светитељима: Арсенију, Максиму и Данилу, Прохору, Јанићију и Василију? Свакако не из Америке него из Православља, из кога је и нама дошло. Православље је наша Америка, наш златни духовни мајдан. Ако се ма где још у свету појавило право богомольство, оно је дошло као један дах из Православља. Првославна Црква је отаџбина богомольства. Просто речено: као што нико нема потребе да увози шљиве из Америке у Србију, тако нико нема потребе да увози богомольство у Православну Цркву, међу православне хришћане. Опет вам велим: будите благодушни према онима, који ваше душевно порекло траже у

Америци. Јер нико од њих не чини то по злоби него по незнанju. Неки вас мрзе. То су они који мрзе сваку веру у Бога, и који сами немају никакве вере. За њих се молите Богу, као за највеће духовне болеснике. И њихову мржњу рачунајте у ништа, као и да не постоји. У истини, све оно што није у вези с Богом, нема правог бића ни живота.

Сваку пак добронамерну и пријатељску опомену и критику пријамјте са благодарношћу, нарочито ако та опомена и критика долази од одговорних црквених пастира, који вам добро желе и који у богомольском покрету гледају прст Божјег Провиђења. Ја знам, да ви у многим свештеницима имате најбоље пријатеље и молитвенике. Многи су и од њих богомольци, и временом - док се залече ратне ране - биће сви они таکви. Само ви будите стрпљиви и према свима благодушни.

И ако вам, ево, много написах, имао бих вам још много рећи. Но, ако Бог да, то другом приликом, било писмом било на неком састанку. Молим вас још, саслушајте ону браћу, која су ходила у Свету Гору, на врело православног богомольства, са кога се је појио свети Сава и многи други српски светитељ. Они ће вам моћи много казати о красоти вере Православне, о њеној дубини и висини и чудесности на томе месту, у тој богомольској држави, који нарочито штити и помаже Пресвета Богородица.

Нека би Она и вас све заштитила молитвама Својим пред Светом и Животворном Тројицом, Оцем, Сином и Духом Светим, сада и навек. Амин.

Свети Николај
Жички
Чланци из Малог
мисионара

О ЈЕДНОМ ЗАТВОРНИКУ СА ЕЛЕОНСКЕ ГОРЕ И О ПОКЛОНЕЊУ БОГОРОДИЧИНОЈ ИКОНИ

Неко од стараца нам је причао да је авва Теодор из манастира светог пророка Илије говорио да се на Елеонској гори подвизава неки затворник, којег је често нападао дух блуда. Једног је дана демон таквом силином ударио на старца да је овај почeo да губи храброст, па је рекао:

„Докле ћеш бити упоран? Иди од мене, остари и ти као што и ја старим.“

Тада му се демон приказа у видивом облику и рече:

„Закуни се да нећеш никоме рећи оно што ћу ти казати и ја те више нећу нападати.“

И старац се закле Оним који седи на Небу да неће никоме рећи. Тад му демон рече:

„Немој никада више да се поклониш овој икони“ па показа на икону Пресвете Богородице која у свом наручију држи Господа Исуса Христа, „и ја те више никада нећу нападати.“

Онда му старац рече:

„Пусти ме да размислим о томе.“ Следећег дана је авва Теодор (који нам је све ово причао) дошао да посети нашег старца и овај га обавести о свему што се десило на шта му авва Теодор рече:

„Задиста оче, уплео си се у незгодну ствар јер си се заклео, али си добро учинио што си ми то испричао. Јер, корисније ти је да се бориш са демоном блуда, него да изгубиш Царство Небеско у које не можеш ући без поклоњења Господу нашем Исусу Христу и Пресветој Мајци Његовој.“

Пошто је авва Теодор овим и другим речима охрабрио старца, вратио се у своје крајеве.

Демон се тада поново показа затворнику и рече:

„Шта то значи калуђеру? Зар се ниси заклео да нећеш никоме рећи, а све си рекао овоме који те је управо посетио. Кажем ти, у Дан Судњи бићеш осуђен због заклетве.“

А затворник му одговори:

„Да сам се заклео и да сам прекршио заклетву то и сам знам, али ја сам је прекршио ради Владике и Творца мoga, а тебе да послушам нећu.“

Лимонар

О БОЖАНСТВЕНОЈ ЉУБАВИ

О, љубави истинска и поуздана! О, љубави, подобије божанственога лика! О, љубави, најслађе уживање моје душе! О, љубави, божанствено испуњење мага срца! О, љубави, потпоро моје душевне снаге! О, љубави, стално занимање мага разума. Ти моју душу свагда чуваш, стараш се о њој и грејеш је. Ти јој дајеш живот и узводиш је ка љубави према божанској. Ти ми испуњаваш срце огњем божанске жудње и распаљујеш и распирујеш жудњу за Оним Који је његов крајњи циљ. Ти дајеш моћ мојој души, крепећи је својом животворном силом, како би она приносила дужно обожавање божанској љубави. Овладавши ми разумом, ти га ослобађаш од окова земаљских и дајеш му слободу, како би се нестптано узнео ка божанској љубави на Небесима. Ти си најскупоченије благо верних, јер си најдрагоценји међу божанским даровима. Ти си боговидно блистање душе и срца, јер верне показујеш синовима Божијим. Ти си похвала верних, јер своје приврженике преузносиш. Ти си једино непролазно добро, јер си вечна. Ти си најлепше покривало пријатеља Божијих, јер се, њиме покривени, верни појављују пред божанском љубављу. Ти си најслађе уживање верних, је си плод Светога Духа. Ти уводиш верне које си собом освештала у Царство Небеско. Ти си миомирис верних. Кроз тебе верни кушају насладу рајску. Тобом светлост умнога сунца блиста у души верних. Од тебе блистају умне очи верних. Тобом верни постају причасницима божанске славе и вечнога живота. Тобом се у на ма рађа чежња за небеским стварима. Ти враћаш царство Божије на земљу. Ти награђујеш људе ми ром. Ти уподобљаваш земљу Небу. Ти људе при-

бројаваш ангелима и узносиш Богу складни славој. Ти у свему побеђујеш. Ти се у свему показујеш превасходном. Ти свиме истински управљаш. Ти све мудро водиш. Ти све држиш и одржаваш у постојању. Ти никада не падаш.

О, љубави, испуњење срца мојега! О, љубави, најслађе уподобљење најслађем Исусу. О, љубави, ти си најсвештенји украс ученика Христових. О, љубави, ти си симбол преслаткога Исуса. Ти жудњом својом рани моје срце, испуни га кротошћу и благошћу, испуни га радошћу. Покажи га преби-

валиштем благодати Свесветога Духа. Свог га запали божанственим огњем својим да сагори ниске страсти, освештај га и приволи ка непрестаном славоју. Испуни срце моје сладошћу своје љубави, како бих љубио јединог преслатког Исуса Христа, свога Господа, и како бих Му узносио славословљеје свом душом, свим срцем, свом снагом и свим разумом. Амин.

Свети Јован Лествичник каже за љубав према Богу: „Љубави, даваоче пророштва. Љубави, која ствараш чуда. Љубави, ти си бездан осијања. Љубави, источниче огња. Што се више изливаш, то више распаљујеш жеђ. Љубави, ангeosко стање, љубави, ти носиш напредак људима. Објави нам, о добра међу врлинама, где напасаш своје овце? Где почиваши у подне? Просветли нас. Напој нас. Поведи нас. Јер ка теби хоћемо да се успнемо“ (Слово 30).

Свети Нектарије Егински
Господу на Небесима

ЧУДО АВВЕ ЈУЛИЈАНА СТОЛПНИКА

Авва Кирило, ученик авве Јулијана столпника, причао нам је следеће:

Мој отац, брат и ја дођосмо да видимо авву Јулијана јер смо чули за његов врлински живот и његова дела. Ја сам боловао од једне болести коју нико од лекара није могао да излечи, али чим смо дошли код старца, он се помоли за мене и исцели ме. Нас тројица остадосмо у његовој близини и постасмо монаси. Мом оцу беше одређено да се стара о житу. Једног дана он дође старцу и рече:

„Нема жита.“ Старац му одговори:

„Отиди брате до житнице, скупи све што тамо нађеш и самељи, а за сутра ће се Бог побринути за нас.“

Мој отац оде узбуђен у своју келију, јер је знао да у житници није остало ништа. Пошто је потреба за брашном била велика, старац му је следећег дана поручио: „Дођи к мени.“ Чим је стигао, рекао му је:

„Брате Кононе, отиди у житницу и шта тамо будеш нашао, уговори за љубав братије.“

Сав љутит, Конон узе кључеве од житнице и пође са намером да донесе прегршт земље. Али кад је откључао и покушао да отвори врата, увидео је да не може то да учини јер је житница била препуна житом. Видевши то он се дубоко поклонио старцу славећи Бога.

Лимонар

О ПОБОЖНОСТИ, ЛИК ПОБОЖНОГА ЧОВЕКА

Побожност је делање које следи и прати Бога. Побожност је пажљиво живљење, сједињено са правилном вером. Побожност је гледање само у јединога, истински исповеданог Бога Који Јесте, и живот по Њему. Побожност је угађање Богу сваком врлином. Побожност је наука удављавања Богу. Побожност је врхунац добра и прва међу божанским заповедима. Побожност је глава и темељ и основа добра. Побожност је мати врлина, почетак и конац сваке врлине. Побожност је узрок свакога блага, јер носи за собом божанско стање. Она се и смрти која се приближава опире, она и оскудицу побеђује, а дарује обиље врлина. Дивни почетак свега је Бог, а почетак врлина је побожност. Богопоштовање је прво међу чувствима.

Побожност је праведан однос према Богу, угађање Богу и богопоштовање, она је правилно поимање Бога и знање како се Бог поштује. Побожност је мудрост.

Побожности је својствено да се о свима стара, а они који је називају мајком врлина правилно чине. Јер она је почетак и крај свих врлина. Побожност је неисцрпна ризница. На поштовање Бога човека наводе и посматрање и природни закон, јер и једно и друго поучавају богопознању, како каже Григорије Богослов.

„Познавању Бога и основног и творачког узрока свега уче и посматрање и природни закон када човек размишља управо на основу видљивога поретка о његовом началнику.“

Приповедање благочестивог увек је премудрост, а уста благочастивих испуниће се хвале. Човек благочастив у мудrosti пребива као сунце.

Вежбај се у побожности; јер телесно вежбање за мало је корисно, а побожност за све корисна, имајући обећање живота садашњега и будућег (1 Тим. 4, 7).

Побожан човек живи по Богу Којега љуби и клања Му се свом душом, срцем и разумом. Он живи по начелима Еванђеља, подиже свој крст и полази за Христом, твори врлину и чини пред Богом добро, благоугодно и савршено. Истину говоре уста његова и правду је заволело срце његово. Жуди душа његова за дворима Господњим и за скенијама Бога Јаковљевог, и хита у храм свети Његов. Радост му је да испитује Божанствена Писма и весеље да их разуме. Расудан је наум побожнога човека и тај ће се наум остварити. Права је реч његова и сва су дела његова у вери. Пут је његов прав и утабан. Поштујући Бога, он поштује и законе, управитеље, началства и власти. Он даје кесарево кесару и Божије Богу. Као владар он изврсно управља, као отац пример је врлине деши, као грађанин користан је заједници, а као пријатељ он је благо непроцењиво. Побожан човек је образ хришћанина представљен у Еванђељу, који ће се показати узором моралног и врлинског живота, у складу са којим ће људи, угледајући се на њега, уређивати сопствени морални живот.

Таква је побожност и такви су њени значај и сила. Потребно је, зато, да се побожност постави за основ на којем ће се изградити здање врлинског живота. Јер као што без чврстих темеља не стоји ниједна крепка грађевина, тако се ни без побожности ниједна врлина не може постићи, а као што у побожности обитавају све врлине заједно, тако и у безбожности пребива свако зло. И као што је побожност познање и расудност, тако су незнанje и безумље непобожност.

Свети Нектарије
Егински - Господу
на Небесима

О ПРЕЗВИТЕРУ СЕЛА МАРДАРД

На десет миља од града Егеа, у Киликији, у селу које се зове Мардард постоји црква светог Јована Крститеља у којој је служио неки стари презвитељ. Био је на гласу због својих врлина. Но, једног дана његови парохијани одоше к епископу Егеа да га туже:

„Узми тог старца од нас. Он нас забрињава. Не придржава се усташтвеног реда у Цркви, недељом не почиње са Литургијом све до три сата поподне.“

Епископ тада позва презвитера насамо, па му рече:

„Калуђеру, зашто тако поступаш? Зар не знаш какав је поредак у Цркви?“

А старац одговори:

„Заиста, велики Господине, све је тако како кажеш, али ја ни сам не знам шта да радим. Јер после јутарњег правила свете недеље ја остајем поред светог Жртвеника и све док не видим да Свети Дух осењује Жртвеник, не почињем Литургију.“

Епископ се тада задиви старчевој врлини и обавести његове парохијане о свему томе после чега се они мирно вратише својим домовима славећи Бога.

Истом овом старцу је једном авва Јулијан столпник, као поздрав, послао три грумена жара повезана у комад платна. Старац је примио овај поздрав жар у платну који се није угасио.

Онда је, као отпоздрав, авви Јулијану послао исти комад платна са истим оним жаром, али претходно наливши ту и воде.

Жар је авви Јулијану стигао неугашен, а вода непросута. Ова два старца су живела на растојању од око шеснаест километара.

Лимонар

ТУМЯЧЕЊЕ

**Свегог изображења вере то јест:
Верујем у једнога Бога**

Ово Свето изображење знамење је вернику, јер сваки правоверно верујући овим поучењем истинито исповеда правоверну веру, како су нам светих шест сабора, утврдивши је, предали. Овако, дакле, говори правоверно верујући:

Верујем у једнога Бога Оца сведржашеља. Не говорим како многи мисле, да два начела постоје - једно добро а друго лукаво, то јест зло; и да добро влада оним на небу а зло оним на земљи. А ја, не тако, него верујем у једнога Бога који свима влада и који је Отац свега постојећег.

Творца неба и земље и свега видљивог и невидљивог, то јест, свега откривеног и неоткривеног, јер оно што је доле, под небесима, откривено је и можемо га видети, а оно што је на небесима, горе, није откривено и човек га не може видети.

И у једнога Господа Иисуса Христа Сина Божијег јединородног. Кад се каже и Господа то име казује божаство и човечество, јер рече онај који верује: не само да верујем у једнога Бога, то јест у Бога - у Сина Божијег јединородног, пошто су Бог и Син што је и Дух Свети, него верујем да је Иисус постојао, то значи човек, а опет не верујем да је Он обичан човек него Христос који јесте и Бог а и човек.

Од Оца рођеног јре свих векова. Да се дакле од Оца роди - верујем, а у које време или како се роди - не испитујем.

Светилости од светилости. Верујем у светлост, у Сина Божијег у коме је светлост, који се роди од светлости Оца, Бога истинитог.

У Бога исашинијо, рођеног од Бога исашинијо, рођеног а не створеног, јер Син се родио а није створен Био.

Једнобићио Оцу, јер Син је раван Оцу по свему осим рођења; Син је рођен, а Отац нерођен.

Кроз кођа је све йосијало, јер кроз Реч је све постало, а Реч је Син Божији.

Ради нас људи и ради нашег спасења.

И уистину, ради нас људи и нашеј спасења сишао с небеса, не одвојивши се од Очевих њедара.

И овайлошио се од Духа Светога и од пречисте крви свете и Приснодјеве Марије, и очовјечно се, и расије за нас ћри Понтијском Пилату, мучен и погребен

И који је вакрсао у шрећи дан ђо Писму, јер не само да је примио тело и очовечио се, то јест постао човек, него је и распет био за нас од Јудејаца, при Понтијском Пилату који беше од Понта. А мучен је био као зликовац, јер Жидови имаху обичај да разбојнике распињу на крст.

И погребена, јер би погребен али у трећи дан вакрсе као што рече Писмо. У Јеванђељу се говори: „Могу разорити ову цркву и за три дана сазидати је“. А црквом називаше тело своје које разорише Јудејци, али по вољи Његовој, јер да Господ није хтео не би га Јудејци ни распели. И поред тога што Јудејци разорише Цркву, то јест тело Господа нашега, сам га је вакрсао у трећи дан.

Због тога и верујмо у Њега да је Бог, који је пострадао ради нас и вакрсао трећег дана.

И који се узнео на небеса и седи с десне стране Оца. И који ће оћеј доћи да суди живима и мртвима; Његовом царству неће бити краја. Јер Бог који је ради нас пострадао и био погребен, и вакрсао, сео је с десне стране Оца. И верујемо да ћемо Га опет видети како долази са славом да суди живима и мртвима, то јест праведнима и грешнима. Праведни дају, који добра дела учинише, живе вечно, а грешници су мртви, верујем.

И у Духа Светога, Господа животворнога, који од Оца исходи, који је са Оцем и Сином сајо-клањим и славим. Не само да говорим да постоји Дух Свети, него и верујем у Њега као у Светог, као у Господа, као у Животворног, јер даје живот и другима а и сам је живот.

Који од Оца исходи, јер се не рађа од Оца него исходи, и са Њим се слави и бива поклањим с Оцем и Сином као једнобитан.

И који је говорио кроз пророке.

У једну, свету, саборну, ајосијолску Цркву. Јер, иако Дух Свети на свим местима говораше, и кроз многе пророке, ипак све су цркве једно, то јест Једна, Саборна и Апостолска Црква.

Исповедам једно крштење за ојрошиће грехова. Чекам вакрсење мртвих и живот будућег века. Амин. Ово одбацију оне који хоће по други пут да се крсте, говорећи: „Сагрешисмо по крштењу, него да се опет крстимо и спасени будемо“. Због тога, одбацијући два крштења, каже: „Исповедам једно крштење и то за оправштање грехова“, јер оправшта сва прогрешења. А онима који говоре да мртвима неће бити вакрсења ни живота у будућем веку, опет каже: „Чекам вакрсење мртвих“, односно очекујем вакрсење мртвих „и живот будућег века. Амин“.

**Свети Сава
Законоправило**

Превод и
критичка обрада текста
Миодраг М. Петровић

КАКВЕ ТРЕБА ДА БУДУ ИНОКИЊЕ ДА БИ СКУПЯ СА МУДРИМ ДЕВОЈКАМА КРОЧИЛЕ У ОДАЈЕ БЕСМРТНОГ ЖЕНИКА

Како је добра намера надахнула онога који вам је, сестре, подигао овај храм, посветивши га Мајци Божијој, која је, као Матеродјева, ваистину Мати девствености, тј. ваше највеће жртве и вашег превасходног завета! Велика је то утеша, али велика и обавеза. Владичица наша Богородица је ваша Мати. Због тога, имајући вазда пред очима њен девствени лик, и у уму носећи врлине и савршенства које она нарочито воли, ревнујте да и споља и изнутра постанете достојне њеног покрова, заступништва и руководства, те да, проводећи земаљске дане у њеној обитељи, њеном руком по вашој кончини будете уведене и у небеске обитељи.

Пророк Давид се удостојио виђења славе Пресвете Богородице: он је видео како је Владичица обучена и украшена у златну хаљину (Пс.44,10) и како као царица стоји са десне стране Господа. Угледао је како за њом воде девојке, друге њене, како их уводе у храм Царев (Пс.44,15). Ово предсказање се и испунило. Многи хорови девственица сада на Небу окружују Владичицу, радујући се и ликујући с њом, и призывајући к себи све које чеизну и желе ка њима. Ето, сестре, прокрчен је пут. Хитајте и ви њиме, стопама већ прослављених девственица.

Навео бих вам један пример пројаве небеске славе девојака. Једаред беше нужно да се оснажи изнемогло трпљење и подстакне погасла ревност једне сестре, трудбенице. По молитви једног духовног монаха, јавила се Мајка Божија са небеском пратњом - два анђела, светим Јованом Претечом и Јованом Богословом и са дванаест прослављених девственица. Девственице беху неисказане красоте, у неизрецивој светlosti, са венцима

и у блиставим разнобојним одеждама. И душа ове сестре чу глас: „Видиш ли каква је слава небеска? Али, она се задобија са муком, после многих скорби, тегоба и напора. Ко се не труди како ваља, неће ући у ту славу“.

Многим се напорима и изобилним знојем стиче приступ хоровима девственица које, ликујући, окружују Мајку Божију. Гле, Владичица ваша је сва украшена, у хаљини златом искрићеној, и око ње стоје девственице у блиставим разнобојним одеждама. То је знамење многобразних врлина којима оне украсише душе своје, и ради којих ревноваше у све дане свога земног живота. Док бејају на земљи, оне се споља не одликоваше ничим нарочитим. Њихова духовна савршенства беху скри-

вена. А тамо, на небесима, оне заблистаše у свом сјају, пројавивши привлачну лучезарну светлост. Док је скривено у земљи, семе нема ничег нарочитог; када, пак, израсте из земље, оно се укращава цветном лепотом, којом се ни Соломон не обуче у свој слави својој. Тако и свете девојке на земљи проводише живот свој у напорима смирења и самоунижења, старајући се само за једно - да изнутра остваре сваку врлину. Те врлине су њихова унутарња слава, скривена од других људи, па чак и од њих самих. Када су одбациле спољашњи плотски омотач, открила су се савршенства запретена у њима у свој разнообразности видљиве славе.

Ни ви, сестре, сада нисте славне нити приметне: и станови ваши, и рухо, и храна, и сва ваша спољашњост - све је убого и понижено. Али, не мојте бити жалосне. Тако и треба да буде! Само не заборавите да се ревносно трудите ради стицања у срцу сваковрсних врлина, како би, по напуштању земаљског попришта, из вас имало шта да се са славом пројави, те да са уздањем станете међу свете девственице, у блиставим одеждама окружењући Владичицу Богородицу. У вашем врту неће нићи цвеће, ако не посејете семе и не потрудите се око њега. Исто тако, из вас неће разрасти, нити ће вас у будућем веку осенити многобразна духовна слава уколико у себи не посејете семена врлина и не пазите на њих (са сваким трудољубљем).

Ви већ носите одећу која се назива анђелским образом. Због чега се тако зове? Зато што представља разне врлине и савршенства, својствена небеским житељима. Облачећи се у њу, ви се заветујете пред небом и земљом да ћете у срцу своме, скривено од свих, посадити семе и однеговати изданке врлина на које вас она опомиње, како бисте се, оставивши земљу и усходећи у небеска насеља, јавиле чисте и савршене, попут анђела.

Онаме ко би искао разјашњење о томе које врлине би требало посејати у срцу, како би се тамо пројавиле у великој слави, могло би се одговори-

ти: оне треба да у срцу буду онакве каквима их представља њихово рухо. То би било довољно. На глави вам је кукуљ - симбол младеначке незлобивости: стога као деца будите незлобиве, послушне, не многобрижљиве, према свима љупке и љубазне, једна према другој показујући љубав. На плећима вам је аналав, образ креста, тј. сваковрсног трпљења: стога будите трпљиве и благодушне, пребивајући у напорима, молитвама, пошћењу, поклонима, праштајући и помажући једна другој и све подносећи без роптања. На вама је и појас - симбол готовости на свако добро дело и на умртвљивање страсти: стога вазда будите бодре, без самосажаљења и самопоштеђивања, брзе на свако дело све до полагања живота. Носите мантију, образ укопног чаршава: стога будите мртве за све изван вас и око вас. Ако вам се ругају не врећајте се; хвале ли вас - не преузносите се; стекнете ли изобиље - не поводите се; трпећи невоље - не будите малодушне. Једно имајте на уму и у срцу: спасење душе и богоугодност живота. Имате и бројанице - тј. симбол и правило непрестане молитве: стога се навикавајте на молитву, да бисте и седећи, и ходећи, и у келији и ван ње, и у цркви и за трпезом, у сваком делу и на сваком месту непрестано у срцу носиле молитвене речи, са њима идући на сан и са њима се будећи. Потрудите се, сестре, за све ово на шта вас опомиње ваша одећа, да вам не би била на осуду.

Нас световњаци и световњакиње поштују, држећи да смо и изнутра онакви каквима нас споља представља одећа наша. И добро чине, поштујући врлину, чије присуство претпостављају, и која је заиста достојна части. Они, додуше, не виде какво нам је срце. Међутим, то што нам је на срцу скривено је само привремено, у овоме животу, док ће се тамо показати. О, како ће нас бити срамота када се пред свима, који нас сада познају, открије да у срцу нисмо онакви каквима нас приказује одећа! Како ћемо тада поднети њихов прекор? Речи ће: „Мишљасмо да сте смерни, а вас осуђују као горде

и сујетне; држасмо да су вам страна лутања срда и помисли, а вас осуђују због неуздржања очију и осећања; надасмо се да сте испосници, а вас осуђују због сластољубља; веровасмо да сте молитвеници, а вас осуђују за заборав Бога; сматрасмо вас за подвигнике, а вас осуђују за лењост и прекомерно предавање сну; помишљасмо да сте трпљиви, а вас осуђују због роптања; још нам се чињаше да сте презрели свет и све што је у свету, а вас осуђују заједно са светољупцима; гледасмо вас као

кортке, послушне, мирољубиве, а вас осуђују због гнева, непокорности, грубости и распре. Како ли ћемо отрпети овакве и сличне прекоре? А они ће бити још несравњиво болнији када световњаци буду узнети у рај због својих врлина, а ми будемо прогнани у ад због наше немарности и безбрежности.

Имајући на уму да нас овако нешто тешко и горко вајистину може задесити, потрудимо се, сестре, за времена (око врлина). Није довољно само пребивати унутар манастирских зидина. Није довољно што сте девственице. Мало је и то што сте испоснице. Мали су и напори ваши. Незнатни су и поклони ваши. Треба најпре срце испунити свако-

јаким добрым расположењима. Чега не беше код лудих девојака? Споља оне беху потпуно налик на мудре, но када дође час да изађу у сретање Женику, оне се не нађоше достојне. Зашто се то десило? Зато што не беше јелеја у светиљкама њиховим. Јелј означава укупност свих добрих осећања и расположења срца, који душу чине љубљеном невестом Господњом и који омогућавају улазак у одаје славе Божије. Ово се и на нас односи. Не буде ли у срцу нашем добрих расположења, затвориће се врата пред лицем нашим, и чућемо глас: „Идите, не познајем вас!“

Ово вам напомињем, сестре, на данашњи светли празник ваш, не да бих вам помутио празничну радост, него да бих вас, узимајући као повод празновање које ће брзо проћи, подстакао на бригу да вам се не деси да пропустите бесконачно празновање у хоровима златозарних девственица, које ће, као верне друге Пресвете Владичице, за њом бити приведене и уведене у двор Царев. Узнемирили ли се савест неке од вас - свакако ће се узнемирити на добро, а не на зло. Больје нам је овде узнемирити се, како бисмо тамо били награђени спокојством, него да се неопрезно овде предајемо спокојству, а да нас тамо изненада сустигне немир и неспокој, коме већ неће бити краја. Нека би вас Пресвета Владичица Богородица, ваша најближа Заступница и Покровитељка, привела ка тихом пристаништу своме, и нека би вас просветила лучама своје светlostи, исцелила вам душевне немоћи, одагнала бесовске нападе, избавила од tame страсти, подарила здравље душама и срца испунила нетљеном духовном красотом. Нека бисте, њоме укraшene, у златозарним хаљинама, весело и радосно крочили у светле небеске обитељи, за стопама Царице Богородице и свих девственица које, по окончању земних напора, просијаше славом на небу. Амин.

Свети Теофан
Затворник

Неки ушкопљеник боравио је у удаљеном крају скитске пустиње. Његова келија се налазила на удаљености од око осамнаест миља од самог Скита. Једанпут седмично је ноћу долазио код авве Данила и нико за то није знао, осим аввиног ученика. Старац је заповедио ученику да једном седмично однесе крчаг воде ушкопљенику и да га остави поред врата са спољашње стране. „Само покујај на врате и иди“, рече му. „Када улазиш ни реч не проговарај са њим; а ако некад нађеш неки исписани црепић поред врата пећина, узми га са собом и после ми га донеси.“ Ученик се тога доследно држао.

А онда једнога дана нађе ученик један црепић на коме је писало: „Понеси алат и дођи сам, само ученик нека те прати.“ Када старац прочита црепић, горко се расплака и рече ученику: „Тешко далекој пустињи! Какав стуб данас губи!“ И одмах му заповеди: „Узми ове ствари и пођи за мном. Тешко нама! Хајдемо брзо да још затекнемо старца, да случајно не останемо без његовог благословља, јер одлази Господу“. И пошто обојица заплакаше, одоше.

Затекоше ушкопљеника како гори у грозници. Старац му паде на груди и проли много суза. Потом му рече: „Ти си блажен, јер си се побринуо за овај час, презрео си царство овога света и све људе.“ А ушкопљеник му одговори: „Блажен си ти, нови Авраме и домаћине Христов, јер Господ прима многе плодове из твојих рук.“ Старац Данило затим рече: „Помоли се за нас, оче.“ Али ушкопљеник му рече: „Мени је у овом часу потребно много молитве.“ „Да сам ја“, одговори му старац, „доспео до овога часа пре тебе, молио бих се за тебе.“ Тада ушкопљеник седе на лежај, узе у руке

старчеву главу и целива је говорећи: „Бог који ме је довео на ово место, нека ти у старости подари мноштво благослова као и Авраму.“ Потом старац узе свог ученика и гурну га на колена ушкопљеникова говорећи: „Благослови моје чедо, оче.“ Он целива и њега и рече: „Боже мој, Ти Који стојиш уз мене у овоме часу да ме оделиш од овога тела, и Који знаш колико је корака прешао овај брат за ову келију зарад имена Твога, учини да почине дух Отаца Твојих у њему, као што си учинио да почива дух пророка Илије на Јелисеју.“ И одмах ушкопљеник рече старцу: „За име Господње, немојте ме свући, него ме оваквог какав сам пошаљите Господу. И о моме животу нека нико осим вас ништа не сазна.“

Потом рече старцу: „Дај ми да се причестим“ и пошто се причестио рече им: „Целивајте ме у Христу и молите се за мене!“ У том часу подиже поглед и рече: „Добро дошли“ и лице му сину као огань. Осени тада крсним знаком своја уста рекавши: „У Твоје руке, Боже мој, предајем свој дух“. И тако предаде душу своју Господу. Обојица заплакаше над њим и потом пред пећином ископаше гроб. Старац скиде свој огртач и рече ученику: „Умотај га преко свега што има на себи.“ А он је на себи имао доњу кошуљу од кострети и преко тога хитон начињен од различитих комада тканине. Увијајући га у старчев огратач, брат спусти поглед и виде да су му груди биле женске, као два сува листа, али не рече ништа. Пошто га сахранише и помолише се, рече старац ученику: „Хајде да разрешимо пост и да поједемо нешто, у знак љубави, на његовом гробу.“ Причестише се и потом нађоше мало двопека и натопљеног јечма, што се затекло код брата и то поједоше код његовог гроба. Узеше потом његово рукодеље и благодарећи Богу кренуше у своју келију.

Док су ишли, ученик рече старцу: „Знаш ли, оче, да је овај ушкопљеник био жена? Док сам га облачио, видео сам да има женске груди, као увело лишће.“ А старац му рече: „Знам, чедо моје, да

је био жена. Хоћеш ли да ти исприповедим њен живот? Слушај: она је била прва патријија (припадница највишег друштвеног слоја) у царској палати и цар Јустинијан ју је желео на двору због њене велике мудрости. Чим је то дознала Теодора, разљути се и скова план да је пошаље у изгнанство. Обавестише међутим патријију, која одмах изнајми брод и током ноћи, пошто га натовари са нешто имовине, кришом отплови и пристаде у Александрији. Настанила се у Пемпту код Александрије, где је основала манастир који се до данас зове по њој Патријијин манастир.

После Теодорине смрти, сазна она опет да цар има намеру да тражи да се она врати. И оде, опет ноћу, сама из Александрије и дође овамо код мене и замоли ме да јој дам келију изван Скита. Тада ми је све потанко поверила. И ја сам јој дао ону пећину. Обукла се као мушкирац и провела тако до данас у Скиту двадесет и осам година и нико то није знао, осим још једног брата и мене, њенога старца. Када бих одлазио некуда на пут, тражио бих од онога брата да јој оставља крчаг воде. Колико је људи са двора послао цар Јустинијан да је нађу! И не само он, него и Александријски патријарх и цео град и нико није сазнао где живи све до данас.“

Ето, дакле, како се људи са двора боре против ђавола и сламају своје тело. А ми који смо се родили на селу и никад нисмо били сасвим сити хлеба, па смо постали монаси, живимо расипајући и једну једину врлину не можемо да стакнемо. Молимо се да нас удостоји Бог да се и ми нађемо на таквом путу и у друштву са Светим Оцима и аввом Анастасијем, ушкопљеником, јер њено име беше Анастасија, и да њиховим молитвама и заступништвом Пресвете Владичице наше Богородице и свих светитеља и авве Данила, нађемо милост у велики дан, када будемо стали пред Страшни суд Господа нашега Исуса Христа.

Празник свете Анастасије празнује се 10. марта

Из Великог
Старечника

Мудри Софроније и ја одосмо у посету авви Јосифу из Ената. И старац је са нама разговарао са великим радошћу. Тај старац био је украшен свим врлинама; поседовао је осим тога и образовање шире него што је хришћанско. Док смо седели и расправљали о духовним темама, ето га неки христољубиви човек који је долазио из Аилије; даде старцу три новчића рекавши му: „Прими их, часни оче, да се помолиш за мој брод: натоварио сам га разном робом за трговину и сада плови у Етиопију.“ Али старац на њега није обратио пажњу. А господин Софроније рече старцу: „Прими их, оче, и дај их браћи којима је потребно.“ „То је двострука срамота, чедо моје“, одговори старац, „да узмем оно што ми није потребно и још својим рукама да жањем туђе трње. Камо среће да пожањем трње из своје душе. Јер је писано да ако сејеш, треба да сејеш своје, је туђе је горе и од кукола; а нарочито, чедо моје, када се молба не односи на душу.“

„А да ли то значи“, упита онај, „да Бог не рачуна све оно што човек даје као милостињу?“ „Чедо моје“, одговори старац, „милостиња се даје из разних разлога. Неко даје милостињу да му кућа буде благословена и Бог је благосиља. Други чини милостињу за свој брод и Бог му спасава брод. Трећи чини милостињу за своју децу и Бог штити његову децу, четврти је чини да би се прославио и Бог га прославља. Бог не одбијаничију молбу и што год човек тражи, даје му, само ако то није његовој души на штету. Али сви

они не могу да очекују плату, је нису ништа дали Богу на свој рачун, будући да се ни разлог милостиње није односио на то да донесе корист његовој души. Учинио си милостињу да ти кућа буде благословена и Бог ти је благословио кућу; учинио си милостињу за свој брод и Бог ти је спасао брод; учинио си за своју децу и Бог ти је сачувао децу; учинио си да се прославиши и Бог те је прославио. Шта ти још дугује? Дај милостињу за своју душу, да би се душа твоја спасла. Зато што и Свето Писмо каже: „Даће ти Господ по срцу твоме, и све намере твоје испу-

уши, или одсечен реп, а од осталих плодова најлепше. Најбогатији, међутим, чине супротно. Најбоље поједу, а некорисно деле сиромасима. Добро вино пију, а оно које прокисне дају удовицима и сирочади. Поцепану и искрпљену одећу поклањају сиромасима, а начето и труло воће деле као милостињу. Тако постају подражаваоци Каинови и њихови приноси Богу не бивају примљени.“

Исто тако, ако неки богаташ има синове и кћери изузетне лепоте стасале за брак, гледа на све стране јер га занима мираз, или да за ћерку нађе лепог и младог младожењу. А ако случајно има једнооку ћерку, или осакаћену, или исувише мршаву, или ако је у питању такав дечак, спрема га за манастир, а ако је девојчица за монахињу у женском општејитељном манастиру.

Требало би такви нешто да знају, да буду трезвени и да имају на уму то да они, жељећи да поштују људе смртне и трулежне, њима уступају првине и бирано, старајући се да им пруже све што сами сматрају најдрагоценјим од свега. А зар није неопходно да Богу принесу најдрагоценје и најбогатије? Поред тога, Бог тражи још и и наше настројење, које се исказује речима благодарности, не зато што су Му потребне речи, него како би нас васпитао да будемо захвални и да оно што силази са наших усана не порекнемо. Дакле, оно што смо одлучили или одредили да дамо Богу, учинимо то са много ревности и усрдности, са страхом и чежњом. Као што је Нојева жртва, иако се састојала у миришу жртве паљенице и диму, до Престола Божијег доспела као миомир, а каже Свето Писмо: „Господ омириса мирис угодни“ (1. Мој. 8, 21), тако ће и плодови лукавих људи, њихова жртва и дарови доспети до Господа као гнусоба. Слушај шта пророк каже Ју-

ниће“ (Пс. 19, 5). Има много богатих који, иако првично дају милостињу, разгневљују Бога.“

Рекосмо му онда: „Објасни нам, оче, шта си тиме хтео да кажеш?“ А он рече: „По заповести Божијој треба да узнесемо Богу за оправдтење својих грехова прве плодове од целокупног рода жита, јечма, вина, махунарки, уља, вуне и воћа, и као и свога првенца, од животиња чисте младунце који немају белеге, то јест засечене

дејцима, упркос томе што тада беху народ Божији: „Ваше жртвовање ми је гнусоба“. И то зато јер је изопаченост оних који су вршили жртвоприношење угодни мирис претварала у смртд.

Онај човек који хоће да спасе треба не само у простодушности свога срца и усрдно да принесе заветне дарове и милостињу, него и да оно што намерава да принесе Богу буде најдрагоценје, најсјајније и богодолично, како се наша молитва не би вратила у наша недра, изазивајући у нама осећање стида, и како наша жртва не би, као недостојна, остала неприхавђена, а наши плодови, трули и безвредни, били сматрани даровима Каиновим.“

А ми га поново упитасмо: „Дали душа трпи штету од расправљања са помислима?“ „Ако“, одговори он, „од срамних и нечистих помисли не трпи штету, онда ни од чистих, благочестивих и богољубивих помисли нема никакве духовне користи. Јер као што ове последње доносе духовну корист, тако и од оних првих трпи штету. И ако имамо споља на располагању велико спокојство и друга средства како бисмо осигурали то спокојство, ако у нашем унутрашњем човеку помисли рађају немир, смућеност и збрку, спољашње спокојство не доноси никакву духовну корист. Баш као што неки град може да има небројено много зидина и свуда наоколо утврде, ако га изнутра издају грађани, зидине и утврде ничему не користе.“

Ако се, дакле, чувамо да се не саглашавамо са нечистим помислима, Господ нам је дао обећања велика и узвишене, која превазилазе човекове способности да их појми, а под тим подразумевам сладости Царства Његовог, наше општење у неисказвивим добрима и живот са анђелима. То и томе подобно нема ни краја ни конца,

нити познаје промене, јер је утвђено и неизменљиво.“

Али стариц, видећи да у нама постоји сумња у оно што је рекао, устаде пред нама, подиже поглед према небесима и чусмо га како говори: „Исусе, Боже наш, Ти што си саздао небеса, земљу и мора, избавитељу наших душа, ако су лажи све ово што сам рекао браћи, нека овај камен остане неоштећен. Ако ли је све истинито, нека се распукне.“ И пре но што је ово изговорио до краја, камен се распуче на пет делова. А камен је био део стуба дугачак готово два метра.

Запрешћени, али поучени, устадосмо да одемо. И док нас је пратио, стариц рече: „Чеда моја, следеће суботе дођите да ме посетите јер сте ми потребни.“ А када смо дошли те суботе око девет сата ујутро, затекосмо га мртвог и, пошто смо га сахранили, одосмо благодарећи Богу Који нас је удостојио да сахранимо таквог светитеља.

Из Великог
Старечника

ОБРАЋЕЊЕ МАРИЈЕ БЛУДНИЦЕ

Два монаха су ишла у Тарс Киликијски. Када су, по промислу Божијем, свратили у једну гостионицу да се заштите од дневне жеге, затекли су тамо три младића који су ишли у Егј, водећи са собом и једну блудницу. Монаси су сели одвојено од њих. Један од монаха је извадио Еванђеље из своје торбе и почeo да га чита. Тада је она блудница, која је била у друштву младића, видевши да монах чита, оставила своје друштво и дошла да седне близу њега. Он је покушао да је отера рекавши:

„Изгледа да си много бестидна, јаднице. Зар те није срамота да дођеш и седнеш близу нас?“

Одговарајући му, она рече:

„Не оче, не одбацију ме. Истина, ја сам пунава сваког греха, али ни владар свих нас, Господ и Бог наш, не одбаци ону блудницу која Му је пришла.“

„Да, али блудница, о којој ти говориш, престала је да блудничи.“

„И ја се надам у Сина Бога Живога да од данас више нећу остати у овом греху.“

И блудница остави младиће и све што је имала за собом и пође за монасима. Они је смешише у један од манастира у близини Егја по имену Накива. Ја сам је поново срео већ као старицу која је живела у великим смиреномумљу и целомудрију, а све ово, што сам написао, чуо сам од ње саме.

Бивши комедијант се потом затворио у једну кулу градског зида. Његове пријатељице, које су распродале његову имовину и новац разделиле сиromасима, и саме су направиле келију у близини куле, такође се затворивши у њу.

Овог блаженог сам и ја срео и његово казивање ми је много користило. Он је постао веома милостив и смиреномудрен, а ја ово записах ради користи других.

Лимонар

ПРЕПОДОБНА СИНКЛТИКИЈА

Да је смирење добро и спасоносно види се из тога што је Господ, извршујући домострој спасења људи, оденуо себе у њега. Јер вели: „Научите се од мене, јер сам кротак и смирен срцем“ (Мат. 11, 29). Погледај ко то говори, и научи се потпуно и савршено. Нека ти смиrenoумље буде почетак и крај добара. Када пак кажем „смирен ум“, не мисли се на спољашњи облик, него се подразумева унутрашњи човек, а за овим ће поћи и спољашњи човек. Извршио си све врлине? Господ то зна; ал' Он ти исти заповеда да опет од почетка почнеш посао слуге. Јер каже: „Када све извршиле, реците ми смо залудне слуге“ (Лук. 17, 10).

Смиrenoумље се стиче кроз увреде, кроз ружења, кроз ране. Треба да чујеш од других да си безуман и лудак, бедник и сиромах, слабић и ништаван, ненапредан у делима, глупав у говору, сраман по изгледу, слабић по снази. То су нерви смиrenoумља. Све је то Господ наш доживео и претрпео. Јер говораху да је Самарјанин и да демона има; Он узе обличје слуге, би тучен, ранама мучен.

Зато и ми треба да подражавамо ово смиrenoумље, показано на делу. Имају неки који се и спољашњим обличјем прикривају; и смирујући себе уствари они тиме лове људску славу. Но такви се по

плодовима познају; јер кад их ма и овлашувредише, они то не поднеше, него одмах змија отровница избљува свој отров.

На те речи ове блажене присутне девственице се веома радоваху, и опет сеђају уз њу не заситивши се тих добара. И опет и њима говораше ова блажена: У почетку је велика борба и труд, у оних који прилазе Богу, а касније - радост неисказана. Јер као што се они, који желе да упаде ватру, у почетку надимљују и сузе им иду, па тек после тога добијају оно што су желели, јер се и вели да је „Бог наш огањ који спаљује“ (Јевр. 12, 29). Тако и ми треба са сузама и трудом да запалимо у нама божански огањ. Јер сам Господ вели: „Ја дођох да бацим огањ на земљу“ (Лук. 12, 49). Неки су се по својој малодушности само дима нагутали, али огањ нису распалили, зато што нису имали дуготрпљивости, или боље рећи зато што им је веза са Богом била слабачка и паучинаста.

Отуда је велика драгоценост љубав, и говорећи о њој Апостол је рекао: „Ако све своје имање раздаш и тело измучиш, а љубави немаш, постao си звонце које звони и прапорац који звечи“ (ср. 1 Кор. 13, 1). Велика је dakле међу добрима љубав, као што је стражан међу залима гњев; јер он помрачи и озвери сву душу, и одводи је у безумље. Господ, старајући се у сваком погледу о нашем спасењу, није допустио да ни најмањи део душе наше буде незаштићен. Тако покрене ли враг против нас похоту, Господ нас наоружа целомудријем; изазове ли гордост, смиrenoумље није далеко; усађује ли мржњу, љубав нам је ту. Колико год dakле враг слao на нас

стрела, Господ нас у толико већим бројем оружја снабдева на наше спасење а на пораз врагу.

Зло је dakле међу пороцима гњев, јер је речено: „Гњев човечији не чини правде Божје“ (Јак. 1, 20). Гњев треба држати на узди, јер некад он бива користан. Тако: корисно је гњевити се и јуришати на демоне. На човека се не треба жестоко гњевити, макар он и учинио грех, него га треба одвраћати од тога пошто прође страст гњева.

Гњевити се мањи је међу пороцима, док је злопамтљивост тежа од свих порока. Јер гњев, пошто као дим помрачи душу на кратко време, престаје; а кад се злопамтљивост устали у души, чини је гором од звера. Ето и пас, када се окоми на некога, мења своју јарост чим му се пружи храна, док човек обузет злопамтљивошћу нити се молбама убеђује, нити се храном укроћује, нити чак време, које све мења, може да исцели ту страст. Такви људи су најнечастивији и најбезаконији. Јер они не слушају Спаситеља који говори: „Иди прво и помири се са братом својим, па онда дођи и принеси дар свој“ (Мат. 5, 24). И на другом mestу: „Сунце да не зађе у гњеву вашем“ (Еф. 4, 26).

Добро је не гњевити се, али ако се и деси да се човек разгњеви, није допуштено ни један цео дан остати у тој страсти, јер св. Апостол вели: „сунце да не зађе“. Ти пак чекаш док ти своје време зађе. Не знаш да речеш: „Доста је сваком дану зла свога“ (Мат. 6, 34). Зашто mrзиш човека који ти је нажао учинио? Није ти он нажао учинио, него ђаво. Омрзни болест, а не болесника. „Зашто се хвалиш у злу, силни?“ (Пс. 51, 3).

За нас то говори псалам. Јер вели: „Грех је мој једнако предамном“ (Пс. 51, 3), то јест сво време живота свога не слушаш Законодавца, који говори: „Нека не зађе сунце у гњеву вашем“. И још: „Неправду је помислио језик мој“ (Пс. 51, 4), јер не престајеш ружити брата свог. Због тога ти се праведна казна одређује од Духа Светог кроз Псалмопевца: „Јер ће те Бог зато казнити до kraja, избрисати те и преселити из насеља твога и искоренити корен твој из земље живих“ (Пс. 51, 7). Такви су дарови злопамтљивоме, такве су награде пороку.

Треба се dakле чувати од злопамтљивости, јер за њом долазе многа зла: завист, mrzovolja, ogovaraњe; i њihova zloča je smrtonosna, iako izgleda da su to mali poroči. Naprotiv, oni su kao tannane strele ĥavolove. I često se desisi da ranе od noža sa dve oštiriće, i ranе od velikog macha - kao što su: strast bludja, gramzivost i ubistvo, - bivaјu izlечене спасоносним леком покајања; dok гордост, или злопамтљивост, или оговарање, - koji izgledaju kao male strele, - potajno ubijaju човека, naстанивши се u најважнијим деловима душе. Ove strasti ubijaju ne величином ране коју nаносе, него nemarnoštu оних koji su рањени; јер они, ne smatrajući niušta оговарање i остale strasti, bivaјu od њих постепено унишteni.

Нема сумње, оговарање је тешка и опасна страст, али баш оно и бива храна и задовољство неких људи. Но ти немој прихватати таште главе, немој бити сасуд туђих зала. Учини душу своју једноставном. Јер примиш ли смрдљиву нечистоту таштих речи, навешћеш

себи кроз помисли мрље у време молитве, и без разлога ћеш омрзнути те људе. И још, привикне ли ти ухо на нечовечност клеветника, онда ћеш на све бестидно гледати, као што око заслепљено неком јаком бојом после тога не разликује изглед свега другог што види.

Треба чувати и језик и слух, тени говорити тако нешто, нити слушати пристрасно. Јер је написано: „Немој да прихваташ глас сујетан“ (2 Moj. 23, 1); и: „Онога који оговара тајно ближњега свога, тога изагнах“ (Пс. 100, 5). А и Псалмопевац каже: „Уста моја нека не говоре дела људска“ (Пс. 16, 4). Ми међутим говоримо и оно што људи нису учинили. Зато не треба веровати оному што се говори, нити осуђивати оне који говоре, него по Божанском Писму поступати и говорити: „А ја као глув не слушах, и као нем не отварах уста своја“ (Пс. 37, 14).

Не треба се радовати несрећи човека, макар био врло грешан. Неки пак, видећи где таквога кажњавају или хапсе, одмах неразборито понављају ону светску пословицу која вели: Ко је зло поставио као трпезу, снаћи ће га беда за вечером. А ти која си добро за себе поставила ствари, мислиш ли да ћеш благовати у животу? Шта ћемо онда рећи ономе ко је изрекао следеће речи: „Један је свршетак праведнику и грешнику“ (Књ. Проп. 9, 2). Јер овдашњи наш живот један је, иако га проводимо на разне начине.

Не треба mrзeti непријатеље, јер је сам Господ сопственим гласом нама заповедио: „Немојте љубити само оне који вас љубе, јер то чине и грешници и цариници“ (Мат. 5, 46). Јер добро не изискује вештину и труд да би придобило себи, оно само привлачи љубитеље; међутим, зло да би се уништило, потребује божанску науку и велики труд. Јер Царство Небеско не припада дембеланима и безбрежним, него подвижницима.

Као што непријатеље не треба mrзeti, тако ни nemarљive и лењиве не треба избегавати и ружити. Неки наводе за себе ону реч Светог Писма: „Са светима ћеш бити свет, и са неваљалима покварићеш се“ (Пс. 17, 26-27). Говоре неки да избегавају грешнике зато да се не би од њих покварили. Но такви људи непознавањем душе уствари чине супротно. Јер Дух Свети заповеда не да са неваљалима застраниш, него да њих са странпутице изведеш на прави пут, то јест да их привучеш себи, с левог пута на десни пут.

Из Житија
Светих

О ПОДВИЗИМА

Не треба да узимамо подвиге који су изнад наше мере, него да се старамо да наше тело, пријатељ наш, буде верно и способно за вршење врлина.

Треба ићи средњим путем, не скрећући ни на десно ни на лево (Прич. 4, 27). Духу треба пружати духовно, а телу - телесно, што је потребно за одржавање привременог живота. Такође не треба одбијати ни оно што заједнички живот по закону захтева од нас, сходно речима Писма: Подажте, дакле, кесарево кесару, а Божије Богу (Мт. 22, 21).

Потребно је снисходити и својој души у њеним немоћима и несavrшенствима, трпећи њене недостатке као што трпимо недостатке ближњих. Међутим, човек не треба ни да се олењи, него стално да се подстиче на боље.

Ако си појео много хране или учинио нешто друго што приличи људској слабости, немој се смућивати, додајући штету на штету, него се храбро подстакни на исправљење, старајући се да сачуваш душевни мир, по речи апостола: Блажен је онај ко не осуђује себе за оно што нађе за добро (Рим. 14, 22).

Тело иссрпљено подвизима или болестима треба поткрепити умереним сном, храном и пићем и не гледајући на време. Исус Христос је по вакрсењу Јаирове кћери одмах наредио да јој дају да једе (Лк. 8, 55).

Биће неразумно ако самовољно своје тело до те мере изнуримо да и дух ослаби. То је неразумно,

макар се и чинило ради стицања врлина.

До тридесет пет година, тј. до половине земаљског живота, човек има велики подвиг да се сачува. Многи до тих година нису издржали у врлинама, него су скренули са правог пута због својих жеља, као што о томе сведочи свети Василије Велики (у беседи на почетак Прича). Многи су много сабрали у младости, али на средини живота, због искушења лукавих духова који су устали на њих, нису изржали буру, лишивши се свега.

Да се не би доживео такав преокрет потребно је испитивати се-бе као на ваги и пажљиво се пратити, по учењу светог Исаака Сирине: „Свако свој живот треба да измери на ваги“ (Слово 40).

Сваки успех у било чему треба да приписујемо Господу и да са пророком говоримо: Не нама, Господе, не нама, него имену Свом дај славу (Пс. 113, 9).

Из књиге
Н. Левитског
Свети Саровски Старац Серафим

ЧУДЕСНО ВИЋЕЊЕ АВВЕ ТЕОФАНА О ЗАЈЕДНИЧКОМ ПРИЧЕШЋИВАЊУ СА ЈЕРЕТИЦИМА

У лаври Каламон, у близини светог Јордана, живео је неки ста-рац по имену Киријак који беше велик пред Богом.

Њему једном у посету дође неки брат странац из земље Дара-ске, по имену Теофан, да би се са њим посаветовао у вези блудних помисли, које су га мучиле. Старац је почeo да га саветује и речи-ма утврђује у целомудрију и чистоти. Како су ове речи веома користиле брату, он рече старцу:

„Господине авва, тако бих же-лео да останем код тебе, али морам да се вратим у своју земљу, јер тамо одржавам богослужбено општење са несторијанцима.“

Чим је ста-рац чуо за Несторијево име било му је веома жаобрата због његове заблуде и саветовао га је и молио да напусти ову опасну јерес и да се присаједини Светој Саборној и Апостолској Цркви. Још му је рекао да нема правог спасења без правилног поимања вере, да је Пресвета Ђева Марија Богородитељница, значи Богородица. Тада брат рече ста-рцу:

„Несумњиво, господине авва, све јереси исто кажу да ако човек не учествује у њима путем богослужбеног општења, ако се не причешћује код њих, немогуће му је да се спасе. А шта ја јадан да радим? Помолите се Богу да ми Сам Он открије која вера је права.“

Старац је радосно прихватио овај предлог.

„Остани овде у мојој келији и ја се надам да ће ти Божија милост указати на праву веру.“

Оставивши брата у својој келији старац оде на Мртво Море да се помоли за њега. И заиста, у подне наредног дана, тај брат, боравећи у старчевој келији, угледа особу страшног изгледа како му се приближава и говори:

„Дођи и види истину.“

Онда га узе и одведе на место веома мрачно и прљаво, које је сво горело у ватри, а у сред те ватре показа му јеретике: Несторија и Теодора од Мопсуестије, Евтихија Монофизита и Аполинарија, Евагрија и Дидима Слепог, Диоскора Копта и Севира, Арија и Оригена и још неке друге, и рече му онај који га је довео:

„Ово место је припремљено за јеретике и оне који не поштују Пресвету Богородицу, као и за све оне који ове јеретике следе. Ако се теби допада ово место остани у учењу јеретичком. Ако ли не желиш да искусиш овај пакао, присаједини се Светој Саборној Цркви којој припада и о којој учи старац Киријак. Јер, кажем ти, ако човек задобије све врлине, а не исповеда правилну веру, он ће се зацело обрети у овом месту муке.“

После ових речи брат дође к себи и када се старац вратио, исприча му све што му се догодило. Онда је пригрлио Свету Саборну и Апостолску Цркву, где се редовно причешћивао, оставши код стварца у Каламону до kraја свог земаљског живота.

Лимонар

Подвигоположник и Спаси-
тель наш, Господ Иисус Хри-
стос, се пре ступања на
подвиг избављења рода људског
укрепио дуготрајним постом. Сви
подвигници су се, такође почињу-
ћи да служе Господу, наоружавали
постом. Другачије нису ступали на
крсни пут него подвигом поста.
Успех у подвигништву они су ме-
рили успехом у посту.

Пост се не састоји у томе да се једе једном, него у томе да се не једе много. Неразуман је онај испосник који чека до одређеног часа, а у тај час за трпезом се предаје ненаситом јелу и телом и умом. Кад се ради о расуђивању о храни, треба пазити на то да се не прави разлика између укусних и неукусних јела. То дело, иначе својствено животињама, није похвално за разумног човека. Ми се од пријатне хране одричемо због тога да бисмо смирили немирне делове

тела и да бисмо дали слободу де-
латностима духа.

Истински пост се не састоји једино у изнуравању тела, него и у томе да се и онај део хлеба, који сами хоћемо да поједемо, да глад-
нима.

Строгом посту свети људи нису приступали одједном. Они су се постепено, мало по мало, приви-
кавали на скромну храну. Нави-
кавајући свог ученика Доситеја на пост, преподобни Доротеј је од његовог стола постепено одвајао по мали део хлеба, тако да је че-
тири фунте његове свакодневне хране на крају свео на осам лота хлеба.

Уза све то, свети испосници, на чуђење других, нису знали за слаб-
ост, него су увек били бодри,
снажни и готови на дело. Болести
су међу њима биле ретке и живот им је трајао необично дugo.

Духовни живот доспева у савр-
шенство и пројављује се у чуде-
сним појавама по мери у којој те-
ло испосника постаје танко и ла-
ко. Душа тада врши своју делат-
ности као у болесном телу. Спољ-
ња чула као да се затварају, а ум се,
одрешивши се од земље, узно-
си на небо и свецело погружава у
сагледавање духовног света.

Ипак, не може свако да прими на себе строго правило уздржања у свему, или да се лиши свега што може да служи олакшању у немо-
ћима. Ко може да прими, нека прими (Мт. 19, 22).

Храну треба свакодневно упо-
требљавати колико је неопходно
да тело, крпећи се, буде прија-
тељ и помоћник души у вршењу
врлина. У супротном, може се де-
сити да ослаби и душа, уколико
тело изнемогне.

Из књиге
Н. Левитског
Светии Саровски Старац Серафим

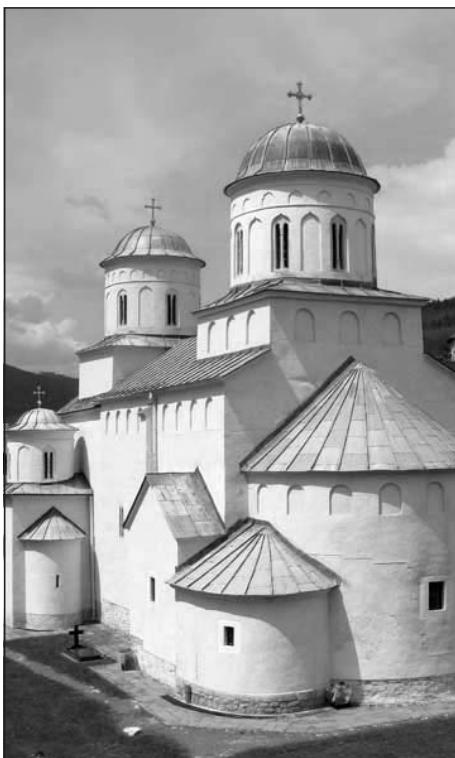
БУДИМО УВЕК ДО КРАЈА ИСКРЕНИ У МОЛИТВИ

Ако је суштина молитве општење човека са Богом, тј. општење слично оном које се дешава између двоје људи, онда се подразумева да између Бога и човека мора да постоји право, дубоко разумевање и сродство. Христос у Јеванђељу говори: „Неће сваки који Ми говори: „Господе, Господе“ ући у Царство Небеско, него онај који твори вољу Оца Мојега“ (Мт. 7, 21).

Ово значи да није довољно да се човек моли већ да, осим молитве, осим молитвених речи, треба и да живи животом који би био израз ове молитве, који би ову молитву оправдавао. Један древни писац каже: Не своди молитву само на речи - учини да читав твој живот буде служење Богу и људима... И тада ће, ако се будемо молили живећи оваквим животом, наша молитва звучати истинито. Иначе ће она бити потпунла лаж, иначе ће она бити изражавање мисли и осећања који у нама не постоје, које смо од некога преузели, зато што нам се чини да са Богом тако треба разговарати. А Богу је потребна истина: истина нашег ума, истина нашег срца и обавезно истина нашег живота.

Каква је заправо корист ако општење није до краја истинито? А истинитост наступа оног тренутка када ми стајући пред Богом, поставимо себи питање: „Ко сам ја пред Лицем Онога са Ким сада ступам у разговор? Да ли ја, заиста, желим да се сртнем са Њим лицем у лице, да ли моје срце чезне за Њим? Да ли је мој ум отворен? Шта је заједничко мени и Ономе Кome се обраћам?...“ И ако откријемо да нема ничег заједничког међу нама или да има премало тог, онда ће и молитва обавезно бити или неистинита

или слаба и немоћна и неће изражавати човека. Инсистирам на томе зато што је то важна особина молитве: морамо бити искрени до краја. Тада се јавља питање о томе каквим речима се треба молити. Зашто се, на пример, у цркви сви моле туђим речима, односно речима Светих, речима које су настале током векова и поколења? Може ли се оваквим

Манастир Милешева

речима молити истинито? Да, може! Само, да би ова молитва била истинита потребно је са овим људима који су се столећима пре нас молили свом душом својом, свим умом својим, свом снагом својом, свим вапајем душе своје, поделити искуство богопознања и искуство људског живота из којег су се ове молитве родиле. Свети ни-

су измишљали молитве. Молитве су се у њима рађале из преке потребе: из радости, или из несреће, или из покајања, или из туге због напуштености, или напросто због тога што су и они прави, истински људи - и зато што је опасност пред којом су се налазили изазвала управо ове молитве, ишчупала их из душе. И ако желимо да се молимо овим речима морамо да саучествујемо у њиховим осећањима и искуству.

Како ово да учинимо? Можемо ли да се пренесемо столећима у прошлост? Не, не можемо, али постоји негде у нама једно основно људско искуство које нас сједињује са њима. Ми смо људи као што су то и они били, и ми тражимо Бога, Истог Оног Којег су они тражили, Којег су они нашли. Борба која се у нама одвија јесте иста она борба која је раздирала њихове душе.

Дакле, можемо од њих да научимо да се молимо исто онако као што у потпуно другој области ширимо своје знање, продубљујемо га, учествујемо у искуству које би нам иначе било недостижно као када слушамо са пажњом музичка дела великих мајстора, као када се загледамо у слике великих мајстора. Они су живели истим животом као ми, само су га они осећали у његовој префињености и дубини које нама нису увек доступне, а преко њихових дела ми саучествујемо у њиховом схватању, које иначе не бисмо могли да постигнемо. Управо зато треба да сјединимо живот и молитву, да их слијемо у једно, како би нам живот дао храну за молитву, и, са друге стране, како би наш живот био израз истинитости наше молитве.

Митрополит
Антоније Блум
(превод са руског:
Марина Тодић)

ГРЕХ ЈЕ ОСУЂИВАТИ БЛИЖЊЕ

Помислимо, браћо, на Господа Који поручује: „Не судите да вам се не суди“. И апостол нас учи, говорећи: „Ко мисли да стоји нека се пази да не падне“; и опет: „Чувай се да и ти не будеш искушан“. Многи су јавно сагрешили, али су се тајно покајали и задобили опроштај, тако да су примили благодат Духа Светога. Многи од оних које сматрамо за грешне праведни су пред Богом. Ми смо видели њихове грехе, али не знамо за њихово покајање. Чули сте за глумца Филимона из Египта. Њега су сви сматрали грешником, али једном приликом он је учинио тако велико дело, да се могао упоредити са Макаријем Великим. Зато, уколико видимо људе који греше, немојмо их срамотити. Неки пут ће се десити да онај кога смо осудили пређе још само десет корака и зато кратко време се измени на боље. Јуда издајник у четвртак је био са Христом и са апостолима, док је разбојник био разапет на крсту заједно са убицама. Међутим, у петак се Јуда стровалио у крајњу таму, док се разбојник заједно са Христом настанио у Рају. Зато не треба осуђивати грешнике и тиме узимати на себе оно што Христу Јединоме припада. Онај ко осуђује налик је на антихриста. Ако нама други буду судили, тада је већ ствар другачија: будући да смо невино осуђивани, од Господа ћемо задобити опроштај

грехова. Нико, браћо, није без греха, осим Једнога Бога. Ко је могао помислiti да ће Господ опрости и таквим грешницима као што су блудница, цариник и цар Манасија, који је педесет и две године служио идолима и све људе Израиљеве научио безакоњима? Али Господ је опростио и таквом грешнику, и остало време он је провео у покајању. Зато ћемо, браћо, себи судити, а не другима, на себе гледати, а не на друге. Може ли нам бити до осуђивања близњих уколико смо сами од главе до пете у греховним ранама

и уколико смо сами пре других заслужили осуду, казну и изгон из Дома Очевог? Може ли нам бити до осуђивања, кад мач правосуђа Божијег виси и над нашим властитим главама? Може ли нам бити до осуђивања, уколико смо ми који друге осуђујемо можда десет или сто пута гори од њих? Не, не може нам бити до осуђивања других, него је неопходно да сами себе осуђујемо и молимо за помиловање, да бисмо избегли праведну осуду на Суду Божијем.

Свети Атанасије
Велики

О МОЛИТВИ ЈЕДНОГ СТАРЦА ЗА ДУШУ ЊЕГОВОГ УЧЕНИКА

Док смо били у Тиваиди неко од отаца нам је причао о старцу који је око седамдесет година молитвено тиховао у једној келији недалеко од града Андина.

Од десет његових ученика један беше веома немаран око спасења своје душе. Старац га је много пута саветовао и молио говорећи:

„Брате, потруди се око своје душе, јер умрећеш и отићи ћеш у пакао.“

Но брат, нити је слушао старца, нити је желео да чини шта му је овај заповедао, а додико се те је овај брат после неког времена умро. Старац је много жалио за њим јер је знао да његова душа није напустила овај свет надајући се у живот вечни. Стога се молио и говорио:

„Господе Исусе Христе, истински Боже наш, откриј ми шта се десило са душом овог нашег брата.“

Како је пао у екстазу, старац је видео једну огњену реку. У њеном пламену било је много душа, а у самој средини реке, до грла уроњен у њу, био је брат за кога се старац молио. Тада му старац рече:

„Зар те нисам, чедо моје, молио да се трудиш око своје душе да би избегао ову казну?“ Брат одговори старцу:

„Захваљујем Богу, оче, што се бар моја глава налази ван овог пакла. Јер ето, молитвама твојим, ја стојим на глави једног епископа.“

Лимонар

ДЈЕЧИЈА СТРАНА

Пустите дјецу, и не браните им да долазе к Мени

Уређује:
О. Златко Богдановић

БОЖИЋ

Божић дан радосћан,
Празник свима милосћан.

С' неба се мјесец
Још није диг'о
Код нас је у кућу
Полазник смиг'о.

Жићом нас засића
Поздравом води:
„Мир Божији,
Христос се роди!“

Вајру са бадњаком
У њећи чара
И веселим гласом проговара:

„Колико варница
Толико Јарица,
Кућу вам красила

Весела дјечица,
У њоју родила
Злаћана љишенцица!“

Редом нас љуби,
Божић чесћића.
Сваког за живоћи
И здравље љићи.

Стара бака
Вино му сића,
И она љећа
За здравље љића.

За Ђрѓезу онда
Сједоше сви,
Цицваром мајка
Послужи љих.

По обичају нашем,
Српском, стваром,
Сви се у љу огледаши
И климуши главом.

Чесничу ломи,
И сваком је даје.
„И да видим ко ће
Наћи Јаре!“

Јело за јелом
Ниже се ниже.
Све чешће Јолазник
Здравицу диже:

„Срећни били,
Моји мили,
И још дуго година
БОЖИЋ СЛАВИЛИ!“

Соња Шибалија,
Илијана Башовић и
Даница Бркља, VI₁
О. Ш. Соколац

БОЖИЋ

Божић, Божић, диван дан
Нашијем Христу рођендан!

Умјесто колијевке,
У јаслама је лежао,
Умјесто душека,
Сламу је имао.

Божић, Божић, диван дан
Нашијем Христу рођендан!

Божићна звјезда
Уз пратњу мудраца
Обасјала Христу и
Свјету благослов дала.

Божић, Божић, диван дан
Нашијем Христу рођендан!

Лада Кариклић, VI₁
О. Ш. Соколац

ДЈЕЧИЈА СТРАНА

јер је таквих Царство небеско. (Мт. 19,14)

БОЖИЋ

Док се ново јутро буди,
Божић славе часни људи.
Славе вјеру која блисћа,
И рођење Бога Христова.

Полазници чеснице ломе,
А црквена звона звоне.
Божићна нам гори свијећа,
А у кући радосћ, срећа...

Пред иконом Бога моле,
За све оне које воле.
Да их Божија рука води
Мир Божији - Христос се роди!

Николна Крунић, IX₂
О. Ш. Соколац

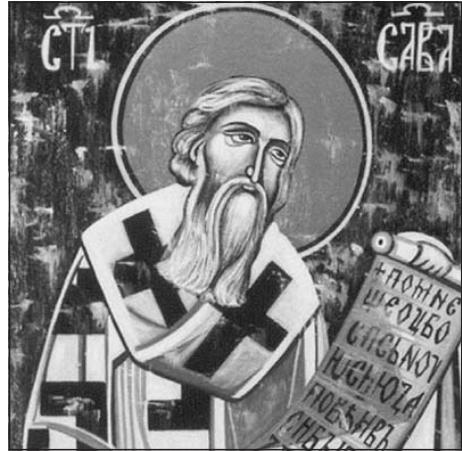
БОЖИЋ

Божић, Божић, срећни дан,
Нашем Христу рођендан.
Црква тада слави,
Славног Христова да прослави.

Божић, Божић,
Христов дан,
Озари наш завичај

Божић јесте срећни дан,
Јер је свећи рођендан.
Божић срећни дан,
То је слава Хришћана!

Марко Лиздек,
Емилија Ивковић,
О. Ш. Соколац

СВЕТИ САВА

Свети Саво Српска Славо
Славимо ће широм света
То радимо много лепта.

Много лепта и године
Славимо ће Свети сине.
Светој Гори ошишо си,
И ту монах постлао си.

Осново си много школе,
Које деца много воле,
Осново си сиропиташа
За оне што немају ништа.

Најисо си много књиге,
Да читамо ми без бриге.
Помаго си своме роду
Своме роду, свом народу.

На Хиландар одлазимо,
Теби да се поклонимо,
На Хиландар, свето месето
Ту треба ићи чесето.

Немања Ђерић, V₅
О. Ш. Соколац

СВЕТИ САВА

Двадесет седмој јануара
Пева се химна стара.
Наша школа још од јуна
Сија сијоља и изнуђира,
Од радосћи и од славе
У часни нашег Светог Саве.

Све је лено обасјано,
Гласови се дечји оре,
Светог Саву прослављамо
У свијање хладне зоре.

Пуна сала родитеља,
Дека, бака, учитеља.
Деца кличу и певају,
Светог Саву прослављају.
Прослављају учитеља
Нашег Саву светијитеља.

Анђела Ристовић

ДЈЕЧИЈА СТРАНА

Пустите дјецу, и не браните им да долазе к Мени

ХРИСТОС ВАСКРСЕ

Васкрс је наш највећи празник. Он слави васкрснуће Исуса Христа. Празнује се три дана.

Ујутро се иде у цркву и послије молитве се омрсимо јајетом. Слави се у кругу породице и пријатеља.

Поздрављамо се са „Христос васкрсе“, а одговарамо „Ваистину васкрсе“!

Овом празнику се сви веома радујемо.

Сара Стојановић, III₁
ОШ „Вук Караџић“ Вишеград

ХРИСТОС ВАСКРСЕ

Васкрс је велики хришћански празник. То је дан који обиљежава васкрснуће Господа Исуса Христа.

За тај празник шарамо јаја и спрема се празнични ручак. Проплављамо га са породицом и пријатељима.

Васкрс је највећи празник.

Зора руди, све се буди. Данас је свечани дан на који проводимо васкршње обичаје.

Чујем звук црквених звона, да-нас твом дому Христе зову она.

Вријеме дође на јутарње да се пође. Мирис босиока и тамјана. Цјеливам крст и молим ти се, слушкиња твоја, понизна ја пред иконом на којој си осликан, Христе у голготи твога страдања.

Спаситељу, Боже, пастиру, ево твог стада за чије спасење, на Часном Крсту, Ти, Господе, Боже страда.

Измјенише се многа љета го-сподња и многе зиме...

А ми са радошћу славимо Вас-крсење твоје са страхопоштова-њем у срцу, у свакој молитви с љубављу: Христе твоје име!

Теодора Јевђевић, III₁
ОШ „Вук Караџић“ Вишеград

ХРИСТОС ВАСКРСЕ

Васкрс је највећи хришћански празник. Тог је дана Исус Христос васкрсао из мртвих.

За Васкрс су везани лијепи обичаји. Фарбање јаја је један од најљепших и најрадоснијих обичаја. Јаја се фарбају на Велики петак. Могу се шарати дан прије фарбања.

Јаја се шарају лискама, воском или сличицама. Прво обојено јаје оставља се у кући до идућег Васкрса. Васкршње црвено јаје значи радост за оне који га дају и за оне који га примају.

На Васкрс се људи поздрављају ријечима „Христос Васкрсе“ и „Ваистину Васкрсе“! На столу стоји чинија са јајима. Тада сви узмемо по јаје и такмичимо се чије је најтврђе.

На Васкрс се прво једе кувано јаје. Кад нам дођу гости прво се шарена јаја дају дјеци, па онда остала јела која се спреме за Васкрс.

Никола Сикирић, III₁
ОШ „Вук Караџић“ Вишеград

ДЈЕЧИЈА СТРАНА

јер је таквих Царство небеско.

(Мт. 19,14)

ХРИСТОС ВАСКРСЕ

Свако пролеће уљепша наш најљепши српски празник - Вајкарс.

Кад осване недеља, свако своме хита да Вајкарс честита.

Обојена и украшена јаја никад љепша нису била.

То су јаја која нам је наша кока поклонила.

Сви ћемо се веселити и заједно Вајкарс прославити.

Христос вакрсе - Вајстину вакрсе!

Павле Манигода, III₁
ОШ „Вук Караџић“ Вишеград

ХРИСТОС ВАСКРСЕ

Са ријечима Христос вакрсе отац нас буди најрадоснијег дана у години. Доручак уз шарена и обојена јаја.

Ја сам пресрећан због овог празника. Молитва, свијеће, трпеза и радост дана чине да Вајкарс заиста буде најрадоснији дан у години.

Пошто сам ја најмлађи у породици, дају ми најјаче јаје и тако побједим све моје другаре.

Много волим кад Вајкарс дође и радујем се њему.

Дамјан Гавриловић, III₁
ОШ „Вук Караџић“ Вишеград

ВАСКРШЊЕ ЈУТРО

Над ријеком се мађла диже,
Свейта, чиста, зора руди.
Сунце земљи све је ближе,
Свјетлошћу нас Господ буди.

Сваки камен, свако зрно,
Као да је бисер, блистка.
Ријека као суза чиста,
Вајкарснулог слави Христос.

И у Јољу страда славе,
Цвјета цвијећи до цвијећа.
Мирис среће производе,
Сласење, славе свијета.

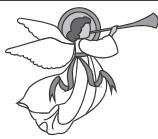
Вајкарсне славе Христос,
Свако дрво, лист до листа.
И у гори славе звијери,
Оживорене све су двери.

У спомен на Вајкарсне,
Првено се боји јаје.
А дјечица сва пресрећна
Вајкарснулим Христом сјаје.

Слави живој и радуј се,
Христос Вајкарс! - кажи свима.
Вајкарснуће свако онај,
Ко у себи Христос има.

Оријана Ливопољац

ДЈЕЧИЈА СТРАНА

Пустите дјецу, и не браните им да долазе к Мени

ВАСКРШЊА ЈАЈА

Ове ћу године и ја са мајком,
По обичају српском, од давнине,
На Велики јејтак, бојићи јаја,
У жујој шерпти, Јуној луковине.

Мајку је научила моја бака,
Мама ће сада научити мене
Уз молитву Божу шарашти јаја,
Што симболишу Свето
Васкрсење.

И у црвено бојићемо јаја,
За шару ћу сјавити дјетелину,
Прво обојено, што је чувар дома,
Знак Васкрслог Христова
Краси виштину.

И зелених ћебра, ћлавих
још више,
Па то њима шаре од воска
чишћа.

Кай, двије уља, на ланену крпку,
Свако ће јаје да сјаји и блисци.

С ћихом ћу их молитвом
ј положити
У укraшену корпицу од ћрске,
Празника ће дух кућу
исиунити,
Васкрсењу свједоче
бојене љуске.

То шарено јаје нама је нада,
Чуваће Господ нас и нашу кућу,
Он својом свјетлошићу,
јатаму савлада,
ВАСКРСНУ, ђобиједи живоћи
над смрћу.

Оријана Ливопољац

ВАСКРШЊИ ЗЕЧИЋ

Једно јутро пред Васкрс зечић
Мишко рекао је својој мајци да не
жели да разноси јаја дјеци за Вас-
крс. Мајка се зачудила и питала
га зашто је тако одлучио.

Мишко се мајци правдао како
је превелик за то да му се његови
другари смију и да му не вјерују
kad им прича како разноси дјеци
шарена јаја за Васкрс.

Мама је схватила Мишкове
проблеме и објаснила му да би
дјеца била тужна ако им не разне-
се јаја и замолила га да и за овај
Васкрс дјеци однесе јаја.

Мишко је послушао маму и до-
говорили су се да на свако јаје напишу „Зечић Мишко“, како би
сви знали ко им поклања јаја.

Зечић Мишко се мамином при-
једлогу јако обрадовао, знајући
да ће се и дјеца обрадовати шаре-
ним јајима са његовим именом.

Душан Вулић, III₁
ОШ „Вук Караџић“ Вишеград

ХРИСТОС ВАСКРСЕ

Сваке године на Велики петак
се шарају јаја. Ја тада помажем
мами. Јаја шарамо и фарбамо ра-
зним бојама: црвеном, плавом,
жутом, зеленом и љубичастом.
На офарбана јаја стављају се и ра-
зне сличице.

На Велику суботу правимо хра-
ну: сарму, питу, колаче и торту...
Тај дан се пуно ради па увијек по-
могнем мами.

На Васкршње јутро су ме дочека-
ли мами и тата уз ријечи „Хри-
стос васкрсе“! Ја сам са осмије-
хом на лицу одговорила „Ваисти-
ну васкрсе“!

Јована Мутлак, III₁
ОШ „Вук Караџић“ Вишеград

ДЈЕЧИЈА СТРАНА

јер је таквих Царство небеско.

(Мт. 19,14)

ПЕТА ЗАПОВЕСТ

Поштуј оца свога и матер своју, да би ће Бог благословио и да би дуго живео на земљи.

Ово значи: Пре него што си ти сазнао за Господа Бога, знали су за Њега твоји родитељи. Само то јеово да им се поклониш и одаш хвалу и поштовање. Поклони се и одади хвалу и поштовање сваком оном, ко је пре тебе сазнао за највише добро у овоме свету.

Неки богати и млади Индијанац путоваше са својом пратњом преко планине Хиндукуша. На планини наиђоше на некога старца где чуваше козе. Сиромашни старијац склони се украй друма и поклони се богатоме младићу. А младић сјаха са свога славона и простре се на земљу пред старцем. Зачуди се старијац томе, зачуди се и пратиоци младићеви. А он ће рећи старију:

- Клањам се твојим очима, јер су оне пре мојих виделе овај свет, дело Светишињега; клањам се твојим устима, јер оне су пре мојих изговориле његово свето име, и клањам се твоме срцу, јер оно је пре мога затреперило од радосног сазнања, да је отац свију људи на земљи Цар и Господ небески.

Поштуј оца свога и матер своју, јер твој пут од рођења досада посуга је мајчиним сузама и очевим знојем. Отац твој воли те иако

зна све мане твоје. А други ће те мрзети иако буду знали само врлине твоје. Кроз нежност своју према теби твоји родитељи разумеју нежност Господњу према свој створеној деци својој. Као што мамузе потстичу коња на бржи као тако и твоја опорост према родитељима потстиче њих на још већу бригу о теби. Неки опаки син јурну на свога оца и забоде му нож у груди. А отац изишући речи сину: - Бrzо опери нож од крви, да те не ухвате и не осуде.

Сине, не горди се својим знањем пред својим неуким оцем, јер његова љубав више вреди но твоје знање. Гле, да није било њега, не би било ни тебе, ни твога знања. Кћери, не горди се својом лепотом пред погуреном мајком својом, јер њено срце у костима лепше је од твога лица. Гле, и ти и твоја лепота изишли сте из њене мршаве утробе. Научи се, кћери, поштовати свога оца, јер само ћеш се тако научити поштовати и све друге очеве на земљи.

Свети Николај Српски
Први Закон Божји

Породица проће Тодора Никодијевића из Сокобање, 1930. год.

О ПАЛИМ АНЂЕЛИМА

Бог је све анђеле створио као добре, али један део њих злоупотребивши своју слободу остао је упоран у противљењу Богу, о чему свети Кирил Јерусалимски пише: „Пре ћавола нико није згрешио, а он је згрешио не зато што је од природе добио неопходну склоност према греху (иначе би узрок греха пао на Оног Ко га је таквим створио - Бога), већ будући да је створен као добар, сопственом вољом је постао ћаво.“

У тренутку стварања, анђели, исто као и људи, нису добили коначно савршенство, већ су позвани да га постигну кроз заједничарење са Богом, што представља њихово вечно узрастање и неизрециво блаженство. Серафим најближи Богу саблазнио се својом близкошћу са Вишњим и својом улогом посредника између Бога и анђела блиских њему. Како су други анђели добијали светлост и благодат од Бога кроз њега, највиши анђео се погордио и поверовао да је раван Богу. Заједно са гордошћу у њему се појавила и завист према Богу као извору небеских сила и добра, зато је он, луконоша у анђеоском свету, почeo да гори од безумне жеље да се изједначи са Богом и сам буде Бог свим небеским анђеоским чиновима.

Пророк Исаја овако описује пад Денице: „Како паде с неба звездо Данице, кћери зорина? Како се обори на земљу који си газио народе? А говорио си у срцу свом: Изаћи ћу на Небо, више звезда Божјих подигнућу престо свој и сећи на гори зборној на страни северној, изаћи ћу на висине под облаке, изједначићу се с Вишњим.“ (Ис. 14,12-14).

По учењу Светих Отаца Деница је повукао са собом у пад трећину небеске војске. Пад злих духо-

ва у грех био је толико дубок да они више никад неће устати, нити ће се покајати због свог зла и гордости. Зли духови су отпали од Бога потпуно свесно, промишљено, јер им је Господ даровао изузетно велики разум и открио им многе небеске тајне. Бестелесни духови су били слободни од било каквог материјалног утицаја, па према томе нису били изложени никаквим искушењима тела, и због тога је отпадање анђела од Бога за њих исто што и смрт, после кога нема места покајању, баш као што и човек после смрти нема могућности за покајање.

Гиселав Доре:
„Изгубљени рај“

Измена судбине палих духова је немогућа јер за њихово избављење нема Посредника (Посредник спасења људи је Господ Исус Христос, Који није примио природу анђелску него људску). Свети Игњатије Брјанчанинов каже да пали духови напустивши висине духовног достојанства падају у телесно умовање више него људи, јер људи имају могућност да прелазе из телесног у духовно умовање а пали духови немају ту могућност. У људима је добро помешано са злом а палим духовима

искључиво господари зло. Главна њихова страст, гордост, захвата их бесмисленом таштином, и тера да налазе уживање у свим видовима греха, због безумне мржње према Богу налазе се у стању страшног и непрестаног богохуљења. Пали духови су почетак и узрок сваког греха и настоје да људе увуку у грешење са циљем да их погубе. Како у стању мучења и очајања нигде не налазе мир, зато траже олакшање у греху (Мат. 8, 29). Прати их стални страх, јер знају да су заробљеници tame које чека суд и огањ вечни, у коме неће бити краја мучењу у векове векова.

Демони не могу ништа да учине Творцу који је као Свемогући Бог недостизан за било какав утицај од створене твари, и зато они сву своју злобу обраћају према човеку као слици Божјој, знајући колико Господ љуби своје створење, труде се да што је могуће више нашкоде објекту Његове љубави.

Свети Макарије Велики говори да анђели имају свој лик и изглед, попут душе која такође има свој лик и изглед, и каже да су и анђели и душе, иако фини према своме бићу, ипак тела, без обзира на тананост. Њихова су тела танана, етерна, наспрот нашим земаљским телима која су груба и материјална. Анђели попут душе имају удове, главу, очи, уста, груди, руке, ноге, косу - потпуно обличје видљивог човека у телу. Лепота и врлина, као присуство Божје благодати, сијају на лицима светих људи и светих анђела. Исто тако демони имају чула као и човек - вид, слух, мирис, додир и способност говора. Материја од којих се састоје духови тананија је од материја људског тела, и зато су они слободни у свом деловању и имају способности веће од људи. Способност брзог савладавања простора имају и анђели и демони. Имају моћ да преносе са места на место како грубу земаљску материју тако и људе. У Еванђељу пише како је ћаво кушајући Господа Христа пренео Га у Свети Град, на крило храма, а потом на гору високу (Мат. 4,1-11).

Демони имају способност да производе промене у видљивој природи, што читамо у Књизи о

праведном Јову, где видимо како се под дејством ћавола огањ обрушио с неба и спржио стада заједно са пастирима. Бестелесни духови поседују неупоредиво већа знања о устројству и законима Васионе и владају моћима које им помажу да савладају законе видљивог света.

О реалном постојању ћавола и његових анђела сведочи нам Свето Писмо, Свети Оци, и искуства духовног живота многих верника кроз многобројна јављања злих духовних људима у разним видовима. Ретки су случајеви појаве Божјих анђела у нашем физичком свету, али зато зли духови веома често ступају у контакт с људима. Света Црква позива своје вернике да никако не верују духовима кад им се јављају у видљивом обличју, да не улазе са њима у разговор, да на њих не обраћају никакву пажњу и да њихову појаву схвате као опасно искушење. Управо зато у чину крштења свештеник тражи од новокрштеног (или кума), да се одрекне Сатане и свих дела његових. Исто тако, нема молитве у православном молитвенику а да у њему није поменута злоба нечистог духа и молитва Господу, Мајци Божјој и Светима да нас избави од њега. Како нечисти духови могу да се појаве у лицу светлих анђела, то саветују вернике да има смирен став и признају да је недостојан посете светих анђела, како га лукави ћаво не би преварио. Да би се разликова посета анђела од посете демона треба знати да је долазак палог духа човеку увек праћен осећајем страха, збуњености, недоумице, помрачења ума, грешним помислима, а по одласку нечисте силе душа остаје у страху и очајању. Посета светих анђела је праћена осећајем мира, љубави, благости, благослова, поверења, смирења и осталих добрих расположења душе. У време молитве човек осећа нарочито супротстављање нечисте силе која делује на његов ум и срце, осећа физичке и духовне сметње да се предано моли Господу. Ђаво зна колика је вредност молитве која је разговор душе с Богом, и свим силама настоји да спречи човека у богоугодној намери.

О анђелима

О СВЕТИМ АНЂЕЛИМА БОЖЈИМ

Свети анђели су, браћо, пријатељи наши. Кад бисмо ми били чистији и праведнији него што смо, ми бисмо могли рећи чак да су анђели браћа наша. Тело наше смета нам да их видимо; греси наши спутавају нас да осетимо близину њихову. Но ако нам је за сада ускраћено виђење анђела Божјих, наложена нам је вера у њих, прописано поштовање и препоручено слављење ових дивних славопојаца Творчевих. За сада, велим, ускраћено нам је виђење светих анђела, али не заувек. Када смрт свуче с наше душе свој смртни телесни покров, ми ћемо се срести с њима лицем у лице, и место вере опет ће бити виђење. О колика ће бити радост наша, када се душе наше ослободе овог прогонства и сусретну с небеским грађанима, с овим синовима Божјим, који не знају за грех, ни за старост, ни за смрт, ни за сва ова проклетства, по којима ми газимо у овом свету као по трњу!

Но за сада нам остаје вера. Вера пак наша у анђеле није основана на машти људској, него на сведочанству Божјем преко светих и праведних људи, којима је било дато од Бога да виде анђеле.

Праведном Авраму јавила су се усред дана три анђела, кад су му објавили рођење сина Исака. Њих је видела и Сара, жена Аврамова, која их је и угостила. Па му се опет јавно показао анђeo, кад га је одвратио да не приноси на жртву Богу свога јединца сина.

Праведном Лоту јавила су се два анђела у Содому, и извели га из града пре него што је казна Божја пала на тај град.

Јаков је у сну видео лествице од земље до неба и анђеле како силазе и узлазе по тој лествици.

Валам, путујући, видео је на путу анђела с голим мачем у руци, који спречи да иде и пророкује против народа Божјег.

Исус Навину јавио се архангел Божји пред Јерихоном. И кад га је Навин упитао ко је он, добио је одговор: војвода војске Господње.

Гедеону јавио се анђeo Божји на гумну при вршају пшенице и упутио га да поведе народ против непријатеља. Уплашени Гедеон, прост тежак, повика: Ах, Господе Боже, видјех анђела Господњега лицем к лицу!

Родитељима Самсоновим јавио се анђeo Божји и прорекао им рођење сина, Самсона.

Светоме Илији пророку јавио се анђeo Господњи кад је Илија спавао уморан од пута. И пробуди га анђeo и даде му хлеба и воде. Свети пророк Јелисеј са својим момком видео је војску небесну са пуном коња и кола огњених. Анђeo Божји јавио се под Јерусалимом, кад је војска Асирска била опколила свети град, и побио за ноћ безмalo сву ту војску.

Пророци Божји гледали су анђеле Божје и чули гласове њихове. Слепога Товију излечио је од слепила архангел Рафаил.

Ово су само неколики примери из Старог Завета Божјег, не сви, но неколико.

А шта да рекнемо за многобројне примере јављања анђела у Новом Завету Божјем? Ви који ревносно читате ову Књигу Живота, сетићете се сами тих анђелских јављања. И заиста, ни у један дан у години не приличи више да у памети својој пребројите сва та многобројна сведочанства о бићу и деловању ових бестелесних, високо умних сила, него данас када њих празнујете и славите.

Сетите се, дакле, како се анђeo Божји јавио праведном Јосифу у сну. Како се архангел Гаврил јавио првовештенику Захарији у храму и објавио му рођење светог Јована Крститеља. Како се исти архангел јавио Светој Богородици и објавио јој најрадоснију вест да ће родити Спаситеља света.

Како су се многи анђели јавили пастирима у Витлејему и објавили им рођење Богочовека. Како се анђео Божји јавио у сну звездарима са истока и упутио их да се не враћају преко Јерусалима због зломисленог цара Ирода. Како се анђео Божји јављао у бањи Витезији једном годишње и чинио ту бању лековитом, из чега видимо, да ни лековите воде не учествују без силе и милости Божје. Како се анђео Божји јавио Спаситељу у Гетсиманском врту и тешио Га. Како су се анђели јавили женама Мироносцима и објавили им вакрсење Господа. Како су се анђели јавили апостолима при вазнесењу Христа и саопштили им, да ће Господ опет доћи у сили и слави. Како су анђели руководили апостоле и избавили их из тамнице. И поврх свега, сетите се визија светог Јована Јеванђелисте, описаных у откровењу његовом, визија многих и многих анђелских кола у небесима, њиховим молитвама и њихове помоћи Цркви Божјој на земљи.

Свега се тога сетите па још јаче утврдите себе и друге у вери, да су анђели жива и моћна бића, која стоје пред Богом у невидљивом царству и служе народу Божјем на земљи према вољи и заповести Свевишињега Творца њиховог и нашег.

А ју ћу вас подсетити на сведочанства о анђелима самога Господа Исуса. Он је рекао у причи о сејачу: А жетеоци су анђели (Мат. 13, 29). То јест, анђели сабирају душе после телесне смрти људи и носе их у небесне пределе. Ово се потврђује и у причи о богаташу и Лазару. Када умре Лазар, однесоше га анђели у наручје Аврамово (Лк. 16, 22).

Још је рекао: гледајте да не презрете једнога од малих ових, јер вам кажем да анђели њихови на небесима једнако гледају лице оца мојега небеснога (Мат. 18, 10). Из овога се види да сваки богољубив човек има свога анђела чувара, који га руководи на свако добро, уколико се сам човек томе не противи.

Још је рекао да анђели Божји нити се жене нити удају (Мат. 12, 25). Из овога се види да се анђели Божји не множе као људи него је број њихов

онолики колико их је Творац благоволео створити од почетка.

Још је ракао, да кад Он поново дође да суди свету јавиће се у сили својој и сви свети анђел с Њим (Мат. 25, 13). Тада ће Он послати анђеле своје с великим гласом трубним, и сабраће изабране Његове од четири вјетра, од краја до краја небеса.

Још је рекао апостолу који Га је хтео бранити ножем од Јуде и Јудиних помоћника: Мислиш ти да ја не могу умолити сад Оца Својега да ми пошаље више од дванаест легиона нађела (Мат. 26, 23)? Из овога се види, како је велики број светих анђела. А још се види из тога, како је велика власт Христова над анђелима, и како је велика љубав између Оца и Сина. Ово су Христова сведочанства о анђелима. Зар можемо наћи истинитија ма где у свету и ма код кога другога?

Они којима је од Бога било дато виђење, да виде свете анђеле Божје, они су то посведочили, и сведочанство је њихово записано у Светом Писму. А круна свих сведочанстава јесте сведочанство Господа нашега и Спаса Исуса Христа.

Али сва сведочанства о анђелима нису ни записана у два завета Светог Писма Божјега. Многа и многа сведочанства светитеља и мученика Христових кроз векове предата су нама од верних сведока. Неке од њих посечивали су анђели у тамницама. Другима су доносили храну у пустињама. Други, опет, чули су гласове анђелске, примили опомене, савете и поуке, било у сну или на јави. Неки, опет, уздизали су се духом у небеса и тамо општили с анђелима.

Но ако свима није дато виђење, свима је понуђена вера. А онима којима је дато виђење, дато им је зато да би се појачала вера код маловерних и слабоверних. Међутим, вера није мања ствар од виђења. Господ је похвалио веру изнад виђења говорећи Томи: Благо онима који не видјеше и вјероваше (Јов. 20, 29). Овај век и није већ виђења нити вере. А у другоме веку сви ћемо видети, само ако

се удостојимо. Удостојиће се пак сваки који верује у овоме веку. Без вере није могуће угодити Богу, вели апостол (Јев. 11, 6). Вером ходимо, вером се спасавамо; према вери бићемо суђени. Вера је правило, виђење је изузетак у овоме животу. Ма колико је драгоцен виђење невидљивих небесних бића, ипак је оно само слуга вере, потврда вере.

Зато браћо моја, да држимо веру у свете анђеле Божије онако како нам је то објављено од најпоузданјијих сведока. Немојте се заносити лажним речима лажних сведока, који одричу све оно што нису у стању својим телесним очима видети. И разум је невидљива ствар. Питајте их да ли верују да постоји њихов разум, мада га не виде очима. Да видимо шта ће вам одговорити.

Што искреније прослављајте свете анђеле Божије, то ћете јаче осетити близину њихову. А када дође Син Божији и сви свети анђели с њиме, тада ће бити Последњи Суд. И Господ ће судити свакоме по вери и по плодовима вере. Јер вера је животни корен, из кога расте нада, љубав, смиреност, милосрђе, правда и свака доброта, која је красила праведнике Божје од посташа света. Ко нема вере, тај нема животног корена; из чега ће му онда израсти нада и љубав и свака остала врлина, која човека чини човеком, и која је многе хришћане на земљи учинила сличним анђелима небесним?

О велики архангели и анђели Божји, молите Бога за нас!

О свети архангели и анђели Божји, помозите спасењу нашем!

О бесмртни архангели и анђели Богји, надахните нас својим небеским духовним здрављем!

Будите нам шtit и бранич у овоме кратком животу, а у смрти прихватите душе наше и сачувавјте их од духовна тамних и злаковарних.

Богу нашем слава и хвала, анђелима светим част и пошта, а вама, браћо и сестре, здравље, радост, благослов и мир. Амин.

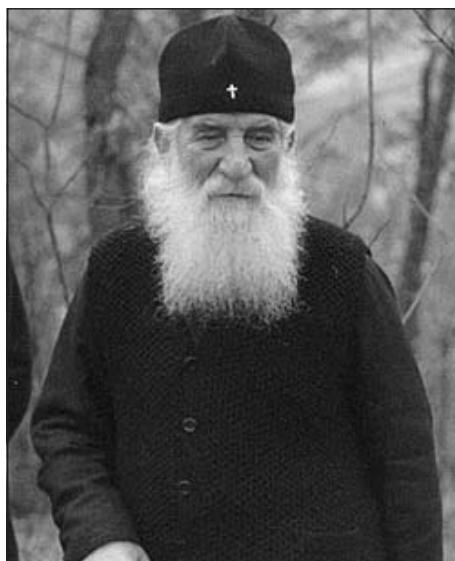
Свети Николај
Жички

БЕСЕДА О СВЕТОЈ СРБИЈИ

Данас је Видовдан! Какву нам благовест, какво Јеванђеље јавља данашњи велики, свети и страшни Празник. Гле, испред свих, он нам шаље дивног светитеља Божјег Светог Цара Лазара. Он на тањиру носи главу своју. Куда Свети Кнезе? - У Небеско Царство. Дошао је дан када немањићка Србија полаже свој страшан испит, дан - када Свето Јеванђеље Светог Саве отвара тешке, страшне странице своје српске голготе. Свети Кнез определио се у име целог народа и са целим народом за Царство Небеско, јер је: земаљско царство за малена, за кратко време, а небеско је вавек и до века! Требало је изабрати између истинитог Бога Господа Христа и руље са истока која је носила неко својеврсно незнабоштво. И Свети Кнез није могао поступити другачије. Свети Кнез није могао довршити историју Светих Немањића него да са свим својим народом крене путем Јеванђеља Светога Саве. Путем служења Господу Христу, путем стварања Свете Србије. Да, Свети Немањићи су имали један циљ, једну жељу да Србију претворе у Свету Србију. Да целу српску земљу претворе у задужбину Божију. У један велики, огроман манастир у коме ће се само служити Богу, само Господу Христу. Ако би хтели да у неколико речи сажмемо, изразимо то Свето Јеванђеље Светих Немањића, почетак Светога Саве и Светог Оца његовог Симеона - то Јеванђеље гласи: Христос пре свега и изнад свега! Све за Христа, Христа ни за шта! Ето Јеванђеља Светога Саве, ето Јеванђеља Светих Немањића, ето Јеванђеља Светог Кнеза и Цара Лазара Косовског! Једино Јеванђеље српско, Јеванђеље које ствара Свету Србију. Целу земљу пре-

твара у храм, храм у коме се служи Богу. И ту Свету Србију створили су они - Свети Немањићи. Шта је то Света Србија? То је чудесно Јеванђеље које објављује Господ Христос наредивши свим људима, свих времена: „Иштите најпре Царство Божије и правде његове, а све ће вам се друго додати“. И то, ето, светосавско Јеванђеље, то иште. Света Србија то хоће, само то. Пре свега и изнад свега Царство Божије и правду његову. Ето, то су те стваралачке сile, правда Божија, истина Божија, љубав Божија. То су те свете сile које изграђују и зидају Свету Србију. Ради те вечне правде и свете правде Божје, ето, и сав српски народ на Косову полаже душе своје, за кога? - За Господа Христа, за Свету Србију. Приволела се Царству

Небескоме, јер је земаљско царство привремено и пролазно. И, десило се чудо. Света Србија није погинула на Косову. Не! Она је продужила пут кроз страшно ропство. Пут свете Српске Цркве, мученице, страдалнице, која је узела ту Свету Србију и понела је кроз историју и донела до нас, до данашњег дана. Света Србија ради чега живи? - Да служи Господу Христу, да служи једноме истинитом Богу, да одбаци све лажне богове, да служи вечној Христовој правди, да одбаци све људске лажне такозване правде. Да служи Христовој истини, јединој вечној истини, јединој непролазној

истини, јединој бесмртој истини, а да одбаци и одрекне маскиране истините, маскиране лажи... И Света Србија, немањићка Света Србија, шта је хтела? - Она је хтела да освети све! Она је себе изграђивала. Како? - Помоћу, прво: помоћу свете школе. Јер, просвета јеванђељска, просвета Господа Христа, просвета светосавска шта даје човеку? - Даје знање о вечном животу, даје знање о једином истинитом Богу, даје знање о истинитом човеку, даје знање о смислу и циљу нашег земаљског живота. Али не само знање, него даје и свету силу да се то свето знање претвори у живот. Да се њиме живи у овом свету. Света школа, ето то је главна ливница Свете Србије, светосавска немањићка ливница. Света школа! Данас, претворена у мајмунску мудрост. Света школа погажена! Нема светог знања, нема такве школе. Шта људи уче? Шта је то? Какав се то мрак вије кроз наше ниске и мале школе? А Света Србија немањићка, светосавска Србија?! Шта јој даје, и шта још хоће? - Свету породицу. Без свете породице нема напредка ни у једној земљи. А Свети Сава је то хтео. Свети Кнез Лазар је то хтео. Јеванђеље Светога Саве то хоће; да освети породицу, да однос у породици, између родитеља и деце и свих у кући буде свети однос. Да служе један другом као света браћа, свете сестре. Да служе Господу Христу, служећи један другоме. Да све избија у славу Божију. Света породица то је. Кад све бива у славу Божију. Кад се умире и живи ради Христове правде, ради Христове истине, ради Христове љубави, кад се живи Христовом вером, када се у породици служи Господу. Јер, служећи Господу, уствари ми служимо себи, служимо својој вечности, служимо свом Царству Небеском, јер служимо спасењу своје душе. А спасења никде - мимо Господа Христа, никде мимо Његове Свете Цркве. А Света Србија, Србија светосавска и немањићка тражи свето судство. Суд да буде светиња, где ће савест божанска да решава ствари. Где ће правда Божија да буде светла и трајна. То је свети суд, свето судство. То хоће Света Србија. Па онда земљорадња?! Шта је

то? - То је свети посао. Света земљорадња. То хоће, Свети Сава. То хоће Света Србија, да се земља обрађује у славу Божију, а на корист нама, јер знамо да је сва земља имовина Божија, дата нама. Света земљорадња, ето она изграђује Свету Србију. Па свето сточарство, свето пчеларство, сваки занат, све је то свети занат у Светој Србији. Свето занатство! То је занатство које служи нама, служећи Богу. Занатство које се врши у славу Божију на спасење наших душа и на одржавање нашег тела. Али све у славу Божију. То хоће Света Србија. То хоће Света Немањићка Србија, то и косовска Србија Светога Кнеза, то и Небеска Србија. Једна је то Србија! Почела од Светога Саве и његовог светог оца, па ето кроз све векове, до данашњега дана све што је свето припада тој Светој Србији, светој немањићкој Србији, земаљској и небеској. Али ми, данашњи Срби - шта би од те Свете Србије? - Почели смо да је сахрањујемо, почели смо да је умртвљујемо са свих страна, јер гонећи Господа Христа из своје душе, ми гонимо њу - Свету Србију. Гонимо Истинитог Бога, Његову правду из нашег живота, одричући се Господа Христа, као што многи Срби данас чине, шта је то? - Они се труде да убију Свету Србију. Гле, они убијају себе, Свету Србију не могу убити, не могу убити бесмртнике Христове. Не могу убити Светог Кнеза Лазара, Светог Саву, Светог Симеона Мироточивог и безброј српских светитеља и безброј витеза и јунака што гинуше за крст часни и слободу златну кроз векове и векове. Не могу они погубити душе оних 700 000 Срба што положише душе своје, животе своје, побијени за веру православну у ондашњој хрватској држави. То је вечна Света Србија, неубивљива. Света Србија коју нико усмртити не може, нити јој може нашкодити, јер је сва Христова. А вакслог Господа Христа ко ће погубити, ко убити? А прави Србин увек стоји уз Спаситеља свога Господа Христа, увек стоји у Светој Србији, брани њену правду, живи том правдом, брани њену истину, живи том истином. Нема смрти која га може одвојити од њих, нема ѡавола,

ни легиона ѡавола, ни пукова ѡавола, који могу таквог Србина, Христовог Србина, светосавског Србина, одвојити од Свете Србије. У њој он је међу Светитељима Српским. Тим бесмртним победницима на свим боиштима, тим бесмртним јунацима којима никаква смрт нашкодити не може. И ми данашњи Срби, треба да проверимо себе, сваки да провери себе. Где сам ја у Светој Србији? Да ли заиста живим светим Јеванђељем косовским, светосавским Јеванђељем? Да ли је Христос за мене све и сва у овоме свету? Да ли је Христос за мене најважнија моја брига у овом свету? Да ли је Христос једини истинити Бог за мене

Манастир Белије

у овоме свету, или ја полако се одвајам од Њега и бежим од Њега и пријужујем се лажним боговима овога света, лажним наукама, лажним учењима. Сваки нека провери себе. Провера је врло лака и за мене и за тебе. Ако си прави Србин, ако светосавско србинско срце бије у теби, ти си сав уз Господа Христа. Сав уз Његову истину и у овом и у оном свету. Ти си сав уз Светог Кнеза Лазара, ти сав на Косову гинеш за Крст Часни и слободу златну. Свеједно! Било Косово и прошло, а и данас је Косово! И данас гину безбройни Срби, многи гину без Вакрсења, многи гину да вечно умру. Али има и светих Срба који животе своје полажу за Господа Христа, животе своје полажу за Свету

Србију. Обично се ти не виде, не чују, а срце њихово - то је веза са небом, изнад свих грехова, изнад свих смрти. Срце њихово олтар, косовски олтар на коме они стално приносе себе на жртву Господу Христу, служећи Њему и роду своме. Има таквих Срба и у земљи и ван земље и због њих стоји и постоји земља наша. А кад би било речи само до издајца и до гњева Божјег, не би остало ни једног Србина данас. Али по великој милости Божјој, по молитвама Светог Кнеза Лазара и Светога Саве и свих славних светих Немањића и свих Српских светитеља, ми недостојни данашњи Срби живимо ето и путујемо ка Небеској Србији.

Нека би Благи Господ осветио сва срца српска сада на земљи. Нека би Свети Кнез по милости својој са свима Српским Светитељима умолио Господа да поново крсти, поново крсти обескршћене Српске душе многе. Да их приведе Господу Христу, да их приведе Светој Србији, Небеској Србији. Јер само Света Србија јесте слава сваког Србина у свим вековима и временима, поготово наша. Наше доба, доба је када се вера проба! Истинита вера, светосавска вера. Срби стоје њоме или пропадају отпадајући од ње, трећега нема. Зато само вођени и предвођени Светим Кнезом и Царем Лазаром и Светим Јеванђељем Светога Саве, ми данашњи Срби можемо савладати све смрти, све христоборство овога света, све лажне науке и изаћи као бесмртни победници из овога света, у вечну Небеску Србију, тамо међу све праведне и свете Србе, да служимо Господу Христу и Светој Небеској Србији као што смо служили у светој земаљској Србији. Молитвама Светог Великомученика Цара Лазара, и другог данашњег светитеља, светог патријарха Јефрема, кротког печалника земље Српске, и свих српских светитеља, нека Благи Господ сваку српску душу води и руководи у овоме свету и изведе је кроз истину вечну у живот вечни, у Царство Небеско.

**Преподобни
Јустин Ђелијски**

ПЕТАР ДРУГИ КАРАЂОРЂЕВИЋ

Рођен је као најстарији син Александра I Карађорђевића и принцезе Марије Румунске, у Београду, у Краљевини Срба, Хрвата и Словенаца. Његови кумови су били краљ George VI од Уједињеног Краљевства и његова супруга, Elizabeth Bowes-Lyon. Послије основног образовања које је стекао на Белом двору, похађао је Sandroyd школу у Уједињеном Краљевству, из које се вратио послиje атентата на оца 1934. године, када је постао краљ Југославије. Пошто је тада био малолетан, краљевска власт пренијета је на Намјесништво са кнезом Павлом Карађорђевићем на челу.

Почетак Другог светског рата 1939. године присилио је Краљевину Југославију да одабере којој ће се страни приклонити. Одлука кнеза Павла да се приклони Тројном пакту наишла је на жестоке протесте у земљи, који су 27. марта 1941. довели до кризе Владе и војног удара. Краљ Петар II проглашен је пунолетним, и одмах преuzeо власт од Намјесништва. Југословенска војска била је потпуно неспремна да се одупре инвазији нацистичке Њемачке која је услиједила, и Југославија је заједнаест дана била окупирана. Краљ Петар II био је приморан да заједно са Владом емигрира, прво у Грчку, а затим у Египат.

Петар II Карађорђевић

(6. децембар 1923 - 3. новембар 1970)
је био трећи и посљедњи краљ
Краљевине Југославије.

Владавина: 9. окт. 1934 - 29. нов. 1945.

Претходник: Александар I

Насљедник: монархија укинута

Претендент: Александар II

Супружник: Александра Грчка

Дјеца: Александар, принц пријестолонаследник

Династија: Карађорђевић

Отац: Александар I

Мајка: Марија Румунска

Рођење: 6. децембар 1923., Београд

Краљевина Срба, Хрвата и Словенаца

Смрт: 3. новембар 1970., Денвер,

Колорадо, САД

У јуну 1941. године стигао је Уједињено Краљевство, у Енглеску. За вријеме свог изbjеглиштва, краљ Петар II је довршио школовање у Кембриџу, а потом се придружио снагама британског Краљевског ратног ваздухопловства. У Југославији су у међувремену оформљена два супарничка покрета: Југословенска

војска у отаџбини, позната и као Четнички или Равногорски покрет, на челу са ројалистом и касније генералом Дражом Михаиловићем. Други је био револуционарни партизански покрет отпора који је водио комуниста Јосип Броз - касније познатији као Тито. Посљедица је био крвави грађански рат. Савезници су у почетку подржавали Михаиловића, а касније су се преоријентисали на Тита. Под притиском Британаца краљ Петар II је позвао снаге под командом генерала Михаиловића да се ставе под команду комунистичких одреда Јосипа Броза Тита. Године 1944. у пратњи совјетских тенковских бригада, партизани су ушли у Београд и оформили комунистичку Владу.

Краљ Петар II оженио се принцезом Александром од Грчке и Данске 20. марта 1944. године. Са краљицом Александром имао је једнога сина, принца Александра Карађорђевића.

У новембру 1945. монархија је укинута без референдума, а Југославија се преобразила и током више од четири деценије остала једнопартијска држава под управом Комунистичке партије. Краљ Петар II никада није абдицирао. У егизилу је прво живио у Лондону са својом супругом и сином. Посљедње године живота провео је у Сједињеним Америчким Државама.

Послије дуге и тешке болести умро је у болници у Денверу, 3. новембра 1970. године, а сахрањен је у цркви Светог Саве у Либертвилу. Његови посмртни остатци пренесени су у Задужбинску Цркву Светог Ђорђа на Опленцу.

Краљица АЛЕКСАНДРА

Александра од Грчке (касније позната као Александра Карађорђевић; 25. марта 1921 - 30. јануар 1993) је била посљедња југославенска краљица. Као патрилинеарни потомак грчких и данских монарха, прије брака је носила титуле принцезе од Грчке и Данске. Била је прва грчка принцеза која је међу ближим прецима имала Грке, и то са мајчине стране; њен отац, као и већина европских владара, био је највише њемачког поријекла.

Родитељи су јој били Александар, краљ Грка, и Аспазија Манос, Гркиња из грађанске класе. Рођена је у краљевској резиденцији Таитои (15 километара од Атине), пет мјесеци након смрти свога оца који је наслиједио грчки трон након што је његов отац, Александрин дјед Константин I, збачен и протјеран. Константин се вратио у Грчку и поново заузео трон мјесец дана након Александрове смрти. Како је влада Александрову кратку владавину сматрала регентством, што је значило да је Александров брак, склопљен без допуштења његовог оца, био неважећи, а дијете рођено из њега незаконито. Да није проглашена незаконитом, Александра би била законска наследница свога оца и краљица Грка од тренутка свога рођења.

Захваљујући реакцији Александrine нане, краљице Софије, у јулу 1922. године донешен је закон који је дозвољавао краљу да призна и озакони бракове краљевске породице који су били

склопљени без његовог допуштења. Краљ Константин I је затим издао декрет који је озаконио брак између његовог сина и Аспазије. Александра је тако постала законито дијете према грчком закону, заједно са мајком добила титулу принцезе од Грчке и Данске, те ословљавање Краљевска Висост, али није добила право на грчку круну.

Дана 20. марта 1944. удала се за југославенског краља Петра II Карађорђевића. Краљица Александра родила је само једно дијете - принца Александра Карађорђевића. Александра никада није крочила на тло Југославије, земље чија је била краљица. У егзилу је прво живјела у Лондону са својим супругом и сином. Потребље године живота провела је у Уједињеном Краљевству.

Краљица Александра умрла је у East Sussexu 30. јануара 1993. године

НАДЕЖДА ПЕТРОВИЋ

Сликарка и ратница

Била је жена која је сликала, држала говоре, маштала, писала критике и у три рата превијала борце.

Надежда Петровић рођена је 11. октобра 1873. године у Чачку.

Њен отац отац Димитрије-Мита Петровић маштао је о студијама сликарства подстакнут похвалама Стеве Тодоровића, оснивача прве школе цртања у Београду, али је, поштујући очеву вољу, од тога одустао. Постао је председник пореске управе, историчар, политички образован и члан Народне радикалне странке, народни посланик, колекционар стarih документа... а мајка Милева, рођена Зорић, била је кћи сликара, изузетно образована учитељица наклоњена историји и поезији. Милевин ујак био је Светозар Милетић, најистакнутији борац за национална права Срба у Хабзбуршкој монархији.

Надежда је била је прво од деветоро деце. Сва су била даровита - најпознатији је Растко, један од најомиљенијих српских песника. Уметност и обраzoвање били су саставни део породице Петровић, која се 1884. године преселила у Београд. Живели су у кући Надеждиног деде хачи Максима Петровића, у садашњој Улици Краљице Марије, кући која је била место покретања важних друштвених и политичких догађаја. Надежда је, подразумева се, све то упијала.

Прве поуке о сликању пружио јој је ујак Светозар Зорић, професор Велике школе, познавалац сликарства који је и сам сликао. И то је, готово сигурно, било пресудно да Надежда постане сликарка.

Вишу женску школу Надежда је завршила у Београду 1891. године, а следеће положила испит за наставницу цртања. Када је 1893. године уважена њена молба за посао наставнице цртања у средњој школи, Надежда је наставила учење код чуvenог сликара Ђорђа Крстића, да би 1896. год. уписала сликарску и цртачку школу Кирила Кутлика. Године 1898. Надежда Петровић наставља студије сликарства у Минхену, код Словенца Антона Ажбеа.

У Минхену је намеравала да остане једну, а остала је четири године. За то време научила је немачки, руски и француски језик.

Надежда Петровић је 1903. године морала да се врати у Србију јер јој министар просвете није одобрио ново одсуство. Уствари, прави разлог њеног повратка био је следећи: Мити Петровићу, одличном познаваоцу српске историје 19. века, краљ Александар понудио је да напише биографију краљице Драге у којој би доказао племенито порекло њеног деде Николе Луњевице, марвеног трговца, и тиме је по роду изједначио са Обреновићима. Мита је одбио понуду, а краљ је наредио да га пензионишу.

У сали „Коларца“, 15. августа 1903. године био је одржан до тада један од највећих женских ми-

tinga у српству тог доба, којем је присуствовало више хиљада жена. Тада је основана хумана и патриотска организација „Коло српских сестара“, а Надежда Петровић је постала њен секретар.

До 1912. године излагала је на многобројним изложбама у Београду, Љубљани, Загребу, Паризу и Риму.

У Првом и Другом балканском рату Надежда Петровић је била добровољна болничарка на фронту. За време балканских ратова Надежда се редовно јављала својима дописницама. На једној од њих Надежда пише: „...Ми овде живимо у не прекидном јајку рањеника, превијају рана, по кличу наше јуначке војске, маршевима њиховим, дочеку и испраћају њиховом на бојно поље, да их отуда рањене примамо и негујемо... Рањеници стижу у транспортима по педесет и седамдесет...“

У књизи „Надежда Петровић сликарка, у три рата болничарка“, Војислава Латковић пише:

„После свих напора, у пуцњави и пљуби, јауцима беспомоћних рањеника, пртерано врућини, Надежда се и сама разболе. Епидемија тифуса хтеде да је однесе. И док је лежала и лечила се, писала је својој доброј пријатељици, колегиници, Косари Цветковић, коју је као вилу, у више наврата, сликала: „Много сам ти се намучила, толико да је напослетку било изван моје моћи, те падох у постельју... могло је бити да се више никад не видимо...“, Објава рата 1914. затекла је у Италији. Опоравила се од тифуса прележаног у Скопљу за време епидемије 1913. и вратила одмах у земљу.“

За време Првог светског рата Надежда Петровић је била добровољна болничарка Дунавске дивизије, са којом учествује у борби на Мачковом камену. Својима пише: „Борбе вођене на том положају биле су више него огорчене, борбе до истребљења. Сви командирни чета, командирни батаљона, водници, пет команданата пук, пет потпуковника из деветог, четвртог прекобројног, четвртог првог и другог по-зива и 64 официра из Осамнаестог пuka, изгинуло је и смртно рањено, а војника управо је остало на по-

ловини из свију пукова. Има јединица које су бројале од 450 на 120. Рањеника смо имали 4 000, ја ми шљах полудећу од јада и чуда имала сам нервну кризу када су нам одједном донели двадесет официра тешко рањених, бејах скамењена ... сместила сам их у велики шатор ... отпочела сам очајно плакати, тако да су ме сиромаси они сами тешили... Ниједан рат наш прошли не пружаше нам толико јада и страхоте ...“

После победе српске војске у Церској и Колубарској битци у затишју 1915. год. Надежда одлази за Скопље где се склонила њена породица. Родбина је преклиње да се не враћа на бојиште, а у Врховној команди је одлучено да храбра сликарка, неустрашива, а ипак крхка, мора хитно да се повуче у мирније подручје, да ради у позадини. Тада је Надежда могла да бира, да иде на конференцију у Рим, у једну београдску болницу на рад или у болницу једне стране мисије у Ниш. Међутим, сва одважна, изабрала је своју болницу у Ваљеву.

Тада је Ваљево било „...велика кужница, у којој се једва зна ко је жив, ко је мртав...“. После Суботовчке битке овај град је косила епидемија пегавог тифуса. Болест је односила војнике, лекаре, болничаре и цивиле. Крајем марта, зараза је захватила и њу. Боловала је седам дана. У пролазу с бојишта видео ју је пријатељ сликар Бранко По-

повић. „Уз литар најбоље каменичке шљивовице коју сам јој по жељи био донео, претресали смо тада последњи пут важна питања нашег младог сликарства. То је био разговор достојан уметника и јунака, Надежде Петровић“, забележио је касније.

Надежда је умрла 3. априла 1915. године.

Прва резервна болница у Ваљеву сутрадан је издала саопштење следеће садржине:

„С изразима дубоке и искрене тuge објављујемо да смо, поред толиких жртава које су пале против епидемије, синоћ у осам часова принели на олтар драге нам Отаџбине још једну. Ужасној болести подлегла је и Надежда Петровић, академски сликар, наставница Женске гимназије, добровољна болничарка Прве резервне ваљевске болнице. Умрла је неуморно радећи на неговању и спасавању храбрих бораца још од почетка рата. Објављујући овај редак и светао пример самопожртвовања ове племените Српкиње, молимо за сачешће.“.

Сахрањена је на београдском Новом гробљу.

Надежда Петровић је била жена која је сликала, држала говоре, маштала, писала критике и превијала борце. У три рата је била болничарка. Сачувано је више од 200 њених дела, а нека су јој осигурала најистакнутије место у модерној српској уметности.

Дела ове велике српске ликовне уметнице чувају се у збиркама великог броја музеја и галерија у Србији. Она најзначајнија представљају драгуље колекција Народног музеја у Београду, Уметничке галерије „Надежда Петровић“ у Чачку и других.

У част Надежде Петровић, у Чачку од 1960. год. сваке друге године одржава се ликовна смотра под називом „Меморијал Надежде Петровић“. На папирној новчаници Народне банке Србије од 200 динара налази се лик Надежде Петровић, а на полеђини те новчанице чувена фотографија болничарке Надежде Петровић из 1913. године.

M.X. (2009)

Преузето са сајта
www.mojheroj.com

О ЗАЈЕДНИЧКОЈ МОЛНТВИ ЗА ЈЕДИНСТВО

Свој став према јеретицима, - а јеретици су сви који су неправославни - Црква Христова је једном за свагда одредила преко Светих Апостола и Светих Отаца; то јест преко светог Богочовечанског Предања, јединственог и неизменљивог. По томе ставу: православним је забрањено свако молитвено општење и дружење са јеретицима. Јер, какав удео има *Правда с безакоњем?* или *какву заједницу има видело с паљом?* или *како се слаже Христос с Велијаром?* или *какав удео има верни с неверником?* (2 Кор. 6,14-15). Светих Апостола Правило 45 наређује: „Епископ, или презвитер, или ђакон, који се са јеретицима само и молио буде, нека се одлучи; ако им пак допусти, као клирицима, да што раде, нека се свргне“.

Овај свети Канон Светих Апостола не одређује какво богослужење, него забрањује свако заједничко молење, ма и појединачно са јеретицима. А на екуменским заједничким молитвама зар не долази и до нечег крупнијег и групнијег? Лаодикијског Сабора правило 32. наређује: „не треба од јеретика примати благослов, јер је то пре безумље неголи благослов“. А на заједничким екуменским сусретима и самољењима

зар не бива да благосиљају јеретици: римокатолички бискупи и фратри, протестантски пастори, па чак и жене?!

Ова, и сва, по овоме питању, остала правила Светих Апостола и Светих Отаца важила су не само за древна времена него она у пуној мери важе и за све нас, садашње православне хришћане. Важе несумњиво и за наш став према римокатолицима и протестантима. Јер римокатолицизам је многострука јерес, а о протестантизму и да не говоримо. Није ли још Свети Сава у његово време, пре седам и по векова, називао римокатолицизам „латинска јерес“? А колико је од тада нових догматова папа измислио и „непогрешиво“ одогматио! Нема сумње, са догматом о непогрешивости папе римокатолицизам је постао свејерес. А многохваљени Други Ватикански Концил ни у погледу те чудовишне свејереси ништа није изменио него ју је напротив, потврдио. Стога, ако смо православни, и желимо остати православни, онда став Светога Саве, Светог Марка Ефеског, Светог Козме Етолског, Светог Јована Кронштатског, и осталих светих Исповедника и Мученика и Новомученика Православне Цркве, мора бити и наш став према римокатолицима и протестантима, од којих ни једни ни други не верују правилно и православно у два основна догмата хришћанска: у Свету Тројицу и у Цркву.

II

Ваше Преосвештенство и Свети Оци Синодски, докле ћемо наше Свету Православну Светосавску Цркву ропски понижавати на-

шим стравично несветопредањским односом према Екуменизму и такозваном Екуменском савету цркава? Стид спопада сваког искреног и на Светим Оцима васпитаног православца када чита да су православни учесници V Светправославне конференције у Женеви (16. јуна 1968. г.), у вези са учествовањем православних у раду „Светског савета цркава“ донели одлуку: „да се изрази опште сазнање Православне цркве да иста представља органски део Светског савета цркава“ (Гласник СПЦркве, бр. 8, август 1968, страна 168).

Ова одлука је, по својој неправославности, апокалиптички језива. Зар је Православна Црква, - то пречисто Богочовечанско тело и организам Богочовека Христа -, морала бити тако чудовишно понижавана да њени представници, богослови, и чак јерарси, међу којима и српски, траже „органско“ учешће и укључење у Екуменски савет цркава, који на тај начин постаје неки нови црквени „организам“, нова Црква над црквама, чији су Православне и неправославне цркве само „делови“ („органски“ међусобно везани!?). - Авај, невиђеног издајства! Одбацујемо православну богочовечанску веру, ту органску везу са Богочовеком Господом Христом и Његовим пречистим Телом - Православном Црквом Светих Апостола и Отаца и Васељенских Сабора, и хоћемо да будемо „органски део“ јеретичког хуманистичког, човекопоклонничког удружења, које се састоји од 263 јереси. А свака је од њих по - духовна смрт. Као православни - ми смо „уди Хри-

стови“. *Хоћемо ли dakле узећи уде Христове и од њих начинити уде блуднице? Боже сачувај!* (1 Кор. 6,15). А ми то чинимо кроз „органско“ сједињавање са Светским саветом цркава, који није ништа друго до повампирено незнажачко човекопоклонство = идолопоклонство.

Крајње је време, Преосвећени Оци, да Православна Светосавска Црква наша, Црква Светих Апостола и Светих Отаца, Светих Исповедника, Мученика и Новомученика, престане да се меша црквено, јерархијски и молитвено-богослужбено са такозваним Екуменским саветом цркава, и да за увек откаже било какво учествовање у заједничким молитвама и богослужењима - која су у Православној Цркви сва органски повезана у једну целину и во-зглављена Светом Евхаристијом. И уопште у било каквим црквеним актима који носе у себи и изражавају јединствени и непоновљиви карактер Једне, Свете, Саборне и Апостолске Цркве Православне, увек Једне и Једине.

III

Не мешајући се црквено са јеретицима, били они груписани око Женеве или Рима, Црква наша Православна, у свemu верна Светим Апостолима и Светим Оцима, неће се тиме одрећи хришћанског позива и еванђелског дуга: да пред савременим неправославним и неверним светом смиreno али смело сведочи о Истини = Свеистини, о Богочовеку живом и истинитом, и о свеспасоносној и свепреобрежајној сили Православља. Христовођена, Црква ће наша преко својих бого-

слова светоотачког духа и карактера свагда бити готова - на одговор свакоме који запита за нашу Наду (1 Петр.3,15). А наша Нада сада и увек и кроз све векове и кроз све вечношти јесте само једна и једина - Богочовек Исус Христос у свом Богочовечанском телу=Цркви Светих Апостола и Отаца. Православни богослови су дужни ићи не на „екуменске заједничке молитве“, него на богословске дијалоге у Истини и о Истини, као што су то кроз векове радили свети и богоносни Оци Цркве. Истина Православља и Правоверја јесте удео само оних који се спасавају (ср. 7. Канон Другог Васељенског Сабора). Свеистината је благовест светог Апостола: спасење је у светињи Духа и вери Истине (2Сол. 2, 13). Богочовечанска је вера - „вера Истине“; суштина је те вере Истина=Свеистина= =Богочовек Господ Христос; Богочовечанска је љубав - „љубав Истине“ (2 Сол. 2,10); суштина је те љубави Истина=Свеистина= =Богочовек Господ Христос. А та Вера и та Љубав су срце и савест Православне Цркве. Све то очувано је неокрњено и неунакажено једино у мученичком светоотачком Православљу, о чему су православни и позвани да неустрашиво сведоче пред Западом и његовим псевдоверама и псевдольубавима.

Преподобни
Јустин Ђелијски

Из Одговора
Светом Архијерејском Синоду
СПЦ, новембар 1974.

О ЛАТИНИМА

**Извод из Окружне посланице
Марка митрополита
Ефеске митрополије**

„Никада“, говоре нам унијати, „ми нисмо Латине сматрали за јеретике, већ само за расколнике“. Али, нису ли они сами нас назвали расколницима, али они не могу да приговарају нашем исповедању, јер се ми нисмо предали њиховој потчињености, којој смо ми, по њиховом мишљењу, требали да се подвргнемо. Ми смо требали тај прекор да упутимо њима по питању њиховог исповедања. Дакле, узрок раскола проистекао је од њих, пошто су они отворено унели додатак који су од раније тајно исповедали. Зато смо ми њих први одвојили, и шта више оделили их и одсекли од тела Цркве заједнице. „Због чега?“, питаће неко. Ради тога ли што су они имали правилну веру? Или што су учинили правилан додатак? Ко је тај који то може рећи, ако правилно мисли? Напротив, ми смо их одлучили од себе јер су они замислили недопустиво, и бе-закону су унели ниначем заснован додатак. Ми смо их сматрали за јеретике, и зато смо их одсекли од Цркве. Зашто је то тако? Зато што благочестиви закони гласе: „Јеретик је, и законима против јеретика подвргавају се чак и они који у малом одступају од праве вере“. Ако дакле Латини не би ниучему одступили од праве вере,

ми не бисмо имали разлога да их оделимо. А ако су пак они потпуно одступили у богословљу о Духу Светом, кроз најопасније и бо-гохулно новачење, они су јеретици и ми смо их као јеретике одсекли од себе. Због чега ми помазујемо миром оне између њих који се присаједињују нама? Због тога што су јеретици! Другог васељенског сабора седми канон говори:

„Они који се обраћају у православље и приопштавају се делу оних који се спасавају, примамо их по правилима и обредима које употребљавамо приликом пријема јеретика: аријанаца, македонијеваца, савелијана и новацијана, затим оне који себе називају чистим, аркстеријане, квартодецимане или тетрадите и аполинаријевце, при чему они предају писмено исповедање вере, и проглашавају сваку јерес која не учи као што

учи Света Божија саборна и апостолска Црква; и ми их знаменујемо и најпре помазујемо светим миром чело, уста, и уши, и знаменујући их говоримо: Печат дара Духа Светог“. Видите ли каквом обреду подвргавамо оне који се од Латина присаједињују нама? Они су дакле као и сви остали јеретици..

Шта о томе пише премудри Теодор Валсамон патријарх Антиохијски у свом одговору свјатејешем Марку Александријском патријарху?

- Питање: „Заробљени Латини, и други, долазе у наше православне храмове и траже да буду припуштени Божанским светињама. Желимо да знамо, да ли то може бити допуштено?“

- Теодоров одговор: „Ко није са Мном, против Мене је, и ко не сабира са Мном, расипа“ (Мт. 12, 30). Како је пре много времена уследило одељивање западне цркве која се и римска зове, и велико нагомилавање њихових преступа, потпуно туђих православној саборној Цркви, то ју је удаљило од заједничарења, општења са четири света патријарха, како у односу обреда и учења, тако и осталих православних обреда, као и у уздизању папског звања; због тога Латини не могу бити освећивани из руку свештеника Божанским и пречистим тајнама док се не одрекну најпре латинских учења и обреда, и сагласно учењу канона не приступе православљу“.

Чујете ли, они су се не само удаљили обредима већ и догматима, који су страни православљу. А све што је страно православним,

то је јеретичко и сходно канонима они су дужни да буду оглашени, и миропомазани као такви. Откуда они одједном пред нама као православни, они који су толико времена и од толиких Отаца и Учитеља осуђени као јеретици? И шта их је учинило тако равнодушним к православљу? Истину говорећи, злато и таштина томе су узрок. Упркос свему, то их није учинило православним. Ако неко од вас постане подобан њима, тај ће се подвргнути уделу јеретика.

Други пак говоре, „ако постоји средина у догматима, ми се онда можемо сјединити с њима, и добро би нам било с њима, и не бисмо били принуђени да противречимо нашим обредима и предањима“. На овај начин су они многе привукли да последују њима у амбис безбожништва. Јер, они су поверовали да постоји нешто што је између два исповедања, као између две крајности - и тако су се добровољно бацили у погибао. Али, да ли је могуће у усаглашавању двају различитих исповедања пронаћи такву реч која би их на исти начин исказивала? Међутим, немогуће је исповедање које би се заснивало на међусобној супротним основама. Ако би пак то било могуће, онда је такође могуће усагласити правду и лаж, и потврђивање и одбацивање, али то је немогуће. Јер, све је или потврђивање или одрицање. Ако је веровање Латина истинито учење да и од Сина происходи Дух Свети, то је онда лажно наше да је само од Оца. А управо смо их због тога ми одлучили. Кад је наше учење истинито, то је њихово учење без сумње лажно. Каква

дакле може бити сагласност између ова два учења, која се могу, наводно, тако лако спарити као обућа? И шта може произаћи од тога ако свако од нас чини по својим мислима и уверењима? Да ли је могуће да се обе стране, које су међусобно супротног мишљења, називају православним? Ја dakле, сматрам да је то немогуће. Хоћете ли да знате шта о таквом усаглашавању пише свети Григорије Богослов? Он то упоређује са предметом који се окреће на све стране; са обућом која је за сваку ногу; или као ветар који развејава, или заводљива уметност која задобија на снази на супрот истини, јер по Светом Писму слична искушења увек сназе чврству побожност. То свети Григорије пише у вези оновремених усаглашавања, а о сабору на коме се то предлагало, он овако говори: „То је Вавилонска кула која је помела језике“. О, кад би их и сада разделила, јер је то усаглашавање у злу; то је Кајафин синедрион на коме је Христос осуђен. Каквим другим именом назвати ово саборовање које је све порушило и помешало. Разорило је древно свештено учење о равночасној Тројици; порушило је тврђаву и својим умовањем потресло јединосушност; отворило је врата безбожништву посредством њихових списка. Јер су постали мудри за чињење зла, а чинити добро нису разумели. Што се тиче усаглашавања, они довољно показују да су нечасни и страни Цркви.

Свети Марко
Ефески

СИГИЛОН

Свој истинској деци свете,
саборне и апостолске
Цркве Христове од Истока,
у Трговишту и свим местима:
милост, мир и благодат
од Свемогућег Бога!

Не мала забринутост је обузела древну барку када је бацана буром и ношена таласима. И да се Господ Бог није опомену Ноја и Својом благом вољом умирио воду, не би било наде за спасење у њој. Слично се дододило и са новом барком, нашем Црквом. Јеретици су подигли беспоштедни рат против нас и ми смо сматрали за добро да оставимо овај томос, тако да уз помоћ онога што је написано у њему можете сигурније бранити ваше православље. Да овај документ не би био тежак простијим људима, одлучили смо да изнесемо читав предмет у једноставном облику, као што следи:

Из старог Рима су дошли известне особе које су тамо научиле да мисле као латини. Страшно је што будући Византинци (тј. Грци), рођени и одрасли у нашим крајевима, не само што су променили веру, него се још боре против православних и истинитих докми Источне Цркве које је сам Христос, са божанским Апостолима и светим саборима, предао нама. Изопштивши ове, дакле, као покварене чланове, ми наређујемо:

1. Ко год не исповеда срцем и устима да је дете Источне Цркве, крштено по православном обреду, и да Свети Дух исходи само од Оца у коме има своје суштинско биће, као што Христос говори у Јеванђељу, и ако говори да исхо-

ди од Оца и од Сина у времену - нека такав буде изван наше Цркве и нека је анатемисан.

2. Ко год не исповеда да у Тајни причешћа верни треба да имају заједницу оба, часног Тела и Крви, него говори да је довољно да прими само тело, јер је крв такође тамо, иако је Христос говорио и давао свако од ових посебно, а они га се не држе - нека такав буде анатемисан.

3. Ко год каже да је наш Господ Исус Христос на Тајној вечери употребио бесквасни хлеб, као Јевреји, а не квасни - нека буде далеко од нас и под анатемом, као и неко ко мисли као Јеврејин и као неко ко уводи учење Аполинарија и Јермена у нашу Цркву, због чега нека је анатемисан и по други пут.

4. Ко год говори да када наш Христос и Бог дође да суди, како Он неће судити душама заједно са телом, него долази да одлучи само о телу - нека му буде анатема.

5. Ко год каже да када хришћани умиру, душе оних који су се појајали у овом животу а нису испаштале, иду у чистилиште које је грчки мит - где их ватра и мука чисте, и мисле да нема вечних мука, као што је мислио и Ориген, па овим проузрокују слободу грешака - нека такав има анатему.

6. Ко год каже да је папа глава Цркве, а не Христос, да он има власт примити у Рај својим писмима и да може оправдати онолико грешака колико може да учини неко ко за новац прими од њега индулгенцију - нека такав има анатему.

7. Ко год не следи црквене обичаје проглашене од стране седам Васељенских сабора, Свету Пасху и календар које су они добро установили за нас да их следимо, него жели да следује новоизмишљену пасхалију и нови календар безбожних, папиних астронома, па противећи се жели да одбаци и

уништи учење и обичаје Цркве које смо примили од наших Отаца - нека свако такав има анатему и буде изван Цркве и ван заједнице верних.

8. Ми позивамо све побожне православне хришћане: останите у ономе у чему сте научени, у чему сте рођени и одрасли, и када време и прилике захтевају, пролијте и саму своју крв да би сачували веру коју су нам наши Оци предали, као и своје исповедање. Чувате се оваквих људи и водите рачуна, да би вам Господ наш Исус Христос помогао. Нека благослов нашег смирења буде са свима вама. Амин!

Године 1583. од рођења
Богочовека, индикта 12., новембра 20.

Патријарх Константинопольски Јеремија II
Силвестар Александријски
Софроније Јерусалимски
(и остали епископи присутни на сабору)

О ТЕЛЕВИЗИЈИ И СЕРИЈАМА

У последње време телевизијски екран више није преплављен номадима, него племеном које је стално ту - серијама. Пре тога је телевизија била слична минијатурном кућном позоришту: представа се заврши, спушта се позоришна завеса, гаси се светлост рампе и гледалац се опрашта с херојима драме, тачније са глумцима који одлазе у шминкерницу где скидају позоришне костиме и шминку с лица. Раније су се телевизијски програми одвијали као кратки сусрети, а у серијама човек буквально улази у туђи живот и као да добија двојно држављанство. Живи и у својој и у туђој породици. Ликови из серија постају му близки и драги, или непријатељи који угрожавају његову срећу. Он према њима осећа право и искрено пријатељство и љубав, или пак одвратност и мржњу. Због њих брине више него због својих пријатеља с ове стране екрана. Због њих пати, њихове неуспехе доживљава као своје, радује се њиховој срећи, љубоморан је и љути се. Баш као да је Готманова бајка о лутки која оживи и у коју се заљубљују као у живу девојку постала стварност. Чини се као да су ликови из тих серија изашли из екрана и живе у његовју кући. Док је на послу или у кругу своје породице, пази на време и рачуна кад ће моћи да укључи телевизор и да оде у иреални свет екрана. Тада тренутак ишчекује као што се ишчекује договора-

рени сусрет. На екран гледа као на врата кроз која улази у другу кућу, која му је постала као његова рођена. Тада свет је некакав свет из маште, само што се све одвија према написаном сценарију. Човек постаје сличан наркоману који се удаљава од себе самог, од људи која га окружују и од својих брига и тешкоћа. Он има осећај сличан осећају бестежинског стања, само без губљења свести. Шта се догађа у души тог човека? Приближно исто оно што се догађа с онима који са стране имају још једну породицу. У почетку, они као да деле своје срце, а затим постепено почињу да се хладе њихова осећања према породици. Човеку постаје досадно и нелагодно у дому у којем је живео толико година. Чини му се да му је жена постала грубијанка и аљкавуша, деца бића која низашта нису способна, осим да праве буку и да му не дају да се после посла одмори, а стан тесан, неудобан и прљав. Он се труди да сакрије своја осећања и у породици се понаша као и пре, али се појављује оно што се не може сакрити, а то је хладноћа отуђености.

Екран је човеку узео душу, исцедио из њега сву снагу, а оно што је остало личи на грожђану комину од које је направљено вино. У кући он и даље игра улогу супруга и оца. Треба рећи да и наркомани и пијанице такође постају отуђени и равнодушни према својој родбини.

Свети Оци су нам завештали да се трудимо да део дана и ноћи посветимо молитви Богу и да се мислено удаљимо из овог света, да се на неки начин издигнемо изнад свега привременог и пролазног, свега што је у власти трулежности и смрти. Да би молитва имала крила, треба ограничавати спољашње утиске, обуздавати уобра-

зилу и фантазију и закључати ум у речи молитве. Док је испред екрана, човек своју душу пуни јаким утисцима, оптерећује је њима и она постаје слична путнику који иде у планину и носи на леђима тешку вређу с камењем. Те слике и утисци који се чувају у дубини душе, за време молитве испливају на површину свести и човек као да се моли уз буку буре, не чује речи које изговара. Свети оци нас уче да цео човеков живот треба да буде припрема за молитву, а човек је - то најдрагоценје - прођаје испред телевизора.

Садржај серија је живот световних људи који су далеко од Бога, заузетих земним проблемима. Ако се ти проблеми тичу религије, онда је они срачунато приказују у кривом светлу. Духовна лица се тако приказују да се код гледаока изазове негативан однос према њима, одвратност и подсмех.

Човека уводе у интимни свет ликове серија... Разврат се претвара у нешто свакодневно и уобичајено. Људи који сатима седе испред телевизора, просто се најавију на духовну прљавштину и престају да осећају њен смрад, али се теше тиме да сви тако живе. Хришћански морал почиње да им се чини неком врстом фанатизма. Они то не говоре директно, али почињу да живе по принципима некаквог компромисног морала. Ми бисмо то назвали нихилистичким моралом. Донедавно су људима одузимали Бога, а сад им одузимају душу и гуше је прљавштином разврата, као слепе мачиће у канти за помије.

Архимандрит
Рафаил (Карелин)
Светлост брака

Старање о људском здрављу - душевном и телесном - од памтивека је представљало бригу Цркве. Са православног гледишта, међутим, одржавање физичког здравља одвојено од духовног здравља не представља безусловну вредност. Господ Исус Христос је, проповедајући и речју и делом, исцељивао људе, бринући не само о телу него, пре свега, о души, што значи о целовитом склопу личности. По Његовој сопственој речи, Он је исцељивао „целога човека“ (Јов. 7, 23). Исцељења је пратила проповед Јеванђеља као знак власти Господа до оправшта грехе. Она су усто била неодвојива од апостолске благовести. Христва Црква, коју је њен Божански Утемељитељ обдарио свеукупном пуноћом дарова Духа Светога, од почетка је била заједница исцељења, а и данас, у чину исповести, она подсећа своје вернике на то да долазе у лечилиште да би отишли исцељени.

Библијски однос према медицини најпотпуније је изражен у књизи Исуса сина Сирахова: „Поштуј лекара са почастима какве му доликују због служења његовог; пошто га је Господ створио, и излечење је од Вишњега... Господ је од земље створио лекове и благоразумни човек неће их одбацити. Ради тога је он и дао људима знање да би га прослављали у чудесима његовим: њима (лековима) он исцељује човека и уништава болест његову. Онај ко при-

према лекове, прави од њих мешавине, и нема краја делима његовим, и преко њега бива добро на земљи. Сине мој! У болести својој не очајавај него се моли Господу и Он ће те исцелити. Напусти грехован живот, и исправи руке своје, и од свакога греха очисти срце... И дај место лекару, јер је и њега створио Господ, и нека он не одлази од тебе, пошто ти је потребан. Понекад је спас и у рукама лекара. Јер, и они се моле Богу, да би им Он помогао да дају болеснику олакшање и исцељење за продужетак живота“ (Сирах 38, 1-2; 4, 5-10; 12-14).

Најбољи представници древне медицине који су прибројани збору светих испољили су особени вид светости - бесребреништво и чудотворство. Они нису били слављени као свети угодници Божји само зато што су веома често свој живот завршавали мученичком смрћу, него и зато што су лекарски позив прихватали као хришћанску дужност милосрђа.

Православна Црква се одувек са изузетним поштовањем односила према лекарској делатности, у чијој је основи служење љубави усмерено ка спречавању и олакшавању људских патњи. Исцељење болешћу оштећене људске природе показује се као испуњење замисли Божје о човеку. „А сам Бог мира да вас посвети потпуно, и васцели дух ваш и душа и тело да се сачува без порока за долазак Господа нашега Иисуса Христа“ (1. Сол. 5, 23). Тело - слободно од робовања греховним страстима и њиховој последици, болестима - треба да служи души, а душевне снаге и способности, преображавајући се благодаћу Духа Светога, треба да стреме према коначном циљу и назначењу човековом, обожењу. Свако истинско лечење позвано је да учествује у чуду исцељења које се остварује у Цркви Христовој.

Истовремено, неопходно је правити разлику између исцелитељске силе благодати Духа Светога, која се даје по вери у Једнога Господа Иисуса Христа кроз учешће у црквеним Тајнама и молитвама, и бајања, враћбина и осталих магијских радњи и сујеверја.

Многе болести остају неизлечиве и постају разлог страдања и смрти. Када се суочи са таквим болестима, православни хришћанин треба да се препусти свеблагој вољи Божјој, не заборављајући да се смишао постојања не ограничава на земаљски живот, који је само припрема за вечност. Страдања нису последица само личних грехова него и опште повређености и ограничености људске природе, па их због тога вальа подносити са стрпљивошћу и надом. Господ је добровољно примио страдања ради спасења људскога рода: „Раном његовом ми се исцелисмо“ (Ис. 53, 5). То значи да је Богу било угодно да страдање, које може да буде делотворно за свакога ко га подноси са смирењем и поверењем у свеблагу вољу Божју, учини средством спасења и очишења. По речима светог Јована Златоуста, „ко је научио да благодари Богу за своје болести, тај није далеко од светости“. Ово не значи да лекар или болесник не треба да се боре са болешћу. Али када су сва људска средства исцрпена, хришћанин треба да се сети да се сила Божја показује у немоћи човековој и да је у највећој дубини својих патњи он у стању да се сртне са Христом, Који је узео на Себе наше немоћи и болести (Ис. 53, 4).

Из књиге
Основи социјалне
концепције Руске
Православне
Цркве

ЈЕРЕЈИ БОЖИЈИ

Јереји Божији треба да поучавају друге. Због тога и сами треба да усрдно изучавају Реч Божију и светоотачку.

Од Господа Првосвештеника призвани (Јев.5,4) и преко епископа изабрани за Јеванђеље Божије (Рим.1,1), пастири и учитељи (Еф.4,11), одређени за градове и села свештеници Божији треба да испуњавају дело које им је уручио Христос: научити све Хришћане, учећи их да држе све заповести Господње (Мт.28,1920), проповедати у свету Јеванђеље свим верујућим (Мк.16,15), говорећи: Који поверије и крсти се биће спасен, а који не верује биће осуђен (Мк. 16,16), проповедати народу и сведочити да је Христос од Бога одређени Судија живих и мртвих, о коме сви пророци сведоче да ће именом Његовим примити опроштење греха свако ко верује у Њега (Дап. 10,4243).

То је основни предмет проповеди свештеника. Он „при сваком виду учења треба да улива познање Христа Иисуса, да усађује учење о Њему, да напомиње Његово огромно милосрђе и наглашава да је Он једини који нам постаде премудрост од Бога и праведност и освећење и избављење (Л.Коп.1,30). Јер, оно што у односу на свету веру и вечно блаженство пише или прича без заснованости на вери у Иисуса Христа јесте бесплодно и неспасоносно“ (Књига о дужностима презвитера, 38).

„Ризница вере Христове налази се у Речи Божијој, у Светој Цркви и у делима Светих Отаца. Пастир је дужан да из тих чистих и животворних извора црпи основу за своја поучавања, тј. да из искрености, као од Бога, пред Богом, у Христу говори (2.Кор.2,17) и призыва све грешнике на покажање (Дап. 17,30), а онима који се боје Бога пружа реч спасења (Дап. 13,26). Он треба да уразумљује

разуздане - нарушиоце устава Свете Цркве, пијанице, развратнике, да теши малодушне и оне који су пали духом због непријатности, стешњавања, гоњења, лишавања, невоља и болести као и оне који не подносе увреде и искушавања ради Христа“ (свети Златоуст). „Он треба да заступа слабе, који изнемогавају у вери (Рим.14,12), чија је савест слаба (л.Коп.8,7; 11,12), који су слаби у познавању свете вере, у убеђењима, у правилима хришћанског живота, који су спремни да отпадну од вере (православне у неку секту, раскол, јерес), или падну у грехе. Дуг љубави пастиру налаже да такве подржава“ (епископ Теофан).

Пастири - свештеници треба искључиво да пребивају у молитвама и служби Речи Божије (Дап.6,4), те да буду постојани у науци апостолској (Дап.2,42), говорећи увек и свима, не само у храму Божијем, него и у сваком згодном случају Реч Божију са смелошћу (Дап.4,31) И ни један дан они не треба да престану да уче и проповедају Јеванђеље о Исусу Христу у градовима и у селима, у храму и по домовима пасених, на празнике Божије и на свакој служби и треби (Дап.5,42).

Пазећи себе, тј. на свој дуг учитељства, и на све стадо словесних оваца Христових, тј. чеда Цркве, у коме их Дух Свети постави да напасају Цркву Господа и Бога, пастири не треба да пропуштају да објављују сву вољу Божију (Дап.20,27-28) о правди и уздржању и о будућем суду Божијем (Дап.24,25), тј. да је закон Божији свет и заповест - света и праведна и добра (Рим.7,12). Јереју, учи и истрај у учењу. Ти си учитељ и добио си дар учитељства: стога и пређивај у учењу, о њему мисли, њиме буди заузет, њега обављај како приличи и на сваки начин се труди и буди марљив (епископ Теофан). „Под учењем се разуме тумачење Божанствених догмата“ (Теодорит), тј. „(догмата) о нади хришћанској, о Пресветој Тројици, о стварању и промислу, о блаженом стању у рају и о паду, о Оваплоћењу Бога и нашем спасењу у Њему, и благодати Светог Духа“ (епископ Теофан).

Јер ако проповедам Јеванђеље, нема ми похвале, јер ми и обавеза налаже; и шешко мени ако не проповедам Јеванђеље (1 Кор 9,16). „Ако проповедам Јеванђеље ја не заслужујем посебну похвалу, јер ми и обавеза налаже. То је мој дуг“ (епископ Теофан). „Чисним то као слуга, служећи Владику. Ни један слуга не мисли о себи високо када испуњава господарево наређење“ (Теодорит).

Међутим, да би добродушно, успешно, радосно проповедао и учио, очекујући награду од Пастир-начелника, сваки јереј-пастир треба и сам да усрдно учи. Он треба да испуњава заповест Господњу: *Истражујте Писма, јер ви мислиће да у њима имате живоје вечни (Јн.5,39). А онај, јак, ко је од Бога (позвани пастир) слуша речи Божије (Јн.8,47)* и савете светог апостола: *Буди добар службитељ Исуса Христова, одјајен речима вере и добром науком којој су следовао (1Тим. 4,6)*, све саветујући браћи - пасенима. Проповедај и учи да је Христос - Спаситељ свих људи, особито верних. Пази на читање и учење. Ово проучавај, у овоме стој. Пази на себе и на науку, истрај у томе: јер чинећи ово, спашћеш и себе и оне који те слушају (1.Тим.4, 10-16). Тако ћеш се удостојити двоструке награде: неувењивог венца славе од Пастирена-челника (1.Пт.5,4) и од епископа, апостолског наследника, с обзиром да су презвитери који су добре старешине достојни двоструке части, особито они који се труде у проповедању и учењу (1.Тим.5,17). Још радоснија ће бити награда кроз мир савести за испуњење пастирског дуга (по реченоме): *Јер ми и обавеза налаже*.

Свештене списе који те могу умудрити за спасење читај усрдно. Све је Писмо богонадахнуто и корисно за учење, за карање, за исправљање, за васпитавање у праведности, да буде савршен Божији човек, припремљен за свако добро дело (2.Тим.3,1517). *Проповедај реч... (2 Тим. 4,2). Чврсто се држи истиините речи сајласне са учењем, да би био способан и поучавајши у здравој науци (оне којима је потребна утеша) и покарајши оне ко-*

ји се пропише (тј. безаконике, злочинце, лажне учитеље). Јер, има много нейокорних, празноречивих и обманувача... којима треба устна затворити, који изобичају учећи што не треба, ради нечако добијика (Тит. 1,9-11). Такви су сви лажни названи учитељи - вође расколника, секташа и других душегубитеља...

При изучавању Речи Божијих немој се ослањати на своје силе, већ се непрестано моли свеблагом Богу, вапијући умносрдично: „Отвори, Господе, мое умне очи и схватићу чудеса твоја из закона твога (Пс.118,18). Не скри од мене заповести твоје (ст. 19), јер сведочанства твоја поучење су моје (ст. 24). Утврди ме у речима твојим (ст. 28). Уразуми ме, и истраживају закон твој и чувај га свим срцем својим (ст. 34). Постави слузи своме реч своју ради страха твога (ст. 38), јер је закон твој поучење моје (ст. 77). Ишчилеше очи моје за речју твојом (ст. 82). Колико заволех закон твој, Господе: сав дан поучење је моје (ст. 97). Светилник је ногама мојим реч твоја и светлост стазама мојим (ст. 105). Поучавају се законима твојим свагда (ст. 117). Сведочанства твоја су радост срца муга (ст. 111). Чудесна су сведочанства твоја, тога ради истраживаше их душа моја (ст. 129). Разжеђена је реч твоја (која очишћује распламсано срце) и слуга твој заволе је (ст. 140). Претекоше очи моје јутро да изучавам речи твоје (ст. 148). Зажелех спасење твоје, Господе, и закон твој поучење је моје (ст. 174)“. Само оно што је више од тебе (тј. непостижно, Божанско) не тражи: не испитуј оно што је изнад твојих сила. Разумевaj оно што ти је наложено, с обзиром да немаш потребе за скривеним.

Светитељ Христов Тихон је сав био испуњен духом Речи Божије. Како сведоче његова дела, он ју је знао скоро напамет. У време свог архијатристава, он је убеђивао своје сатруднике, свештенике Божије: „Нови Завет, тј. Јеванђеље и Посланице светих апостола читајте са свакојаком марљивошћу и пажњом. Читајући, молите се Заступнику Новог Завета; Исусу Христу, Господу на-

шем, да просвети ваше душевне очи Духом својим Светим како бисте схватили силу његову. Читајући ту богонадахнуту књигу и сами ћете се утврђивати у побожности, као уосталом и људе који су вам поверени. А уколико то читање оставите, знајте да ћете бити слепе вође слепаца, а слепи слепога ако води, по речи Христовој, оба ће у јаму (тј. у вечној погибају) пасти (Мт.15,14), од чега мислосрдни Господ да вас сачува. Сам Бог заповеда да се марљиво чита Свето Писмо: Да не одступи од уста твојих књига овог закона. Размишљај о њему дан и ноћ и разумно испуњавај све што је у њему написано. Тада ћеш бити успешан и тада ћеш исправити путеве своје (тј. живот твој): Тада ћеш се уразумити (Ис.Нав.1,8).

Све је Писмо богонадахнућо и корисно за ученије (2.Тим.3,16;17)... Бог нам је по својој благости и дао Писмо да бисмо га читали и, читајући, испуњавали оно што је у њему написано. Јер, Свето Писмо је посланица Бога човеку, у којој нам открива свету вољу и поучава нас како треба да живимо. Размислите, дакле, са каквом вољом и пажњом треба да читамо Божију посланицу. Зар не би са великим радошћу читала писмо које би ти написао наш монарх, земаљски цар? Сvakако, са великим радошћу и пажњом! Међутим, Цар небески је теби, земном и трошном човеку, послao посланицу - Свето Писмо. Због чега, онда, остављаш такав дар, такво непроцењиво благо? Када читаш Јеванђеље, Христос Бог са тобом говори. Када му се, читајући, молиш, ти са Њим говориш. О, слатког ли разговора! О, миле ли и пријатне беседе! Разговара Бог са човеком, Цар небески са трошним прахом, Господ са слугом! Шта је од тога пријатније и корисније? Видите ли корист од читања Светог Писма? Уколико га оставите, видећете шта ће вам се десити: Бог је посредник између вас и мене“ (Дела, т. 1, стр. 13 и 14, Окружна посланица клиру Воронешке епархије).

Неком воронешком свештенику светитељ је писао из Задонска: „Шаљем ти по твојој жељи са-

вет. Читај и размишљај и поступај по њему. Међутим, боље је да сам читаш Реч Божију. Из ње се учи да пасеш и себе и људе који су ти поверили од Бога. Моли му се марљиво да те сам научи како да пасеш стадо Христово. При томе памти да треба да тражиш људе, а не људско, тј. ишти спасење душе“. Савет светитеља Христовог Тихона нарочито је спасоносан и користан младим новопостављеним јерејима Божијим (*Житије светог Тихона Задонског*, стр. 109-118. т. 1, 1862. г.).

Навешћемо још богомудрих светоотаčких савета: „Седајући за читање Божанственог Писма, најпре призови Господа да отвори очи срца твога како би не само разумео, него и испунио написано. Јер, онај ко чита а не твори, презире Божанствено Писмо“ (Зборник подвижничких спisa, Епископ Теофан, стр. 59).

„Велика је корист од читања Божанственог Писма: оно је светлост и храна за душу“ (Зборник подвижничких спisa, Епископ Теофан, стр. 39).

„Као што риба не може живети без воде, тако ни душа без безмолвија и поучавања у Божанственим Писмима не може да се спасе“ (Зборник подвижничких спisa, Епископ Теофан, стр. 41).

„Често поучавање у Божанственим Писмима успављује страсти, као дивље звери“ (Зборник подвижничких спisa, Епископ Теофан, стр. 43).

„Усрдно пази на читање Божанствених Писама: ту ћеш наћи све обрасце подвижништва и све-

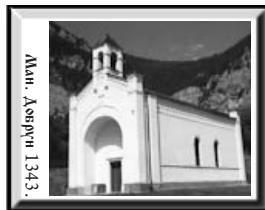
тости“ (Зборник подвижничких спisa, Епископ Теофан, стр. 55).

„Неопходно је да ми (нарочито јереји учитељи) увек прибегавамо читању и поучавању у Божанственим Писмима, тј. било да нам гнев узнемири срце, било да похота распали тело, било да нападну зле помисли, било да се нешто друго штетно појави. Онога ко чита Божанствена Писма и поучава се у њима дан и ноћ пророк упоређује са дрветом које је посађено близу извора вода. Јер, и душа која је посађена уз воде Божанствених Писама и која се напија њима цвета и постаје богата духовним плодовима. Сабирајући у себе росу Светог Духа, она гаси пећ спољашњих невоља и унутрашњих страсти“ (Зборник подвижничких спisa, Епископ Теофан, стр. 57).

Светитељ Златоуст говори: „Душу која живи уз изворе Светог Писма и која из њих упија воду и росу духовну, неће савладати никакве житељске смутње и невоље. Ако је нападне болест, или укор, или клевета, или подсмећ и увреда, или било какво зло овдашњег света, она ће без тешкоће од себе да уклони пламен болних осећања све док први насладу и утеху у читању Свештених Писама. Човека у невољи ништа тако дејствено не може утешити као читање Божанствених Писама: ни гospodство, ни достојанство, ни бреме високе власти, ни присуство пријатеља, нити било што друго у животу. Због чега? Због тога што је све друго трошно и пролазно и због тога што је утеха од њега трулежна. Онај, пак, ко чита Свето Писмо, беседи са Богом. Према томе, каква земаљска сила може у очајање свалити човека смућеног духом уколико га Бог теши? Дакле, стајајмо се да читамо и то не неколико сати, већ стално“.

Игуман Тихон
(Ципљаковски)

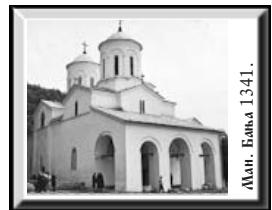
Свето и узвишене служење светитељника Божијег (световњака и монаха) као добровољно мучеништво

И Н

Број 46

ДАБРОВ ФОРМАТОР

МИТРОПОЛИТ НИКОЛАЈ НА ВАСКРС СЛУЖИО У САБОРНОМ ХРАМУ У САРАЈЕВУ

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански Николај је у недјељу, 5. маја, на најрадоснији хришћански празник Васкрс служио Свету архијерејску литургију у Саборном храму Рођења Пресвете Богородице у Сарајеву.

Митрополиту Николају саслуживала су четири свештеника и два ђакона Митрополије дабробосанске.

Високопреосвештени Николај је током Литургије у чин свештеника рукоположио ђакона Немању Лакића који ће службу обављати у Оружаним снагама БиХ.

Вјерницима који су се данас причестили након вишедневног поста, а и осталим присутнима празник је честитао митрополит Николај, а старјешина Саборног храма јереј Борислав Ливопољац прочитao је васкршњу по-

сланицу Његове светости патријарха српског Иринеја и осталих архијереја Српске православне Цркве.

У посланици се истиче да истина Васкрсења посебно снажно одјекује у овом времену, препуном патњи и страдања - времену у којем се, као ријетко када раније, поставља питање смисла и циља живота.

„Свједоци смо тога да је из дана у дан све више усамљених и остављених; толико је домова

без топле људске ријечи, толико је дјеце лишено родитељске пажње и љубави. Пуне су болнице страдалника, оних који болују тијелом и душом", напомиње се у посланици.

људског морала, стида и доброте.

На данашњој Светој литургији митрополит Николај је заслужним за несебичну помоћ СПЦ, Митрополији дабробосанској и

У њој се указује да појаве, као што су насиље, терор, пљачка туђе имовине, невиђен немир који је данас завладао у душама људи широм свијета, склоност криминалу, угрожавање мира и среће других, произилазе из духовно опустјелих и морално раслабљених душа.

"Себичност и непоштење и данас, као и јуче, уништавају сваки прави живот у заједници, заједничко добро и имовину. Неповерење и грамзивост, насиље и отимање туђег, угрожавају личност и њену сигурност и достојанство" - наглашава се у посланици.

Вјерујући у вјаскрсење Христово, људи вјерују у непрекидно обнављање људског достојанства и у могућност вјаскрсења

обнову Саборног храма у Сарајеву уручио одликовања и грамате.

Сребрни орден Светог Петра Дабробосанског добили су Милан Браловић и Милинко Млађен из Сарајева, те Љубиша Танић са Пала.

Грамату признања и захвалности Саборног храма у Сарајеву добиле су фирме „Гријањеинвест" са Пала и „Мибрал" из Сарајева, те Милан Вукадин из Источног Сарајева и Миле Млађен из Сарајева.

Васкршње литургије служене су и осталим храмовима Митрополије дабробосанске.

Другог дана Васкрса и празник Светог великомученика Георгија, Митрополит Николај служио је Свету литургију у храму Светог пророка Илије на Сокочу уз саслужење тројице свештеника и четири ђакона.

ВЛАДИКА ГРИГОРИЈЕ: ВАСКРС ДОЧЕКАТИ РАДОСНО И ПОБЈЕДОНОСНО

Његово преосвештенство епископ захумско-херцеговачки и приморски и замјеник Митрополита дабробосанског господин Григорије рекао је да наступајући празник Вајксења Христова - Вајкса треба да дочекамо радосно и побједносно, „јер Христова побједа је и наша побједа“.

„Христос Вајксе и нас вајксе. Дарова нам живот вјечни. Ослободи нас од ропства гријеху и смрти“ - рекао је владика Григорије у интервјуу за Радио Републике Српске и Радио Вишеград.

Говорећи о изградњи православног храма у Андрићграду у Вишеграду, епископ Григорије је истакао да је сврха и овога градитељског подухвата „да будемо народ који зна ко је и куда иде, али и тогде и како живи“.

„За православље је најбитније оплемењивање и облагодаћење народа као заједнице која се претвара у вјечну заједницу људи који никад не умиру“ - нагласио је владика Григорије.

Његово преосвештенство саопштио је да ће храм у Андрићграду бити посвећен Светом мученику кнезу Лазару косовском и свим српским мученицима пострадалима с њим.

„Црква у Андрићграду, чија је изградња у току, реплика је Високих Дечана, умањених димензија прилагођених простору на коме се налази. Пројекат су урадиле архитекте Андрићграда, по нашем благослову, уз консултације са господином Емиром Кустурицом“ - појаснио је владика Григорије.

Господин Григорије потврдио је да ће за градњу храма бити кориштен бијели камен травертин из града Коније у Турској, древне ранохришћанске Иконије, који ће бити комбинован са домаћим каменом, а

да ће, највјероватније, сав кров цркве, заједно са куполом, бити прекривен бакром.

„У овој фази није предвиђено да се ради одмах живопис, а размишљамо да у будућности, ако Бог да и ако буде могућности, буде урађен живопис или мозаицима, или фреско техником“ - рекао је епископ Григорије.

Владика Григорије је најавио да ће, обзиром да је у самој идеји Андрићграда црква планирана на најзначајнијем мјесту, она бити Саборна црква.

„Саборни храм је главни храм у коме се служе службе сваке недеље и празника. А једнога дана, искрено се надам, да буде катедрални, то јесте епископско сједиште, престони град и храм епархије. Вишеград би то могао бити из више разлога. Моја визија је да прије свега тај град и храм буду свеза и веза са обје стране Дрине“ - истакао је преосвећени Григорије.

Господин Григорије наглашава да је црква у Андрићграду језгро око кога се формира град.

„Сав град је орјентисан ка цркви, а око ње се налазе тргови на којима се одвија живот. По истом том принципу су грађени сви наши најзначајнији манастири. У свим градовима јудео-хришћанске цивилизације, црква се налази у центру града“ - појаснио је владика Григорије.

Епископ Григорије сматра да је изградњом Андрићграда Вишеград добио урбано језгро по угледу на многе најљепше медитеранске градове.

„Вишеград већ сада доживљава преображај из вароши у значајан град са свим културним и другим садржајима који чине један град“ - истакао је владика Григорије.

У САБОРНОЈ ЦРКВИ У САРАЈЕВУ ПОСТАВЉЕН МЕРМЕРНИ ПОД

Полагањем мермерних плоча окончани су радови на изградњи пода у Саборној цркви Рођења Пресвете Богородице у Сарајеву, који су дио вишегодишњег пројекта обнове, реконструкције и рестаурације овог храма.

Нови мермерни под Саборне цркве урађен је по пројекту магистра вајарства из Краљева Милана П. Ракочевића, који је рекао да је учињено све да и новопостављени под буде у складу са укупном архитектуром храма, односно да се комбинацијом боја, материјала и облика постигне јединство ентеријера храма.

Он је навео да су мермерне плоче уградњене у под храма поријеклом из више земаља свијета - Пакистана, Турске, Италије, Шпаније и Бразила. Главни мајстор на њиховом полагању био је Вељко Таушан, са сарадницима.

Старјешина Саборног храма јереј Борислав Ливопољац рекао је да су само радови на постављању мермерних плоча коштали око 160.000 КМ, а на реконструкцији цијелог пода знатно више.

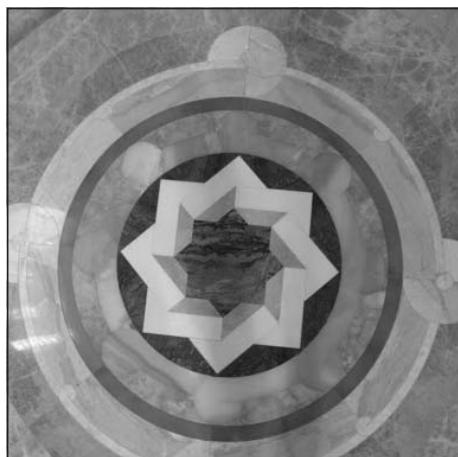
Према његовим ријечима, најприје је уклоњена претходна подна облога од камена и керамике која је била знатно оштећена, потом обављени радови да би могле бити постављене цијеви за подно гријање и електроинсталације за озвучење, подну расвјету, аларм и видеонадзор, након чега је изливен бетонски естрих по којем су стављене мермерне плоче. Ове радове су у предвиђеном року обавиле фирме „Мибрал“ из Сарајева и „Гријањеинвест“ са Пала.

Према његовим ријечима, у оквиру обнове храма, која је почела још 2005. године, до сада је урађено више од дviјe трећине посла.

Он је навео да је у протеклом периоду у унутрашњости цркве обављена је комплетна рестау-

рација и конзервација централне и четири мале куполе, те комплетног олтарског дијела.

„Претходних година су ојачани темељи храма упумпавањем бетонске масе, урађена је комплетна фасада и малтерирање унутрашњих зидова, те дио електроинсталација, као и ињектирање пукотина на сводовима цркве“ - рекао је Ливопо-

љац и нагласио да се храм, када је започета његова обнова, био у таквом стању да је постојала опасност да се уруши западни

централни свод, који је, да се то не би десило, био обезбиђен скелама.

Јереј Ливопољац најављује да ће, уколико за то буду прикупљена новчана средства, у наредном периоду бити настављени конзерваторско-рестаураторски радови на зидном декоративном сликарству.

„Потребно је обавити и позлату иконостаса, архијерејског трона и амвона. Након тога ће рестаурисане иконе бити враћене на иконостас“ - рекао је Ливопољац, нагласивши да би, уз Божију помоћ, сви радови на обнови, реконструкцији и рестаурацији Саборног храма требало да буду окончани за дviјe године.

Према његовим ријечима, у досадашњу реконструкцију Саборног храма утрошено је око два милиона КМ.

Он је истакао да су сви ови радови обављени захваљујући помоћи, прије свега, вјерујућег народа, али и бројних институција.

Ливопољац посебну захвалност упућује властима Кантоне Сарајево, сарајевских општина Центар и Стари Град, надлежним министарствима у Влади Федерације БиХ, Министарству цивилних послова БиХ, Министарству вјера и дијаспоре Србије, Министарству за изbjеглице и расељена лица РС и другима.

Према његовим ријечима, обнова Саборног храма као једног од симбола српске културне баштине није од великог значаја само за Србе у Сарајеву, Источном Сарајеву и овом дијелу БиХ, него и за све грађане Сарајева, сам град и БиХ, јер је ријеч о вриједном културно-историјском споменику.

Он наглашава да га посебно радује када види срећу, задовољство, дивљење и понос у очима и на лицима православних вјерника приликом њиховог уласка у храм који се обнавља и који са обновом сваког његовог дијела засија новим и љепшим сјајем.

„Обнова храма није само обнова цркве као молитвеног мјеста него и обнова православне српске заједнице у Сарајеву“ - истиче Ливопољац.

Посљедња овако озбиљна обнова храма извршена је прије скоро 100 година.

ТРЕБА ЛИ ВЕЗАТИ ПРЕСУДУ ЦРКВЕНОГ СУДА ЗА БРАКОРАЗВОДНУ ПРЕСУДУ ДРЖАВНОГ СУДА?

Када су доношена Брачна правила Српске Православне Цркве односи Цркве и државе су били регулисани Законом о СПЦ.

Доношењем 1946.г. Закона о неважности правних прописа донесених до 1941. г. и за вријeme непријатељске окупације, престала је важност свих закона, самим тим престао је важити и Закон о СПЦ.

За архијереје и свештенство СПЦ терор фашистичких власти, послије рата замијењен је терором нових комунистичких власти. Није било ни једног минута да клирика СПЦ нема у затвору.

Иако је у Уставу била начелно прогламована слобода вјере то није важило за припаднике СПЦ.

Кривично дјело свештеник је чинио ако би извршио обред вјенчања, прије него је брак склопљен пред државним органима. Истом казном кажњавана су и лица која су вјенчана.

У погледу непримјењивања појединих одредаба Брачних правила десио се један чудан реципроцитет. Државни закони сматрају кривичним дјелом вјенчање у цркви прије закључења брака пред државним органом, и истовремено Црква даје предност у свом брачном законодавству државном законодавству. ФНР Југославија се декларисала као секуларна држава у којој нема утицаја Цркве на државно законодавство. Да није много-бројних затворских казни неподобним свештеницима СПЦ не

би се могло одговорити на питање шта је то 1948. и 1961. навељо највише тело СПЦ да стави ван примене неке одредбе БП СПЦ и да фактички да предност државном законодавству над својим властитим унутрашњим законима.

Интересантно је да се и данас, више по инерцији пред црквеним судовима углавном не проводи темељно испитивање узрока за развод брака, већ се приhvата пресуда грађанској суда. А данас је наше државно законодавство које регулише брачно право у Србији и Републици Српској, толико различито од Брачног права СПЦ.

Оба породична закона су из закона избацили одредбу о вјерности брачних супружника. Значи да се у основи руши православно, хришћанско, поимање о браку и узајамним дужностима брачних супружника. Не само да је брак уговор грађanskog права, као и сви други именовани и неименовани уговори већ је и слабији од њих. У уговору грађanskog права важи начело поштења и савјесности и повјерења вјерности у испуњењу уговорених обавеза обје стране. А у браку чак нема ни тог елемента нема обавезе вјерности. Дакле породично законодавство Србије и Републике Српске је напредовало у разградњи брака као чврстог уговора грађanskog права, већ га је свело на тако либералан уговор кога стране не морају поштовати и могу га споразумно прекинути у свако вријеме, док Брачна правила не познају раз-

вод по споразуму, а могу и развести брак по тужби када једна страна то пожели имајући као аргумент један општи бракоразводни узрок чији је резултат тешка и трајна поремећеност брачних односа.

Осим тога уведена је у државно законодавство и могућност закључења брачног уговора о уређењу имовинских односа брачних супружника прије самог закључења брака. Значи да о сами брачни другови не вјерују у трајност брачне заједнице па чврсто уговарају како ће подијелити имовину стечену у браку. Овај уговор у Републици Српској мора бити нотарски обраћена исправа, а у Републици Србији судски овјерен. По чврстоћи овај уговор је јаче обавезујући него брак. Можемо закључити да се држани закони у погледу брака концентришу више на имовинску компоненту брака него на брачну везу као трајну заједницу два лица различита пола, али како се креће породично законодавство у европским земљама у смјеру избацивања овог дјела дефиниције брака као заједнице два лица различитог пола, онда се може очекивати да и у државном законодавству код нас буде избачена та различитост половца као услов ваљаности брака. Већ сада је државно законодавство у брачном праву потпуно супротно учењу Цркве о браку. То даље захтијева јасну диференцијацију Брачног законодавства СПЦ од државног законодавства.

Не може пресуда грађанског суда бити у оваквим условима разлог за развод брака пред Црквеним судом.

Пресуда о разводу брака пред државним судом Црквени суд не треба уопште узимати у обзир ни

као доказно средство. На тај начин би се постигло да млади људи чин вјенчања у Цркви као свету тајну доживе другачије него регистрацију брака код матичара. Код оваквог стања, прихваташа судске пресуде државног суда о разводу брака они чину вјенчања приступају као још једној церемонији која украшава вијенцима њихове главе, у којима нису развили свијест о православном поимању брака. Да не би остали на стадију да им се црквено вјенчање више допада због дивног приказа на снимљеном фото материјалу који често дуже траје него њихов брак, треба се приступити припреми вјереника за свету тајну брака. Ту је огромна одговорност на оним клирицима који ће обавити обред. Требају објашњавати различитост поимања брака у државном законодавству и црквеном. Упознавати их са смислом хришћанског брака и њиховом улогом у том новом животу када двоје постају једно тијело. Вјенчавање често и без предбрачног испита и брзина закључења брака чини већу штету за будуће брачне супружнике. Сваки клирик треба знати да он вршењем свете тајне брака треба освијетлити трновит пут којим требају стићи двоје младих у вјечност, а не у бракоразводни поступак.

Једино је рјешење да се Брачна правила СПЦ и поступак пред Црквеним судом одвоје од државног законодавства које фаворизује развод и не обавезује на вјерност. Само тако могу бити свјетиљка у овом суморном тунелу у који је упала породица и брак као основна ћелија друштва. Треба спријечити умирање породице животом. Ако је болесна породица болесно је и друштво. Не треба се само про-

матрати како брачни другови у све већем броју разводе свој брак пред државним судом и претакати те пресуде у темеље одлука црквених судова о разводу бракова. Ако се већ прије приступања вјенчању припреме младенци да то није декор, већ живот по другим вриједностима од оних који им намећу медији по принципу његовања егоизма и свега оног што човјека удаљује од оног што га чини боголиким, онда ће се навести те младе људе да размишљају о том браку као нечем узвишеном. При томе свештенику треба дати, измјеном правила да црквени суд поштује бракоразводну одлуку државног суда, могућност да им детаљно укаже да је развод могућ изузетно и то из разлога строго прописаних у Брачним правилима, а не оних из државног законодавства. То је пут којим се може брак и породица вратити на онај трон са кога су срушени. Унутрашње црквено законодавство је аутономно и важи за припаднике те Цркве, а оно треба само изнад себе имати оно Божанско право и ниједно друго.

Симфонија је лијепо рјешење за цркву и државу али то је било у неким временима давно иза нас. Реалност је да, позивајући се у пресудама о разводу брака на одлуке државних судова, Црквени судови су доведени у позицију да тиме руше основне елементе брака као свете тајне у Православној Цркви. И да учествују у огромном броју развода бракова којих је пред државним судовима све више.

Проф. др Станка
Стјепановић

МИЛЕНКО ПАВЛОВИЋ

**Команданић 204. ловачког њука Јолешић је умесићо
млађег официра у сусрет НАТО есадрили
и без оклевања се утицшио у неравноправну борбу**

Миленко Павловић, јукоњник
школој РВ и ПВО
Војске Југославије

Потпуковник Миленко Павловић, од оца Милорада и мајке Радмиле, рођен је 1959. године у селу Горње Црниљево поред Осечине, у ваљевској општини. Прва четири разреда основне школе завршио је у родном селу, а затим наредна четири у Осечини. Похађао је Ваздухопловну гимназију у Мостару, а потом наставио школовање као питомац Ваздухопловне војне академије у Подгорици, Пули и Задру.

Од 1982. године службовао је у Батајници. Два пута ванредно је унапређиван: у мајорски и чин потпуковника.

У периоду 1994-1996. завршио је Генералштабну школу Војске Југославије.

Бомбардовање Савезне Републике Југославије затекло га је

на дужности команданта 204. ловачког пука, чије је седиште било измештено у Стару Пазову.

Око 12 часова 4. маја 1999. примећена је већа група НАТО авиона која је дејствовала у правцу Ваљева, углавном на фабрику муниције „Крушак“, као и на војна складишта у селу Причевићи. Команду да полети добио је један од млађих официра (мајор Драган Владисављевић), али је потпуковник Павловић телефонском везом наредио да се позвани пилот задржи, а уместо њега полетео је он у свом авиону МиГ-29. Убрзо се нашао над Ваљевом. Међутим, одмах после самог узлетања на његовом авиону откасао је генератор наизменичне струје тако да је остао без напајања радара. Павловић се упустио у неравноправну битку против 16 НАТО авиона, успео да их збуни, и чак натера у бекство смелим наступањем али је, нажалост, убрзо, око 12 часова и 45 минута, био погођен са три ракете, испаљене од стране холандских пилота са авиона Ф-16 фајтинг фалкон, који су били западно од Тузле, те их он није ни приметио. Погинуо је још у ваздуху. Последње речи су му биле: „Имају ме!“. Остаци његовог авиона пали су у близини села Петница.

Многи грађани су гледали пад његовог авиона.

Сахрањен је 6. маја 1999. на Бежанијском гробљу.

Иза сеће је оставио супругу Славицу, и синове Срђана и Немању.

Постхумно је одликован „Орденом за храброст“, такође, постхумно му је додељен и „Златни летачки знак“.

Никада није проглашен за хероја.

У родном селу Миленка Павловића, Горњем Црниљеву, направљен је спомен комплекс који обухвата:

1. Спомен чесму са плочама пилоту Павловићу и мајору Александру Стефановићу (погинулом 1991. код Товарника) као и војницима изгинулим у ратовима за ослобођење 1912 - 1918. На спомен чесми се налази крило са авиона МиГ-29 пилота Павловића.

2. Ловачки спомен-дом Миленко Павловић Пилот.

3. Авион типа Супер Галеб.
4. Топ са Цера, могући учесник Церске битке

У оквиру комплекса се налазе и црква Обновљења храма св. Георгија - Ђурђиц, са парохијским домом као и игралиште ФК Миленко Павловић - Пилот.

Весћ од 04. маја 2011. године

„Владика ваљевски Милутин данас је постхумно, орденом Светог Николаја, одликовао пилота, пуковника Миленка Павловића који је 4. маја 1999. погинуо у борби са авионима НАТО изнад Ваљева“

Радио Телевизија Србије је снимила документарни фильм о животу и погибији Миленка Павловића под називом „Лет у смрт“, који је премијерно емитован 24. марта 2006. године, на осмогодишњицу почетка НАТО агресије на СРЈ.

ЕПАРХИЈСКЕ ВИЈЕСТИ

Бадње вече у Добринској Ријеци - Дражевини

СВЕЧАНО УЗ ХИЉАДУ ВЈЕРНИКА

Свачаној атмосфери уз Бадње вече у манастиру „Светог Николаја“ у Добринској Ријеци - Дражевини предходио је полазак са вишеградског Трга палих бораца у организацији Равногорског покрета отаџбине српске - Вишеград.

Манастирска црква Светог Николаја била је препуна, тако да је већина вјерника вечерњу службу престајала у манастирској порти.

Услиједило је свечано изношење и паљење бадњака, а чин налагања бадњака уз посипање житом, вином и медом обавио је архимандрит Јован Гардовић, настојатељ манастира у Добринској Ријеци. Свачаној атмосфери уочи Божића доприносио је и ватромет и музика уживо.

Свечаностима уз Бадње вече у Добринској Ријеци присуствовало је преко хиљаду православних вјерника који су за ову прилику, поред околних насеља, стигли из Вишеграда, Мокре Горе, Штрабца и Рудог.

Славко Хелетић

У ХРАМОВИМА МИТРОПОЛИЈЕ ДАБРОБОСАНСКЕ СЛУЖЕНЕ БОЖИЋНЕ ЛИТУРГИЈЕ

Сарајево, Божић

У свим храмовима Митрополије дабробосанске су у понедјељак, 7. јануара, на најрадоснији хришћански празник - Рођења Господа Исуса Христа - Божић, служене Божићне литургије.

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај служио је Свету архијерејску литургију у Саборном храму Рођења Пресвете Богородице у Сарајеву, уз саслужење шест свештеника и два ћакона Митрополије дабробосанске.

У току Литургије митрополит Николај је у чин свештеника рукопо-

ложио ћакона Дарка Ђога, професора на Богословском факултету Светог Василија Острошког у Фочи и проректора Универзитета у Источном Сарајеву.

Високопреосвећени је честитао свештенику Ђогу ступање у свештенички чин, а окупљене вјернике позвао да се помоле Богу за његов напредак у свештеничкој служби и да му она буде на његово и спасење вјерника који му буду повјерени.

Вјерницима је прочитана божићна посланица Његове светости патријарха српског господина Иринеја.

Светој архијерејској литургији у Саборној цркви, на којој је пјевало Српско пјевачко друштво „Слога“, под диригентском палицом Стефана Мојсиловића, присуствовао је и надбискуп врхобосански кардинал Винко Пуљић.

Божићна литургија служена је јутрос и у Старој цркви на Башчаршији.

Уз присуство великог броја вјерника, Божићне литургије служене

су и у цркви Успења Пресвете Богородице на Палама и храму Светог Василија Острошког на Вељинама у Источном Сарајеву, након чега су вјерници који су постили Божићни пост приступили Светој тајни причешћа.

Митрополит Николај присуствовао је на Бадњи дан, у недјељу, 6. јанаура, вечерњој служби у храму Светог Пророка Илије у Сокоцу, где ће у уторак ујутро, 8. јануара, другог дана Божића, у 9.00 часова служити Свету архијерејску литургију.

МИТРОПОЛИТ НИКОЛАЈ УПРИЛИЧИО БОЖИЋНИ ПРИЈЕМ

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај је у уторак увече, 8. јануара, у својој резиденцији у згради Митрополије дабробосанске у Сарајеву уприличио традиционални божићни пријем за представнике цркава и вјерских заједница у БиХ, власти БиХ, Републике Српске, Федерације БиХ, Града Источно Сарајево, Кантоне Сарајево, међународне заједнице, дипломатског кора, те друштвеног, политичког и културног живота у БиХ.

Бројним званицама се у име митрополита Николаја обратио архи-

јерејски намјесник сарајевски протојереј-ставрофор Миомир Зекић који је рекао да нам је данас више него икад потребно подсећање да Божић значи обнову љубави, наде и вјере, обнову трајних вриједности на којима је заснована људска култура и цивилизација, као што су со-лидарност, одговорност, помагање и узајамност.

„Све ово Божић носи у себи, јер све то је први ка људском роду учун-ио Син Божији. Човјеково јесте да попут Пресвете Богородице каже: „Нека буде воља Његова!“ Тек тада ће свакоме од нас појединачно бити боље, јер ћемо имати чврст темељ на којем је могуће градити. Поготово су ове вриједности потребне нама у нашој земљи. Потребно је да сви ми, били православни хришћани или не усвојимо и прихватимо свељудску радост и универзалну поруку Божића“ - нагласио је Зекић.

Истичући да у човјеку којег је Бог створио по својој слици и прилици постоји неугасива и вјечита жеља за љубављу, за исцјељењем од гријежа и смрти, протојереј-ставрофор Зекић је истакао да Божићна поука - поука љубави Бога ка човјеку и љубави међу људима - постаје нарочито значајна у данашњем тренутку.

„Христос је дошао у свијет да човјеку дарује љубав, донио нам наду у живот вјечни. Христос нас позива да вјерујемо у радост Божића“ - рекао је Зекић.

СА ПРАВОСЛАВНОГ ГРОБЉА У ВАРОШЛУКУ ОТУЂЕНИ ОГРАДА И КАПИЈА

Непознати починилац или више њих је са православног гробља у Варошлуку код Турбета, општина Травник, отуђио око 10 метара арматурне ограде и капију са улаза у гробље. О овом је обавијештена травничка полиција која је обавила увиђај.

Према ријечима пароха травничког протонамјесника Горана Живковића, ово је већ трећа крађа ограде са православног гробља у Варошлуку у задњих мјесец дана.

До сада је непознати починилац отуђио око 100 метара дужних арматурне ограде и причинио штету од око 2.000 КМ. Полиција, са којом имамо изузетно добру сарадњу, сваки је пут одмах излазила на лице мјesta, па се надамо да ће пронаћи починиоца и адекватно га казнити - рекао је протонамјесник Живковић.

ПРАЗНИК ПОСВЕЋЕН СВЕТОМ САВИ ПРОСЛАВЉЕН У ХРАМОВИМА МИТРОПОЛИЈЕ ДАБРОБОСАНСКЕ

Велики српски и православни празник посвећен Светом Сави - првом архиепископу и просветитељу српском - свечано је обиљежен у недјељу, 27. јануара, у храмовима Митрополије дабробосанске.

Блажуј - Храм Светог Саве у сарајевском насељу Блажуј прославио је своју крсну славу, а Свету литургију су служили надлежни свештеници, јереји Чедомир Ђелмо и Бојан Кулашевић.

Храмовној слави ове је године кумовао Недељко Спајић из Рајловца.

Осим великог броја вјерника Литургији и славском обреду присуствовали су и млади припадници Оружаних снага /ОС/ БиХ православне вјеросповјести из касарне у Пазарићу.

Након Литургије и славског обреда у цркви је приређен кратки програм са рецитацијама посвећеним Светом Сави, а присутој дјеци подјељено је 90 пакетића.

Славски ручак приређен је у сали црквеног дома културе, на коме су пјевале изворне групе са Пала и из Војковића.

Сарајево - У Саборној цркви Рожења Пресвете Богородице у Сарајеву Свету литургију служио је старјешина овог храма јереј Борислав Ливопољац, уз саслужење главног свештеника у ОС БиХ јереја Митра Млађеновића и протојакона Митра Танасића.

На Светој литургији пјевало је Српско пјевачко друштво „Слога“ из Сарајева, под диригентским вођством проф. Стефана Мојсиљовића.

Говорећи о Светом Сави, јереј Ливопољац рекао је да је код овог светитеља „прво и посљедње, најосновније и вјечно то да је био истински, изворни, аутентични човјек, велики човјек, Христов човјек“.

„Он је био идеал на коме је наш српски народ обликовао и одредио пут нашем националном бићу, и то баш онда када се наша народна душа први пут узбуркала на раскрсници између два свијета. Свети Сава ју је одлучно повео путем Богочовјека Христа“ - рекао је Ливопољац.

Обраћајући се дјеци и њиховим родитељима, коју су испунили храм, он је истакао да би многи народи дали све што имају „да су у својој историји имали једно овакво дијете, овакву личност, Божијег човјека, мудраца учитеља, дипломату, државника, писца, пјесника и прије свега истинског човјека“.

Према његовом мишљењу, највећи завјет који Свети Сава тражи од нас да испунимо јесте да васпитавамо и подижемо нашу дјецу у Цркви.

„Приведите најприје дјецу Христу. Он је оличење љубави. Он је истина, пут и живот. Идите Христовим путем истине и правде. Оно што можете да учините не могу ни школе ни универзитети. У васпитању и у моралности највиша је школа очев примјер и дом. Највиши морални универзитет је мајчино крило. Живећи морално и поштено научићете дјецу најбољем поштењу и моралу“ - истакао је Ливопољац.

Након Литургије, причешћа дјеце и славског обреда, ученици Основне школе „Петар Петровић Његош“ из Источне Илиџе одржали су поетски рецитал о Светом Сави, након чега су подјељени светосавски пакетићи за више од 300 присутних малишана у цркви.

Рогатица - Свечаност поводом прославе првог српског архиепископа, просветитеља и учитеља Светог Саве одржана је и у Рогатици, у храму Свете Тројице, уз присуство великог броја вјерника, међу којима је највише било дјеце.

Литургију је служио протојереј-ставрофор Милорад Новаковић уз саслужење протојереја-ставрофора Рајка Цвјетковића, протонајмјесника Марка Главаша и ђакона Срђана Пјевца.

СВЕТОСАВСКИ ПРИЈЕМ КОД МИТРОПОЛИТА НИКОЛАЈА

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај је у недељу увече, 27. јануара, поводом прославе Светог Саве - првог архиепископа и просветитеља српског - уприличио традиционални Светосавски пријем у својој резиденцији у згради Митрополије дабробосанске у Сарајеву.

Званицама - представницима цркава и вјерских заједница, власти Републике Српске, БиХ и Федерације БиХ, дипломатског кора, међународне заједнице и јавног и културног живота - у име митрополита Николаја обратио сеprotoјереј-ставрофор Ранко Билинац који је рекао да, као што храмови, села и градови имају своје патrone и храмовне славе, тако и српска држава и српски народ имају свог заштитника у личности Светог Саве.

Он је истакао да је Свети Сава остао заштитник српског народа и у временима када је српска држава замрла.

„Он је та непресушна нада и узданица која одржава српски род у вјери отца. Свети Сава, и поред бројних покушаја да се истисне из српског памћења, остао је света и свијетла личност нашег српског рода“ - нагласио је Билинац.

Говорећи о безумном чину спаљивања моштију Светог Саве на Врачару у Београду крајем 16. вијека који су починили Турци, Билинац је рекао да је из пламена те ломаче изникла нова снага српског народа.

„Светосавски миомирисни кад размилио се васцијелим српством. То је крај али и почетак новог живота овог српског светитеља и просветитеља“ - истакао је Билинац.

Светосавску химну на почетку свечаног пријема отпјевало је Српско пјевачко друштво „Слога“ из Сарајева, под диригентским вођством проф. Стефана Мојсиловића.

СВЕТИ САВА СВЕЧАНО ПРОСЛАВЉЕН У СОКОЦУ

Велики српски и православни празник посвећен Светом Сави - првом архиепископу и просветитељу српском - прослављен је свечано и пригодним манифестацијама у Црквоној општини и парохији соколачкој.

Прослава је почела уочи Савиндана, у суботу, 26. јануара, у храму Свих Светих на Стјеницама, где је у 16.00 часова служено вечерње богослужење и обављен славски обред.

Дјеца која живе у овом селу припремила су рецитације посвећене Светом Сави, а локално свештенство их је обрадовало светосавским пакетићима.

У храму Светога Пророка Илије у Сокоцу је у 19.00 часова служено вечерње богослужење са петохљебницом, након чега је одржана дјеџија духовна приредба.

На Савиндан, у недељу, 27. јануара, служене су Свете литургије у храмовима Светога Пророка Илије и Преподобне мати Параскеве у Сокоцу.

У току литургије обављени су славски обреди и уприличене дјеџије рецитације, а дјеци су подијељени светосавски пакетићи и слаткиши.

У Спортској дворани ну Сокоцу у 11.00 часова одржана је Светосавска академија на којој је приказан богат духовни и културно-умјетнички програм.

У 12.00 часова је у просторијама Основне школе Соколац обављен славски обред и славски ручак.

БИЈЕЛЕ ПОКЛАДЕ И ПРВА НЕДЕЉА ПОСТА У СОКОЦУ

У Nedељу сиропусну, 17. марта, у Духовном центру храма Светога Пророка Илије у Сокоцу - „Романијске Лазарице”, одржана је дјечија духовна приредба на којој су учествовала дјеца хора „Пресвете Богородице Тројеручице” из Сокоца. У наставку приредбе, глумац Велибор Ђорђић је за соколачке малишане извео луткарску представу „Црвенкапица”.

По завршетку приредбе, малишани су у храму заједно са својим родитељима присуствовали Академији Светим четрдесет мученика севастијских - Младенцима и вечерњем богослужењу.

Претходно тога дана, у храму је служена Света литургија на којој су соколачки свештеници упознали вјернике са изласком првог броја парохијског листа „Билтен храма Романијске Лазарице”.

Лист ће излазити неколико пута годишње и биће бесплатан.

Први број листа посвећен је Великом посту, а свештеници ће га вјерницима дијелити приликом обиласка њихових домова и освећења водице.

Током прве недјеље поста, поред свакодневних богослужења у храму Светога Пророка Илије, служено је и велико повечерје на коме је читан Велики канон Светога Андреја Критског.

У петак прве недјеље поста, Теодорову суботу и Nedељу Православља, у храму Светог Пророка Илије служене су Свете литургије на којима се велики број вјерника исповиједио и причестио.

Свете Литургије су служене и у филијалним храмовима Преподобне мати Параскеве на Војничком гробљу у Сокоцу, те Светог великомученика Георгија у Соколовићима и храму Свих Светих на Стјеницима.

МИТРОПОЛИТ НИКОЛАЈ НА БЛАГОВИЈЕСТИ СЛУЖИО ЛИТУРГИЈУ У САБОРНОЈ ЦРКВИ

На празник Благовијести и недељу трећу поста - Крстопоклону, 7. априла, Његово високопреосвећенство митрополит дабробосански господин Николај служио је Свету архијерејску литургију у Саборном храму Рођења Пресвете Богородице у Сарајеву.

Митрополиту Николају на Светој литургији саслуживала су четири свештеника и два ћакона.

Током Свете литургије Високо преосвећени митрополит рукоположио је у чин ћакона дипломираниог теолога Немању Лакића из Бијељине.

Након рукоположења, Митрополит Николај је замолио окупљене вјернике да се помоле Богу за ново рукопложеног ћакона Немању, да му свештеничка служба буде на спасење душе, а на корист Цркви и вјерног народа који му буде повјeren.

Отац Немања Лакић ће, након рукоположења у свештенички чин, бити постављен на дужност бригадног свештеника у Бригади тактичке подршке Оружаних снага БиХ у Рајловцу.

У ДУХОВНОМ ЦЕНТРУ РОМАНИЈСКЕ ЛАЗАРИЦЕ ОДРЖАНО ПРЕДАВАЊЕ О МИЛАНСКОМ ЕДИКТУ

У Духовном центру храма Романијске Лазарице на Сокоцу у недјељу, 14. априла, професор на Богословском факултету у Фочи др Далибор Петровић одржао је предава-

ње о теми „Милански едикт и слобода хришћана”.

Старјешина храма Романијске Лазарицеprotoјереј Борис Бандука, најављујући предавање, поздравио је у име Црквене општине и свештенства велики број присутних свештеника и вјерника из соколачке и околних парохија, нагласивши да је Милански едикт веома важан акт којег је 313. године прогласио Свети цар Константин Велики.

Према његовим ријечима, тим важним актом Црква добија право јавног богослужења и дјеловања, свештенство добија разне привилегије, а у друштву долази до подјеле на свјетовну и духовну власт.

Професор Петровић је у своме излагању истакао да се значај Миланског едикта за хришћанство огледа у томе што је њиме завршен један временски период у коме је хришћанство било забрањена религија у Римској империји.

„Осим тог ослобађајућег момента у свјетским оквирима, са Миланским едиктом отпочела је ера суštinskiх промјена у римском друштву које су имале утицаја на цјелокупну свјетску друштвено-социјал-

ну структуру односа до данас” - рекао је Петровић.

Он је појаснио да су промјене, које су покренуте издавањем едикта, ишле доста споро или да су током времена посталаје трајно усвојене норме организовања хуманијег друштва већине држава које су настале на темељима некадашње Римске империје или у државама које су као модел организације државе претпостављале хришћанством преображену Римску империју постконстантиновског периода.

Предавање је одржано у оквиру обиљежавања 17. вјекова од проглашења Миланског едикта, којим је забрањен прогон хришћана, омогућена слобода вјериоповјести и враћање одузетих материјалних добара.

ПОКУШАЈ ПОДМЕТАЊА ПОЖАРА У ХРАМУ СВЕТОГ САВЕ У БЛАЖУЈУ

Непознати починилац или више њих покушали су у ноћи између 21. и 22. априла, да запале улазна врата храма Светог Саве у сарајевском насељу Блажују.

Парох блажујски јереј Чедомир Ђелмо рекао је да је у понедељјак, 22. априла, приликом боравка у храму примјетио да су улазна врата нагорјела и да је мали тепих у унутрашњости цркве дјелимично изгорио.

„Претпоставља се да је неко покушао да изазове пожар тако што је врата и тепих посую бензином и онда запалио” - рекао је Ђелмо.

Према његовим ријечима о овоме је обавијештена полиција која је обавила увиђај, а истрага је у току.

У ХРАМУ СВЕТОГ ИЛИЈЕ НА СОКОЦУ ПРОСЛАВЉЕНА ЛАЗАРЕВА СУБОТА - ВРБИЦА

У храму Светог Пророка Илије у Сокоцу, у суботу, 27. априла, на православни празник Лазареву суботу - Врбицу служено је вечерње богослужење са петохљебницом, те обављено освећење врбице и литија око храма.

Испред храма окупљеној дјеци и родитељима бесједом се обратио protoјереј Борис Бандука, који је, говорећи о празнику, истакао његов значај и смисао за Цркву и њене вјернике.

Подсјетивши да је празник установљен у граду Јерусалиму крајем IV вијека, јереј Бандука је нагласио да се до Другог свјетског рата Лазарева субота - Врбица прослављала као школска свечаност.

„Врбине границе које сте веће рас добили у цркви понесите својим кућама и чувајте их поред славских икона. Волите једни друге, поштујте родитеље, старије и ваше учитеље” - поручио је дјеци Бандука.

Дјечији хор „Пресвета Богородица Тројеручица“ је за родитеље и дјецу извео духовни програм у част наступајућег празника Васкрса.

Свештенство храма ће у црквој порти, у сарадњи са вјероучитељима, на Велики Петак за школску дјецу организовати радионицу бојења васкршњих јаја.

СТРАСНА СЕДМИЦА У СОКОЦУ

Његово високопреосвещенство митрополит дабробосански господин Николај присуствовао је на Велики петак, 3. маја, у храму Светог пророка Илије на Сокоцу, вечерњем богослужењу и изношењу плаштанице.

У свим соколачким храмовима, служена су богослужења током Велике и Страсне седмице уз присуство огромног броја вјерника.

Велики број вјерника је већ на Велику Сријedu, 1. маја, присуствовао служењу Свете тајне Јелеосвећења. Ова Света тајна и молебан за болне служи се по традицији наше свете Цркве, на Велику сријedu када се опомињемо издајства Јудиног, и спомена жене која је миром

помазала ноге Господу Исусу Христу.

На Велики петак, 3. маја, испред храма Светог пророка Илије, одржана је Васкршња радионица.

На овој радионици, коју су организовали вјероучитељи Основне школе „Соколац“, у сарадњи са међународном хуманитарном хришћанској организацијом Ворлд вижн и уз подршку надлежних свештеника, учествовала су бројна деца.

Осим вјероучитеља и свештеника, присутни су били и наставник Ликовне културе и наставнице Српског језика са циљем да пренесу дио свог искуства, знања и вештина на друге.

На kraju овог дружења додијељене су и награде за најuspјешније радове као и за најбоље литературне и ликовне радове на теме „Како радост Васкрса дијелим са својим близњцима“ и „Како кроз Васкрс осјећам Божју ljubav“.

ЗА ВАСКРШЊЕ ПРАЗНИКЕ ПОДЈЕЉЕНО 50 ХУМАНИТАРНИХ ПАКЕТА СОЦИЈАЛНО УГРОЖЕНИМ ПОРОДИЦАМА

Саборна црква Рођења Пресвете Богородице у Сарајеву и ове је године, већ традиционално, за најрадоснији хришћански Празник над празничима - Васкрс организовала хуманитарну акцију додјеле помоћи социјално угроженим породицама у Сарајеву и Источном Сарајеву, у оквиру које је подијељено око 50 пакета.

Старјешина Саборног храма јереј Борислав Ливопољац рекао је да посебну ljепotu и значење овогодишњој акцији под мотом „Добро се добрым враћа“ даје чињеница да је у њој учествовала православна омладина окупљена под окриљем Саборног храма.

Он је појаснио да је десетак младих на Велики Петак и Велику Субботу лично отишло на врата социјално угрожених породица на подручју Сарајева и општина Источно Ново Сарајево и Источна Илиџа, честитали им Васкрс и уручили пакет са прехранбеним и хигијенским производима.

„Додјелом тих пакета они су обрадовали те ljude, омогућивши им не само да, у материјалном смислу, радосније дочекају овај велики празник, него су указали на значај заједништва у оваквим тренуцима, што је и суштина Православне цркве, јер шта је Црква него заједница у којој смо сви једнаки пред Богом“ - истакао је Ливопољац и додао да је дио пакета подијељен и у Саборном храму.

Координатор овог хуманитарног пројекта Надежда Мојсиловић рекла је да је вриједност једног пакета око 80 KM, а да су дијељени со-

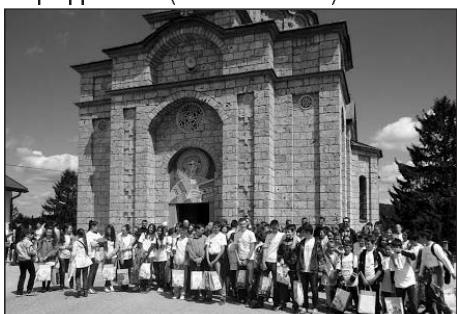
цијално угроженим породицама на основу спискова центара за социјални рад општина Источна Илиџа и Источно Ново Сарајево.

„На подручју Сарајева, Источног Новог Сарајева и Источне Илиџе много је породица које су социјално угрожене. Православна омладина из Сарајева и Источног Сарајева одлучила је да помогне тим породицама“, рекла је Мојсиловићева, подсећајући да Саборна црква у Сарајеву сваке године за божићне и васкршње празнике помаже тим породицама.

Она је навела да је двадесетак младих чланова православне омладине волонтерски од 27. до 30. априла у тржним центрима „Том“, „Туш“ и „Темпо“ у Источном Сарајеву, прикупљало храну и хигијенске потребе за социјално угрожене грађане.

ПРВО ДРУЖЕЊЕ УЧЕНИКА ИЗ ОЛОВА, СОКОЦА И ХАН ПИЈЕСКА

У Хан Пијеску је, 14. маја, организовано дружење ученика основних школа из Олова, Хан Пијеска и Сокоца, под покровитељством хришћанске хуманитарне организације Ворлд Вижн (World Vision).

Иницијатори дружења дјеце су вјероучитељи и представници цркава и вјерских заједница из ове три сусједне општине, а догађају, који је уприличен поводом обиљежавања Васкрса, присуствовали су и представници локалних власти трију општина.

Домаћини, ученици основне школе из Хан Пијеска, својим су гости-

ма уприличили представу на којој су приближили и дочарали радост Васкрса.

Дјеца, њих око стотину, потом су посетила цркву у Хан Пијеску, те присуствовала концерту приређеном у Дому културе, након чега су заједно прошетала градом, а представници општина су договорили узвратну посјету већ у септембру.

ПОЧЕЛА ОБНОВА СТАРОГ ПАРОХИЈСКОГ ДОМА У СОКОЦУ

У порти храма Светога Пророка Илије у Сокоцу у четвртак, 9. маја, почела је обнова старог парохијског дома.

На мјесту постојећег урушеног парохијског дома у сјеверозападном углу црквене порте биће изграђен нови стамбени објекат димензија око 19x9,5 метара, који ће се састојати од приземља и поткровља.

Ранији објекат, који је био целовит, тј. једна стамбена јединица, по вертикални ће бити претворен у двојни стамбени објекат тако да ће свака стамбена јединица има приземље и поткровље.

Нови парохијски дом имаће два идентична трособна стана.

На сјеверној страни предвиђена је изградња помоћног објекта димензија око 9,5x6 метара, чији је већи дио резервисан за три гараже.

Према ријечима старјешине храма протојереја Бориса Бандуке за сада је планирана прва фаза радова која обухвата један дио рушења старог објекта, рашчишћавање, зидање новог објекта и његово покривање.

Планирано је да ти радови буду завршени до Видовдана.

Главни пројекат израдило је предузеће „Грађење“ д.о.о. Источно Сарајево.

Радове изводе мајстори из Сокоца предвођени Миланом Крајишником.

Средства су обезбједили Црквена општина Соколац, Општина Соколац, Град Источно Сарајево, те предузетници из Сокоца и других сусједних општина.

НА ХРАМУ СВЕТОГ САВЕ У БЛАЖУЈУ ПОЛУПАНИ ПРОЗОРИ

Непознати починилац или више њих су, у ноћи између 21. и 22. маја, оскрнавили храм Светог Саве у сарајевском насељу Блажуј, полулавши стакла на шест прозора и исписавши непримјерене поруке на црквеном зиду.

Према ријечима парох блажујског Бојана Кулашевића стакла су полуපана на прозорима храма који гледају на улицу поред цркве и на олтарској страни зида.

„Стакла су полуපана камењем које је донесено са стране јер се та-

кво не налази у порти храма" - рекао је Кулашевић.

Он је навео да су непознати вандали на зиду храма са олтарске стране тамном бојом два пута исписали „Алах".

Према његовим ријечима, о овом недјелу обавијештена је локална полиција која је обавила увиђај.

Храм Светог Саве у Блажују био је мета напада и прије тачно мјесец дана када су непознати починилац или више њих покушали да, у ноћи између 21. и 22. априла, запале улазна врата.

Претпоставља се да је тада неко покушао да изазове пожар тако што је врата и тепих посую бензином и онда запалио.

У Храму Светог Саве у Блажују је прије 10-ак дана, у недјељу, 12. маја, служен паастос за погинуле и умрле борце одбрамбено-отаџбинског рата у оквиру обиљежавања дана формирања Илиџанске бригаде Војске Републике Српске.

У ФОЧИ ПРОСЛАВЉЕНА СЛАВА ХРАМА И ОПШТИНЕ

Крсна слава храма Светог Николе и Општине Фоча - Пренос моштију Светог оца Николаја, прослављена је у сријedu, 22. маја.

У храму Светог Николе у Фочи служена је Света Литургија којом је началствовао протојереј-ставрофор Данило Црногорац уз саслужење више свештеника Митрополије дабробосанске са подручја Фоче и околних градова.

Велики број вјерника присуство ваја је светом богослужењу, а празничну бесједу одржао је отац Данило Црногорац, у којој је говорио о значају данашњег празника, лика и дјела оца Николаја у животима православних хришћана.

Након Литургије обаљен је славски обред, а потом је одржана свечана литија око храма и кроз главне градске улице, поред новог храма Светога Саве, све до централног споменика, где је одслужен помен жртвама посљедњег рата.

У згради Општине обављен је славски обред у спомен Светога Николе, заштитника града Фоче и свих његових становника.

У РЕЉЕВУ ПРОСЛАВЉЕНА ХРАМОВНА СЛАВА

На празник Преноса моштију Светог оца Николаја, у сријedu 22. маја, у Рељеву је прослављена слава рељевског храма и парохије у присуству великог броја вјерника.

Свету Литургију служио је парох новосарајевски протојереј-ставрофор Јадран Даниловић уз саслужење јереја: Предрага Масала и Немање Лакића.

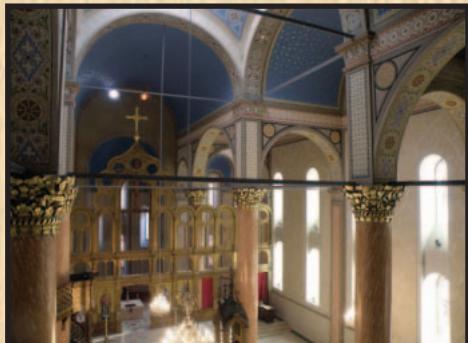
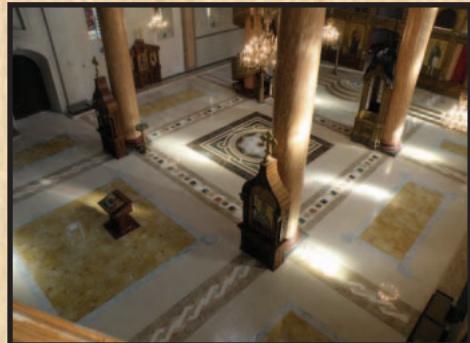
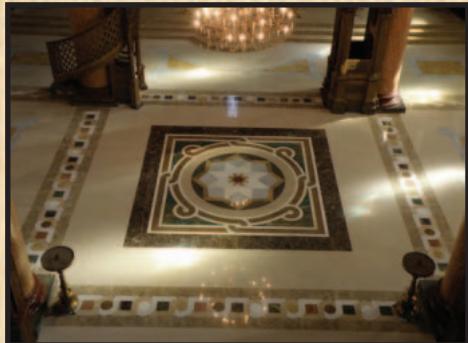
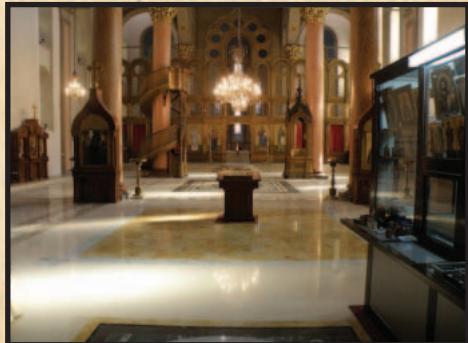

На Литургији је о животу Светог оца Николаја и преносу његових моштију у град Бари бесједио надлежни парох рељевски јереј Милорад Милинковић, који је заблагодарио парохијанима и припадницима Оружаних снага БиХ на уложеном труду око припреме крсне славе, као и на сталној духовној и материјалној бризи и подршци, те пожелио да се оваква окупљања око рељевске светиње наставе.

Након Литургије обављен је славски обред, за који је славски колач и жито припремио Марко Јокић са Благовца у Богошћи, а потом је извршена литија око храма. Барјактари су били Неђелько Лазић из Рељева и Александар Јокић са Благовца.

Славску трпезу за око двије стотине присутних на слави приредили су вјерници рељевске парохије.

У САБОРНОЈ ЦРКВИ У САРАЈЕВУ ПОСТАВЉЕН МЕРМЕРНИ ПОД

Полагањем мермерних плоча окончани су радови на изградњи пода у Саборној цркви

Рођења Пресвете Богородице у Сарајеву,

који су дио вишегодишњег пројекта обнове, реконструкције и рестаурације овог храма.

Мермерне плоче уградене у под храма поријеклом су из више земаља свијета

- Пакистана, Турске, Италије, Шпаније и Бразила.

ЗАБОРАВЉЕНИ СРПСКИ ЈУНАЦИ

КАПЕЛА И КОСТУРНИЦА У ВАРДИШТУ

Радозналом путнику из возова и сваком дошљаку у Вардишту запада за око лијепа капела од камена са великим крстом на тешком кубету. Капела је налик на пирамиду и налази се на једном истакнутом бријегу села, а до ње је плотом ограђено гробље из кога извирују накривљени крстови од камена и дрвета.

Капела је од армираног бетона и висока око 8 м, а под капелом се налази костурница у којој су сачувани разни емблеми из великих битака које су се водиле у околици.

Капелу је подигао Јосиф Матковић, трговац из Београда за успомену на свога сина јединца Богољуба, који је 1915. г. са неколико стотина другова пао у биткама око Вардишта. Освећење спомен-капеле извештено је на Видовдан 1932. г. уз велико народно славље, које се је са историјским значајем видовданског Јуједињења претворило у одушевљену манифестију националне идеологије. Посебан одбор у Вишеграду извршио је организацију ове знамените прославе на којој је узео учешћа велики број патриотских удружења и корпорација из разних мјеста.

Над улазом у костурницу стоји велика плоча на којој су златном бојом исписана имена сахрањених војника. У костурници наилазимо у рафовима од дрвета на људске лубање и kostи, на зарђале медаље, старе новце од бакра и сребра, офи-

цирске еполете и војничке звјездице и разне ситне предмете. Све је то ископано из земље. Ова језива слика, која се назире ту под дрхтавим пламеном кандила ствара импресију неке ледене тишине, која се је удомила у овом тужном куту.

Данашињи изглед капеле

У Вардишту нема цркве. О недељама и празницима народ је ишао чак у добрунску цркву, а данас се моли Богу у овој капели, задужбини старине Јосифа Матковића и његове часне супруге Стане и у исто вријеме васкрсава свој дубоки пијетет према сјенима жртава за велику идеју народног Ослобођења.

Из књиге
Вишеград и околица
Сарајево 1934.

ДАБАР

Билтен излази повремено

С БЛАГОСЛОВОМ МИТРОПОЛИТА
ДАБРОБОСАНСКОГ НИКОЛАЈА

Главни и одговорни уредник:
архимандрит Јован (Гардовић)

Технички уредник:
Мирољуб Радуловић

Уредник у редакцији:
прошој.-саваоф. Богдан Станчишић

Секретар у Редакцији:
прошојакон Мишар Танасић

Редакција:
архимандрит Калинтар (Бобишић)
прошој.-саваоф. Момир Васиљевић
јеромонах Серафим (Глизић),
јеројакон Гаврило (Ђурић),
јереј Злајко Богдановић,
фото: Младен Томић
Хаџи Бранко Никићовић

Сарадници:
пројонамесник Горан Живковић,
јереј Душко Лаловић,
пројонамесник Милорад Вујић,
Небојша Ђосовић, Славко Хелеша,
Милица Кусмук

Уредништво и администрација:
МАНАСТИР СВЕТОГ НИКОЛАЈА
Добрунска Ријека, Република Српска

Адреса редакције:
Манастир Светог Николаја
73247 Добрунска Ријека, РС

e-mail: dabardobrun@yahoo.com

Телефони:
(+387) (0)58 612-112,
(+387) (0)65 684-040

Рукописи и фотографије се не враћају

Тираж:
2000 примерака

Штампа:
„Графичар“, Ужице

Припрема штампе:
Издавачка кућа „ДАБАР“

Решењем Министарства информација
Републике Српске, број 01-280/96 од
12.7.1996. године, Билтен Манастира
Успења Пресвете Богородице
у Добруну под називом „Дабар“ је
уписан у Регистар јавних гласила
под редним бројем 152.

Решењем Министарства науке и културе
Републике Српске, број 04-1202/01 од
25.9.2001. године, Часопис „Дабар“ као
публикација од општег друштвеног
и националног интереса
ослобађа се плаћања пореза на промет.